

СЪВЕТ ЗА ЕЛЕКТРОННИ МЕДИИ

ОТЧЕТ

ЗА ДЕЙНОСТТА

ОТ 01.01.2018 ГОДИНА ДО 31.12.2018 ГОДИНА

МАРТ 2019 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. УВОД	4
II. НАДЗОР	7
2.1. ИЗВЪРШЕНИ ФОКУСИРАНИ НАБЛЮДЕНИЯ	7
2.2. МОНИТОРИНГ НА ПРОГРАМИ НА ДОСТАВЧИЦИ НА МЕДИЙНИ УСЛУГИ ЗА СПАЗВАНЕ НА УСЛОВИЯТА НА ИЗДАДЕНИТЕ ИНДИВИДУАЛНИ ЛИЦЕНЗИИ ЗА РАДИОДЕЙНОСТ	24
2.3. НАДЗОР ПО СПАЗВАНЕ РАЗПОРЕДБИТЕ ЗА СИЛАТА НА ЗВУКА НА РЕКЛАМИТЕ	25
2.4. ОБЩЕСТВЕНИТЕ ДОСТАВЧИЦИ НА МЕДИЙНИ УСЛУГИ БНТ И БНР ПРЕЗ 2018 Г.	26
2.5. ЕВРОПЕЙСКИ ПРОИЗВЕДЕНИЯ	34
2.6. ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТИ И ПРОВЕРКИ ПО ЧЛ. 125В, Т. 1 И Т. 2 ОТ ЗРТ	37
2.7. ДЕЙНОСТТА ПО ЗАЩИТА НА АВТОРСКИТЕ И СРОДНИТЕ ПРАВА ЗА 2018 Г.	40
2.8. ПРОВЕРКИ НА ДОСТАВЧИЦИ НА МЕДИЙНИ УСЛУГИ ПО СИГНАЛИ ОТ МУЗИКАУТОР, ПРОФОН И ФИЛМАУТОР	43
2.9. ДЕЙНОСТТА ПО ЗАЩИТА НА ДЕЦАТА	55
2.10. ОБОБЩЕНИ ДАННИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕТО НА ТЕЛЕВИЗИОННИ И РАДИОПРОГРАМИ ЗА 2018 ГОДИНА	65
2.11. ПРОВЕРКИ И ОТГОВОРИ ПО СИГНАЛИ И ЖАЛБИ НА ГРАЖДАНИ	70
2.12. ИНФОРМАЦИЯ ПО ЗДОИ	71
III. ЛИЦЕНЗИРАНЕ И РЕГИСТРИРАНЕ	73
3.1.РАДИО- И ТЕЛЕВИЗИОННАТА СРЕДА В БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ 2018 ГОДИНА	73
3.2.ЛИЦЕНЗИРАНЕ	73
3.3.РЕГИСТРИРАНЕ	75
IV. ПРАВНИ ДЕЙНОСТИ И СЪДЕБНА ПРАКТИКА	78
4.1. АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНА ДЕЙНОСТ	78
V. МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ	81
VI. ФИНАНСОВА СТАБИЛНОСТ НА СЕМ	90
6.1. ОТЧЕТ ЗА КАСОВОТО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТА НА СЕМ	90
6.2. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТНАТА СМЕТКА	91
6.3. РАЗХОДИ	93
VII. ДЕЙНОСТИ ПО АДМИНИСТРАТИВНО ОБСЛУЖВАНЕ	101
VIII. ИНФОРМАЦИОННИ ДЕЙНОСТИ	103
IX. ЗАКЛЮЧЕНИЕ	104

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ:

ЗРТ – Закон за радиото и телевизията

ЗАПСП – Закон за авторското право и сродните му права

ЗАНН – Закон за административните нарушения и наказания

ЗДОИ – Закон за достъп до обществена информация

ДАВМУ – Директива за аудиовизуалните медийни услуги

СЕМ – Съвет за електронни медии

КРС – Комисия за регулиране на съобщенията

ДАЗД – Държавна агенция за закрила на детето

НСС – Национален съвет за саморегулация

АБРО – Асоциация на българските радио- и телевизионни оператори

ДМУ – доставчик/доставчици на медийни услуги

БНТ – Българската национална телевизия

БНР – Българското национално радио

ERGA – Група на европейските регулатори за аудиовизуални медийни услуги

EPRA – Европейска платформа на регулаторните органи

НРО – Национални регулаторни органи

ДОИ – достъп до обществена информация

СА/ СА НЛРПР – Специализирана администрация Надзор, лицензионни, регистрационни и правни режими в СЕМ

ОА – Обща администрация в СЕМ

I. Увод

Двадесет и две години след законовото си и институционално установяване, регулацията в сферата на електронните медии, в лицето на Съвета за електронни медии, продължава да доказва целесъобразността на избрания нормативен подход, а именно – изграждане на плуралистична среда на електронни медии и последващото ѝ наблюдение чрез създаването на независим регулаторен орган, притежаващ необходимата професионална експертиза и административен капацитет.

Законодателството позволява на СЕМ да упражнява надзор върху лицензираните и регистрирани от него доставчици на медийни услуги за спазване на адресираните към тях предписания на закона, като заедно с това не допуска действия, които биха могли да се интерпретират като намеса в редакционната политика на поднадзорните медии и в тенденции за ограничаване по административен път и с административни мерки на тяхната гарантирана от Конституцията независимост от външна намеса. Факт е, че както през изминалите години, така и през отчетната 2018 година, Съветът за електронни медии се стараяше да упражнява правомощията си при стриктно спазване на заложените не само в буквата, но и в духа на ЗРТ, правомощия в своята дейност. Следвайки този основополагащ принцип, Съветът за електронни медии и през изминалата година полагаше усилия да насочва развитието на медийната среда и отделните опериращи на този терен субекти в желаната от ЗРТ посока.

СЕМ е колегиален регулаторен орган и като такъв поставя акцент на колективната дейност и споделената отговорност. Съветът за поредна година следваше политиката да бъде онзи добронамерен съветник на поднадзорните му електронни медии, който да ги подпомага в спазването на ЗРТ и етичните стандарти, като едновременно с това да бъде гарант за тяхната свобода и независимост от външни влияния. Последното, разбира се, е задача на първо място на самите медии. Доколкото зависи от регулаторния орган, той винаги е полагал усилия да защитава балансираността, плурализма, толерантността, закрилата на правата на третите лица. Това са правата и ценностите, които в своята съвкупност представляват медийната свобода в едно общество и чието спазване от страна на медиите най-добре може да ги защити от външни намеси и посегателства върху тяхната автономия.

Настоящият доклад, в частта „Надзор“, има за цел, чрез някои примери, да онагледя принципите, от които се е ръководил Съвета за електронни медии при упражняване на тази група свои правомощия. За нас главният въпрос не е дали и колко строго са били санкционирани определени медии, допуснали отклонения в своето поведение от постулираните законови норми. Приложената юридическата справка показва, че СЕМ по правило печели съдебните дела за оспорени негови актове, което показва, че професионалната преценка на Съвета за електронни медии се споделя и от съдебните органи. За СЕМ винаги е било по-важно от конкретните казуси да се направят правилните изводи, които да послужат като цяло на медийната общност при изработването на критерии за коректно поведение и неговото следване в ежедневната журналистическа практика.

Друга законово определена сфера на компетентност на регулатора е лицензирането и регистрирането на аудио-визуални доставчици на медийни услуги. Факт е, че аудио-визуалният сектор в България, тоест, секторът на разпространение на радио- и телевизионни програми, от години насам се отличава със стабилност, съчетана с конкурентност на предлаганите формати и съдържания. Избраният от българския законодател в края на 90-те години на миналия век модел на радио- и телевизионна организация, при който наред с обществените оператори БНР и БНТ съществуват множество частни оператори, се оказа работещ. Независимо, че в публичното пространство се изказват критични мнения за медийната среда в България, то специално в сферата на електронните медии наблюденията на СЕМ показват, че средата може да се охарактеризира като плуралистична и балансирана. Фокусираните наблюдения, провеждани системно от СЕМ показват, че програмите на отделните доставчици на медийни услуги са балансирани като цяло. В отделни случаи на тенденциозност или преднамереност, за които СЕМ е бивал сезиран, винаги са се свеждали до конкретно предаване или до конкретно издание на дадено предаване, които в рамките на цялостната редакционна политика на отделните оператори обичайно намират своите баланси. Изключенията, доколкото ги има, по-скоро потвърждават правилото, че успешните аудио-визуални формати са тези, които са балансирани.

Независимо от междинните оценки, давани през годините на провежданата от СЕМ лицензионна политика, може да се каже, че тя даде шанс на множество оператори да докажат своята професионална компетентност и пазарна състоятелност пред широката аудитория. Процесите на прехвърляне на собственост, сливания и окрупнявания са неизбежен и логичен резултат от застъпления в началото на процеса засилено либерален подход при лицензирането. В случаите, в които през изминалата година СЕМ е упражнил правомощията си в сферата на лицензирането, самият пазар показва, че се ръководи от една здрава стопанска логика, като чрез заявяваните честоти се стреми към изграждане на устойчиви модели и прецизна регионална политика. Теоретично погледнато, успешният модел би бил застрашен от една евентуална тенденция на засилена концентрация на медийна собственост. В заключение, ако обществото има определени очаквания от дадени социални сфери, които смята за нереструктурирани, то в сферата на аудио-визуалните медийни услуги можем да говорим за наличието на един стабилен пазар, чието реструктуриране приключи още в началото на този век.

По силата на ЗРТ Съветът за електронни медии има определени компетенции по отношение на двата национални обществени доставчици на медийни услуги – Българското национално радио и Българската национална телевизия. СЕМ винаги се е отнасял с особена отговорност към тези свои задължения и е наблюдавал внимателно тяхната дейност, към която има не само завишени законови изисквания, но и завишени обществени очаквания. В настоящия доклад са изведени констатациите за дейността на БНР и БНТ, като обобщено може да се каже, че в рамките на бюджетните си възможности и в условията на засилена конкурентна среда двете медии се справят с възложените им от закона дейности. Обществото, разбира се, винаги е в правото си да изисква подобрения в работата на двата обществени оператора. Консултативната функция, която регулаторът би могъл да има спрямо двете медии, би била подпомогната, ако е налице една активна и добронамерена критична публичност, която отчита значението и ролята на

тези две медии, организирани върху баланса между информационни, културни, образователни и развлекателни програмни елементи.

Специално внимание заслужава обстоятелството, че през последните години, включително и през настоящата, СЕМ беше ангажиран с теми, свързани със защита на авторските и сродните на авторските права от страна на доставчиците на аудио-визуални медийни услуги. Анализът на досегашните казуси и на натрупаната практика показва, че това е сфера, в която е твърде вероятно експертизата на регулатора да бъде често ангажирана, включително и с искания за негова засилена медиаторска функция. Съветът за електронни медии е готов да отговори на очакванията на медийната общност и, ако бъде сезиран с такива казуси, да заеме една проактивна позиция, в сътрудничество и координация с другите органи, натоварени със защитата на авторските и сродните им права в страната.

Един от съществените аспекти в дейността на регулатора е неговото участие в международни форуми и организации и на първо място в работата на ERGA (Група на европейските регулатори за аудиовизуални медийни услуги). Ангажираността на представители на СЕМ и регулярното им участие в работата на Групата допринася не само за непрекъснатото актуализиране на експертизата на Съвета, но и позволява българският регулатор да се включва пълноправно и пълноценно в общоевропейския диалог по тези теми. Следва да се има предвид, че ERGA има статут на консултант на Европейската комисия по всички аудиовизуални въпроси. Чрез нашето участие в Групата имаме възможност да обменяме информация за опита на други страни-членки по теми в тази сфера, които представляват интерес и са от значение за българските електронни медии. Предвид настъпващите изменения в общностната регулаторна рамка, може да се каже, че този елемент от дейността на СЕМ ще придобива все по-голямо значение, включително и заради необходимостта от коректно и прецизно транспониране на новите европейски норми във вътрешното ни законодателство и предприемането на свързаните и произтичащи от тях последващи хармонизационни действия.

II. НАДЗОР

2.1. Извършени фокусирани наблюдения

2.1.1. Мониторинг на събития с голям обществен интерес

Българското председателство на Съвета на Европейския съюз

През първото полугодие на отчетната 2018 година събитието с най-голям обществен интерес, без съмнение, беше ротационното председателство на Република България на Съвета на ЕС. Това мотивира СЕМ да реализира мащабно шестмесечно наблюдение на медийното съдържание на ДМУ, с оглед анализиране на тяхната реакция по отношение на това значимо събитие, като приоритети и теми. СЕМ изготви три доклада по повод на Българското председателство – в края на първия месец, по средата на председателството и накрая обобща работата на ДМУ. Тук накратко ще бъдат предадени някои от основните наблюдения и изводи.

Извършен беше фокусиран мониторинг в периода от януари до началото на юли 2018 г. за отразяването на Българското председателство на Съвета на ЕС в следните радио- и телевизионни програми: БНТ1, ХОРИЗОНТ на БНР, АЛФА ТВ, БТВ, НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ, КАНАЛ 3, ТЕЛЕВИЗИЯ ЕВРОПА, BULGARIA ON AIR;

Извършен е и преглед на чуждестранни онлайн издания на световни медии за отразяване на Българското председателство: Дойче веле, Би Би Си, Си Ен Ен, Ал Джазира, Юронюз, Россия Тудей, France 24, ABS News.

За първи път откакто е член на Европейския съюз България поема председателството на Съвета. Това направи темата особено значима в исторически и обществен план. От гледна точка на професионалните стандарти мониторингът отчете, че медийното отразяване е обективно. За ДМУ то беше творческо и техническо предизвикателство, с което те като цяло се справиха успешно.

Политическите и културни събития от Българското председателство на Съвета на ЕС бяха отразени в новини, хроники, актуални предавания, документални филми, дискуссионни студиа, директни предавания, преки включвания, записи на концерти и др.

Мониторингът акцентира върху няколко специфични аспекта в търговските програми по отношение на Председателството:

- БТВ в специализираната си рубрика „Чети етикета“ отрази в дълбочина темата за предполагаемите двойни стандарти в съставките на храни и други продукти, предлагани на европейския пазар. Наблюдението отчита, че излъчването на рубриката постигна интензивност на отразяване на темата, което е в състояние да въздейства върху общественото мнение;
- НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ потърси мнението на различни събеседници и социални групи по темите на Европредседателството, като медията акцентираше върху съдържанието чрез специално създадена тв заставка;
- ТЕЛЕВИЗИЯ ЕВРОПА ежеминутно информира чрез течащи надписи за събитията от Председателството, успоредно с новините и актуалните си предавания;
- КАНАЛ 3 на живо излъчва редица събития от Председателството в рубриците си „Директно“ и „Без монтаж“;
- BULGARIA ON AIR в специализираното си предаване „Брюксел 1“ задълбочено и подробно дискутира темите от Председателството с акцент икономика и бизнес интереси.

Медиите отразиха редица социологически изследвания, свързани с Председателството, които отчетоха в края на юни и началото на юли доминираща положителна оценка на българското обществено мнение за работата на държавата по координацията на общата европейска политика.

Медиите запазиха обективност и отговорност по отношение на отразяването на Българското председателство.

Информацията беше представяна чрез преки включвания, обширни репортажи, анализи, интервюта, разговори с експерти, политици и граждани. Налице беше широко представителство на обществени фигури и експерти по темата, включени бяха и граждански позиции. Като източници на информация бяха търсени пряко ангажирани с работата на комисиите политици и експерти.

Шестмесечното наблюдение отчете засилено участие на българските евродепутати от основните политически сили в ЕП (ЕНП, ПЕС, АЛДЕ, ЕКР), които по време на Председателството успяха да коментират най-вече българския интерес по важните теми на обществото.

Наблюдението отчита, че под различни форми на аудиторията беше предоставена изчерпателна информация за същността на Председателството. Във връзка с наличие/липса на достъпна медийна среда, се отчита, че по-голямата част от наблюдаваните медии осигуряват – чрез жестомимичен превод (БНТ1) и чрез подвижни или статични надписи (АЛФА ТВ, КАНАЛ 3, ТЕЛЕВИЗИЯ ЕВРОПА) възможност на хората със специфични потребности да се информират за събитието.

Начинът, по който медиите информираха аудиторията по темата, включваше пълния набор на подходящи формати:

- новини с придружаващи ги репортажи и фрагменти от интервюта – най-многобройни спрямо останалите журналистически способности;
- извънредни студия – характерни преди всичко за началото на наблюдавания период, когато беше стартът на кампанията и зрителите имаха възможност да видят приветствията на българските и европейски лидери, както и да се запознаят с очакванията им за предстоящата дейност;
- включвания на живо: от Народния театър на самото откриване на Българското европредседателство (БНТ1; БНР – програма ХОРИЗОНТ; БТВ; НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ; КАНАЛ 3; ТЕЛЕВИЗИЯ ЕВРОПА и АЛФА ТВ);
- интервюта, чрез които се търсеше, както информация за работата на различни комисии, така и позицията на България по приоритетни теми. В периода на наблюдение активно търсена беше информация от министъра на българското председателство Лиляна Павлова;
- експертни анализи и коментари на политолози, социолози, журналисти, политици в актуално-публицистичните издания и сутрешните блокове;
- социологически анализи и прогнози (само в програмата на БТВ), където освен в сутрешния блок, се представяха и в централната емисия новини и бяха свързани с изследване на нагласите на българите за ползите от председателството за страната;
- разяснения за аудиторията за същността на Съвета на ЕС и ротационния принцип на председателството. Това е в съответствие с образователната функция на медиите, като се посочваха и приоритетите на българското председателство в четири водещи области – бъдещето на Европа и младите, приобщаването на Западните Балкани, Сигурност и стабилност и Цифрова икономика.
- рекламни клипове за Българското председателство на Съвета на ЕС бяха излъчвани в редица телевизионни и радиопрограми (БНТ1, ХОРИЗОНТ, ТЕЛЕВИЗИЯ ЕВРОПА, НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ и др.)

Специален акцент в наблюдението беше поставен върху програмите на обществените доставчици на медийни услуги. Може да се каже, че обществените доставчици БНТ и БНР

изпълниха задължението си по ЗРТ да предоставят на гражданите възможност да се запознаят с официалната позиция на държавата по важни въпроси на обществения живот (чл. 6, ал. 3, т. 8 от ЗРТ), какъвто несъмнено беше Българското председателство на Съвета на ЕС и неговите приоритети. В програмите БНТ1 и ХОРИЗОНТ взеха участие не само министри и европейски комисари, но и евродепутати, чуждестранни гости и политически лидери, представители на парламентарната опозиция в страната и в ЕП, на граждански и професионални сдружения, на експерти и наблюдатели, на млади хора и хора на изкуството и културата (чл. 6, ал. 3, т. 6 от ЗРТ).

От извършения мониторинг на програмното съдържание на БНТ1 и ХОРИЗОНТ се наложи впечатлението, че те показаха, че Българското председателство успя да постигне своеобразен консенсус сред българските политически сили по отношение на националните ни интереси в Западните Балкани; по отношение на равнопоставеността на българските потребители на храни и други стоки с тези в другите държави на ЕС; спрямо защитата на интересите на българските транспортни фирми и превозвачи в европейски мащаб; по отношение на сигурността на външните граници на Съюза; по отношение на добрия образ на страната ни навън. Тези български интереси бяха защитавани от всички публични личности, взели участие в предаванията на двата обществени оператора.

Новините от Българското председателство на Съвета на ЕС бяха подробно и ежедневно отразявани в емисиите „По света и у нас“ и актуално-публицистичните предавания на БНТ1 от януари до юни 2018 г. Българската национална телевизия беше ангажирана с официалното разпространение на аудио-визуално съдържание от събитията по време на Българското председателство, като тя предоставяше периодично на акредитираните медии безплатно аудио-визуално съдържание от срещите между министри и други събития на високо равнище в България.

Медийното съдържание за председателството по БНТ1 може да бъде структурирано около следните по-важни акценти:

- Специално за председателството БНТ създаде сайт, на който периодично публикува излъчените видео и информация. <https://www.bnt.bg/bg/bg-eu2018>. Рекламни клипове за българското председателство на Съвета на ЕС бяха излъчвани в най-гледаното време по БНТ1, популяризиращи посланията, логото и приоритетите на Българското председателство.

- В програма БНТ1 беше създадено ново предаване „#Европа“, което всяка неделя от 21.01.2018 до 24.06.2018 г. включително, от 12.30 ч. представяше редица европейски теми и сюжети, свързани със събития от българското председателство, кратки хроники на проведените срещи и политически портрети на европейски лидери и др. В рубриката гостуваха граждани, специалисти, учени, хора на изкуството, изобретатели, икономисти, експерти.

- БНТ реализира няколко директни предавания на живо, които белязаха върховете точки в българското европредседателство – при откриването на председателството; по време на срещите на върха и при закриването на председателството.

- Директните предавания бяха съответно от Народния театър „Иван Вазов“ при откриването на 11.01.2018 г. с речи на европейските лидери; с преки включвания от Евксиноград на 26.03.2018 г. от пресконференцията след срещата „ЕС-Турция“; с преки включвания от НДК по време на срещата на върха в София „ЕС-Западни Балкани“ на 17.05.2018 г. и със запис на 29.06.2018 г. на концерта при закриването на председателството от НДК.

- На 16 и 17 май програма БНТ1 изцяло отрази срещата на върха „ЕС-Западни Балкани“, включително на 17 май с извънредно предаване от 14.30 до 16.00 ч. и сутринта с предаването „Денят започва“, което беше с по-голямо времетраене до 10.00 часа. Извънредната емисия от 14.30 ч. беше с водеща Добриня Чешмеджиева и гости бивши външни министри Соломон Паси и

Ивайло Калфин, които коментираха събитието. В пряко включване от НДК беше излъчена пресконференцията на председателя на Европейския съвет Доналд Туск, на председателя на ЕК Жан-Клод Юнкер и на българския министър-председател Бойко Борисов.

Специално създадени и излъчени бяха няколко документални филма в рубриката „В кадър“ – от поредицата „Западните Балкани“: „Албания: да оставиш Проклетия“, „Косово: Раздвоената държава“, „Македония. Пет разказа за Европа“; както и от поредицата „Българското пътуване в Европа“: „Скорости“, „Границата Брекзит“, „Миграцията“.

Документалният филм "Европа в България", който беше излъчен през януари 2018 г., бе посветен изцяло на първото българско председателство на Съвета на Европейския съюз. Документалният филм "Европейското председателство на България", излъчен на 01.07.2018 г. обобщава резултатите от председателството и принасят на страната ни към общата политика на Съюза.

Специално създадени формати с европейска тематика, подпомогнати финансово с безвъзмездна помощ от Европейския парламент, бяха излъчени по всички програми на БНТ в периода на председателството: „Обещанието“ по БНТ1 и БНТ2, „Регионални дискусии“ в Благоевград и Пловдив по БНТ2, „Пътуващо студио“, инициативата „Ако бях евродепутат“ по БНТ2. Редица специализирани предавания също засегнаха темата за председателството – например „Бразди“ на 09.06.2018 г., във връзка със срещата на европейските министри на земеделското за общата селскостопанска политика на съюза след 2020 г.

На фона на специализираните културни предавания в програмите на БНТ, особено делничното „Денят започва с култура“ по БНТ1, БНТ2 и БНТ Свят, което отрази редица съпътстващи председателството културни събития, видимо се очерта програмен дефицит на специализирани предавания в областта на икономиката, международните отношения, екологията и др., които можеха да се превърнат в платформи за по-задълбочени и подробни дискусии по теми като въвеждането на еврото в България, кохезионната и бюджетна политика на ЕС и др. Липсата на подобни специализирани предавания беше донякъде запълнена от сутрешния блок „Денят започва“ и от предаването „Референдум“. За основните актуално-публицистични предавания на БНТ1 („Денят започва“, „Още от деня“, „Панорама“, „Денят започва с Г. Любенов“), които отразяваха през наблюдаваните 6 месеца хода на Председателството, беше осъществено сравнително наблюдение относно участието на представители на изпълнителната власт в тях на базата на анализ на първия и последен месец на Председателството. Констатираният първоначално дисбаланс в участията по програма БНТ1 на представители на изпълнителната власт е преодолян в хода на наблюдението.

Зад кадър за българската публика остана работата на БНТ по техническото и логистично осигуряване на международния видео обмен с другите държави от Съюза, както и с целия свят, защото чуждестранните журналисти и сайтовете на европейските институции използват кадрите на обществената телевизия при отразяването на председателството. Интервютата на българските министри по актуалните по хода на председателството теми, както и кадри от срещите на министрите от различни области на обществените отношения, бяха предоставяни за видео обмена и по този начин БНТ изпълняваше ангажимента си и към чуждестранните медии.

Фокусираният мониторинг проследи и отразяването на Българското председателство на Съвета на ЕС в програма ХОРИЗОНТ на Българското национално радио. Медията отрази широко с много информация българското председателство и свързаните с това теми и отговорностите, които поема страната ни. Излъчени бяха анализи, коментари и различни мнения по отношение на

ползите и възможностите, които се откриват пред страната ни като председателстваща Съвета на ЕС.

Програма ХОРИЗОНТ отрази всички важни събития, срещи и повдигнати въпроси, свързани с българското председателство на Съвета на ЕС и взетите решение по време на срещата. Медията отчете мнението на лидерите на Европа за положителното председателството на Съюза от българска страна. София се превърна в политически център на Европа, а външната политика на България я утвърди като лидер на Западните Балкани. Програма ХОРИЗОНТ предложи на своята аудитория цялостна информация за случващото се на срещата в София, чрез преки включвания, обширни репортажи, анализи, интервюта, разговори с експерти, политици и граждани. В предаванията се даваше възможност на гостите в студиото да изкажат свободно мненията си относно европредседателството, независимо от степента на тяхната критичност, като по този начин бяха спазени изискванията на Закона за радиото и телевизията относно гарантиране правото на информация и гарантиране правото на свободно изразяване на мнение. БНР създаде специален подсайт, посветен на европредседателството на България на Съвета на ЕС. Сайтът съдържаше актуални новини, предложени на няколко езика – английски, немски, френски, руски, испански, сръбски, гръцки, турски.

Програма ХОРИЗОНТ на БНР изпълни задължението на чл. 10, ал. 1, т. 2 от ЗРТ – гарантиране правото на информация. Запазен беше информационният характер, без да има внушения за нетърпимост между гражданите, както и използване на език на омразата. БНР като обществен оператор спази изискванията на чл. 6, ал. 3 от Закона за радиото и телевизията.

Извод: По отношение на общественозначимата тема за България като председател на Съвета на Европейския съюз българските доставчици на медийни услуги показаха високо ниво на професионализъм, при точно спазване на законовите изисквания за отразяване на събития с подобен информационен и политически интензитет. СЕМ констатира, че през визирания период българските медии отразяваха събитието и съпътстващите го прояви обективно и делово, като тоналността беше като цяло позитивна.

Конвенцията на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие (Истанбулската конвенция)

Друга тема, предизвикала засилен обществен интерес през отчетната година, беше евентуалната ратификация на Конвенцията на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие, станала известна като Истанбулска конвенция. Мониторинг беше извършен върху някои от програмите на националните ефирни оператори и то с оглед да бъдат установени типологични характеристики на отразяването и да бъдат направени съответните изводи.

Обществените програми БНТ1, БНТ2, ХОРИЗОНТ на БНР и търговските БТВ и НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ, отделиха значително ефирно време през месеците януари и февруари 2018 година по темата за Истанбулската конвенция. Въпреки общия обем излъчено медийно съдържание, обществото сякаш не получи достатъчно информация по съществуващата проблема. Това се потвърди и от резултатите от проведеното социологическо проучване на изследователски център „Тренд“, което показва, че независимо, че Истанбулската конвенция стана една от водещите теми в политическия и обществен живот (проучване в периода 01-08.02.2018 г.), едва половината от запитаните декларира, че са запознати с документа.

Реализираното наблюдение на телевизионните и радиопрограми показва, че като цяло Истанбулската конвенция раздели българското общество, създаде почва за противоборства, не остави никакво място за обединение или поле за разбирателство в публичното пространство. В резултат на наблюдението стана ясно, че понятието „джендър“ се очерта като основен спорен момент в рамките на цялата обществена дискусия по Конвенцията; заради първоначален неясен превод на чуждицата, но и защото терминът обективно с годините търпи смислова еволюция – от емблема на равнопоставеността на мъжете и жените в техния социален живот, придобива все повече измерение на защита на нетрадиционни сексуални идентичности.

Обществената дискусия на телевизионен екран и в радиоефира „ЗА и ПРОТИВ ратификацията на Конвенцията на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие“ се състоя най-вече на политическо равнище и гласът на жертвите на домашно насилие остана слаб. Дебатите съвпаднаха по време с началото на българското председателство на Съвета на ЕС и се сляха с разнородни по характер обществени недоволства. На този фон консервативните среди в България огласиха несъгласието си с тенденцията в редица европейски страни да бъдат признати трети пол и еднополови бракове, с превръщане на биологичния пол в „джендър“ конструкция, с въвеждане на сексуално образование в училища и детски градини и т. н.

Представителите на основните вероизповедания у нас – православни, римокатолици, мохамедани, протестанти, се обединиха срещу Конвенцията през призмата на защитата на семейни и нравствени ценности. Защитниците на Истанбулската конвенция пък се аргументираха с реално съществуващия проблем у нас на домашно насилие и липсата на адекватни правни механизми и работещи социални практики за защита на жените и децата. Информационното отразяване на редица протести и граждански инициативи по повод на Истанбулската конвенция, както и на политически изявления на важни фигури от обществения живот, намериха място в емисиите новини на почти всички български телевизии и радио програми.

На 23.01.2018 г. програма БНТ2 в директно предаване излъчи обществената дискусия по Конвенцията в СУ „Св. Климент Охридски“, която се проведе по инициатива на Председателя на НС Цвета Караянчева и в която взеха участие широк кръг граждани, дипломати, юристи, преподаватели, активисти, духовници. БНТ2 представи различни гледни точки и мнения по Конвенцията, включително на правосъдния министър Цецка Цачева, на Омбудсмана Мая Манолова, на Светия синод на БПЦ, на римокатолици, евангелисти, защитници на човешки права, женски организации, адвокати, правозащитници и други. Свободните изказвания на участниците в дискусията показаха различни проблемни аспекти, които Истанбулската конвенция повдига в публичното пространство, без обаче да бъдат изчерпани и обяснени в тяхната дълбочина. Този директен ефир беше нагледен пример за важната роля, която обществената медия БНТ играе при отразяване на различните гледни точки в обществото и изчерпателното информиране на аудиторията за тях.

По програма ХОРИЗОНТ на БНР темата за Истанбулската конвенция беше представяна също обширно, с участието на различни специалисти, представители на НПО, общественици, а така също юристи и политически лица. Във всички случаи, когато Конвенцията беше предварително посочена като основна тема в предаване или интервю, на слушателите биваха предложени поне две различни мнения по темата, като се спазваше принципът на плурализъм.

В много от предаванията, в които Конвенцията ставаше тема на разговора, това се случваше на пръв поглед спонтанно и обикновено като част от политическото говорене с представители на политическа партия или експерти, с които се дискутира друга тема. Вместването

на темата за Истанбулската конвенция в почти всеки политически разговор създаваше впечатлението за преекспониране на темата, наред със силното ѝ политизиране.

НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ излъчи редица нестандартни интервюта по темата за Истанбулската конвенция, като предложи някои акценти върху другата гледна точка (интервю с Урсула или Боби Сапунджиев на 03.02.2018 в „Събуди се“; с Пол Найденов в „Часът на Милен Цветков“ на 24.01.2018 и др.). Същевременно НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ осигури и някои запомнящи се участия по темата с проф. Михаил Константинов и режисьора Андрей Слабаков, водещи изразители на несъгласието с ратификацията на документа и с неприкрито отрицателно отношение към хомосексуалните.

Наблюдението на едни от основните телевизионни и радиопрограми показва, че дебатите около Истанбулската конвенция пренаредиха политическия дневен ред на обществото ни в началото на българското председателство на Съвета на ЕС. Разгърналата се полемика около ратификацията на Конвенцията почти засенчи редица важни международни действия на българската държава като интеграцията на Западните Балкани в НАТО и ЕС, както и посредничеството на България в диалога между Турция и ЕС. Обществената дискусия около Конвенцията доказва наличието на едно доминиращо традиционно самосъзнание на българските граждани, които не желаят децата им да бъдат конфронтирани с джендър-тематиката. Изследователски център „Тренд“ регистрира, че само 16% от всички български граждани подкрепят приемането на Истанбулската конвенция, а 46% са на обратното мнение, като данните показваха още, че жените не възприемат конвенцията като документ, защитаващ техните права. От наблюдавания в медиите обществен дебат остана убеждението, че повечето аргументи в медийната дискусия са политически или емоционални, като Истанбулската конвенция не беше обсъдена по същество.

Извод: От този дебат се наложи усещането, че е налице стимулиране в публичното пространство на говорене, без юридическа експертиза по съществуването на съответния документ и без очертаване на последиците от приемането му в българското законодателство. Наличното неразбирателство между двете крайни страни в спора не беше преодоляно от медийните изяви на противниците и привърженици на Конвенцията, а вместо това беше консервирано за неопределено време. Трите национални ефирни телевизии в лицето на БНТ, БТВ и НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ, и ХОРИЗОНТ на БНР, отразиха картината на обществените и политически настроения относно Конвенцията, дадоха трибуна на различни гледни точки и мнения по темата, но в същото време не успяха да организират специализирани правни предавания, в които юристи да дискутират по същество спорния документ. Оскъдна беше информацията и за опита на други държави, в които този документ е приет или отхвърлен. Като цяло българските медии останаха длъжници към своята публика по отношение на правната просвета и популяризирането на сложни международни и политически документи, които имат пряко влияние върху живота на гражданите.

Протестите на майките на деца с увреждания и изказването на вицепремиера Валери Симеонов

Фокусираното наблюдение по тази тема обхваща съдържанието на 10 програми на обществени и търговски доставчици на медийни услуги – БТВ, НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ, СКАТ, АЛФА ТВ, БНТ1, ХОРИЗОНТ, ТЕЛЕВИЗИЯ ЕВРОПА, ЕВРОКОМ, BULGARIA ON AIR, КАНАЛ 3.

Изказването на вицепремиера и лидер на НФСБ Валери Симеонов, предизвикало обществено неодобрение, беше направено в интервю, излъчено по програма СКАТ и заснето след заседанието на 16.10.2018 г. на Националния съвет за тристранно сътрудничество, визиращо

протестиращите майки на деца с увреждания. С изключение на публиката на СКАТ, останалата аудитория научи за думите на вицепремиера едва два дни по-късно, в предаването „Господари на ефира“ по програма НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ, излъчено на 18 октомври 2018 г., като на 19 октомври всички останали медии започнаха да отразяват случая в новини и предавания. Последваха множество репортажи, интервюта и коментари на политици, експерти, граждани, наблюдатели по повод думите на зам. министър-председателя. Заедно с това медиите проследяваха и гражданските протести срещу вицепремиера с искане за неговата оставка. На 24 октомври във всички програми беше отразено извинението на В. Симеонов към майките и всички обидени от думите му. В конкретния случай, доколкото казусът завърши с оставката на вицепремиер на Република България, стана ясно, че медиите, в случая електронните, продължават да бъдат фактор за формиране на общественото мнение, като в определени ситуации могат да направят неизбежно вземането на определени политически решения.

От друга страна, в рамките на осъществения мониторинг, бе констатирано, че за разлика от всички останали програми, единствено в СКАТ в наблюдавания период имаше изразена медийна кампания в подкрепа на г-н Симеонов. Отразяването на темата в тази телевизия оставяше впечатление за пристрастност и тенденциозност.

Наблюдението, осъществено от СЕМ по конкретния случай, го разгледа в светлината на нормативната разпоредба, според която доставчиците на медийни услуги не носят отговорност за разгласени сведения и за тяхното съдържание, когато са точно възпроизвеждане на публични изявления (чл. 17, ал. 4, т. 3 от ЗРТ). Освен това, медиите гарантират правото на информация и свободно изразяване на мнение (чл. 10, ал. 1, т. 1 и 2 от ЗРТ).

Становище на СРС относно информация за съдия от СРС, който пуска на свобода „престъпник от Судан“

Фокусирано наблюдение по повод на излъчена информация по АЛФА ТВ и получено в СЕМ Становище на СРС относно следното съдържание: Снимка на съдия и текст „Корумпираният съдия от СРС Николай Василев пуска на свобода престъпника от Судан“. Мониторингът констатира, че репортажите на АЛФА ТВ за пътен инцидент с Деница Сидерова са реализирани едностранчиво и манипулативно. При монтажа са използвани трикратни повторения на някои реплики на участниците с цел подсилване на ефекта и постигане на внушение в желана посока. Д. Сидерова описва М. Гандур като „тъмнокож мъж, много висок“, който след нейна забележка да говори на български „започва да ръмжи“. В един от репортажите на черен екран с бели букви като въпрос към министър-председателя и други представители на изпълнителната власт се изписва: „Как допуснахте такива изроди у нас с постоянно пребиваване?“. Репортерите задават въпроси, които нямат отношение към инцидента и целят изместване на фокуса от същността на проблема и същевременно провокират М. Гандур. При монтажа думите му са заглушени с музика и не се разбира неговата позиция във връзка с инцидента. В материалите са включени снимки от профила на Гандур във Фейсбук, на които той е с оръжие и камуфлажни дрехи, от което се правят необосновани изводи за принадлежността му към различни групировки. В. Сидеров интервюира председателя на ДАНС Димитър Георгиев като използва на моменти груб език, говори за М. Гандур като „този кретен, който се държи супер нагло“, „тип, очевидно опасен, който се е снимал с оръжие“, „този човек е свързан с тероризъм, с ислямистки организации“, нарича ДАНС „сеирджии“, обвинява ги, че не вършат нищо и заявява, че ще иска незабавно оставката на г-н Георгиев.

Разпространената заставка с името на съдия Н.Василев съдържа думите „корумпиран“ и „престъпник“, които представляват недоказани твърдения и правят директни внушения на аудиторията. В репортажите не са представени различните гледни точки по проблема, акцентира се върху мнението на Д. Сидерова и В. Сидеров, което ги оцветява в пристрастност и не дава възможност на зрителя сам да направи своите заключения, както би трябвало да бъде в програмата на обществен ДМУ. На медията е съставен АУАН по случая.

Интервю на Андрей Слабаков по НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ, предаването „Събуди се!“ на 28.01.2018 г.

На 28.01.2018 г. водещата Лора Крумова разговаря с двамата гости Жени Калканджиева и Андрей Слабаков по темата „Истанбулска конвенция“ и кой и защо е за или против подписването на документа. Интервюто е предшествано от разговор с приятелката на една от жертвите на домашно насилие. Интервюираната е била свидетелка на убийството на тормозената от своя съпруг жена. Подзаглавията на разговора с Калканджиева и Слабаков са: „Как да четем Истанбулската конвенция“ и „Gender в превод“. В хода на разговора Андрей Слабаков нееднократно напада конвенцията. Интервюираният упорито твърдеше, че необичайната сексуалност е заболяване. От друга страна, в конкретния случай имахме много ясна отстоявана различна гледна точка от водещата на предаването Лора Крумова, която неколкократно се намесваше с мнение, че Слабаков е краен. Тя прекъсваше събеседниците с обяснение и директно твърдение, че „това не е болест“. Поради това в конкретния случай СЕМ се обедини около мнението, че при условие, че интервюто се провежда на живо и екипът не е в състояние да знае предварително как точно ще бъде формулирано изказването на госта, доставчикът на медийни услуги не би следвало да носи отговорност. Въпреки че, Андрей Слабаков е известен със скандалните си мнения относно повдигнатите теми и с резкия стил на изказванията си, регулаторът не би следвало да ограничава доставчиците на медийни услуги и екипите на предаванията в избора им на теми и събеседници. В същото време, СЕМ не може да остане безразличен към проявите на враждебна реч по отношение на определени групи в обществото, поради което е сезирал КЗД.

Интервю на Андрей Слабаков по НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ, предаването „Здравей, България!“ на 16.04.2018 г.

В предаването „Здравей, България“ от 16.04.2018 г. по НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ във връзка с темата „Да се пуши или да не се пуши?“ в студиото бяха поканени д-р София Ангелова и Андрей Слабаков. Двамата събеседници имаха възможност да изложат своите аргументи за и против предложението на вицепремиера Валери Симеонов, визиращо промени в Закона за здравето, които разрешават тютюнопушене в обособени помещения в заведения за обществено хранене. Още в началото на дискусиата, когато Ангелова и Слабаков бяха представени като „режисьор“ и „пушач“, „мъж“ и „жена“, Слабаков репликира остро: „важно е третият пол да не участва в дискусиата“. Слабаков подкрепи идеята на Симеонов да се коригира закона, а д-р Ангелова, като специалист по белодробни и вътрешни болести, зае противоположна позиция. По този повод доставчикът беше предупреден от СЕМ за употребата на враждебна реч в предаването.

Извод: СЕМ с внимание следи за спазването на чл. 17, ал. 2 от ЗРТ, който задължава ДМУ да не допускат създаване и предоставяне за разпространение на предавания в нарушение на принципите на чл. 10 и предавания, внушаващи национална, политическа, етническа, религиозна и расова нетърпимост, възхваляващи или оневиняващи жестокост или насилие, или на предавания, които са неблагоприятни или създават опасност от увреждане на

физическото, психическото, нравственото и/или социалното развитие на децата, съгласно Критериите по чл. 32, ал. 5.

2.1.2. Мониторинг на програми със специализиран музикален профил

Извършено бе фокусирано наблюдение на 20.09, 21.09, 27.09.2018 г. на програма BOX, създавана и разпространявана от доставчика на медийни услуги „Конов 79“ ООД. Програмата съдържа видеоклипове на български и английски език. Констатирани са неблагоприятни текстове в песните „Дубайче“, „Хей, мами“, „#Мой“, „Ще ви накажат“, излъчени в часовия пояс между 6.00 и 23.00 ч., когато е възможно да бъдат гледани и от деца.

По повод проблемно съдържание в популярен видеоклип беше изпратено писмо до всички специализирани музикални програми (BOX, THE VOICE TV, СИТИ ТВ, ФЕН ТВ), като им се обърна внимание върху конкретен кадър. В резултат на това доставчиците сложиха маска върху лицето на детето, използвано в кадъра.

Законът за радиото и телевизията в чл. 17, ал. 2 задължава доставчиците на медийни услуги да не допускат създаване и разпространение на предавания, които са неблагоприятни или създават опасност от увреждане на физическото, психическото, нравственото и/или социалното развитие на децата, съгласно критериите по чл. 32, ал. 5. Съгласно т. 14 от Критериите за оценка на съдържание, което е неблагоприятно или създава опасност от увреждане на физическото, психическото, нравственото и/или социалното развитие на децата, приети от СЕМ и ДАЗД, доставчиците на медийни услуги „не допускат участието на дете в аудио-визуални предавания, радиопредавания, различни форми на търговски съобщения и други елементи от програмното съдържание, в които детето безпричинно е поставено в опасни ситуации или занимаващо се с дейности, вредни за него самото или за други хора, нито го насърчава да се занимава с потенциално опасни дейности или поведение“. Съгласно т. 15 от същите Критерии, доставчиците „не допускат участието на дете в аудио-визуални предавания, радиопредавания, различни форми на търговски съобщения и други елементи от програмното съдържание, които толерират заплаха за живота и здравето на човека“.

2.1.3. Риалити и лайфстайл формати

Риалити шоу „HELL’S KITCHEN БЪЛГАРИЯ“ по програма НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ, февруари-април 2018 г.

Шоу предаването „HELL’S KITCHEN БЪЛГАРИЯ“ е българска версия на форматно американско риалити шоу. В предаването има водещ – майстор-готвачът Виктор Ангелов, и участници мъже и жени професионални готвачи. Заглавието на шоуто определено търси предизвикателство към традиционната публика, защото да се нарече „ад“ мястото, където се приготвя храна или трапеза, е отблъскващо в очите на консервативните зрители. Символи като тризъбец и огнени пламъци оформят и подсилват заглавието на предаването, което кореспондира с познати асоциации и подсъзнателно създава определени нагласи. Шапката на предаването представлява „погаждане на неприятни номера“ между участниците, с което подсказва за негативната страна на човешкия характер, но под хумористичен ъгъл. Твърде парадоксално изглеждаше изданието на шоуто на 03.04.2018 г., когато участниците приготвиха козунаци и яйца за Великден в „кухнята на ада“.

Кулинарното шоу представя професионални и лични отношения, като акцентът пада най-вече върху отношенията между авторитета на майстор-готвача и неговите подчинени, както и

върху отношенията между самите състезатели в двата екипа. Ситуациите в шоуто, в които водещият упражнява психологически натиск върху участниците в предаването, за да може да ги постави в атмосфера на стрес и да „извади“ от техните характери скрити черти и емоции, драматургично преобладават. Нецензурните изрази на участниците в предаването са редактирани, което се разбира от звукови сигнали. В изказванията на самите участници в шоуто също има негативни коментари по адрес на другите състезатели. Шоуто очертава и положителната страна на стриктния работодател – за добре свършена работа отборът победител получава награда – посещения на бар, спа, картинг, басейн, ледена пързалка или други развлечения. Условията на работа в кухнята са перфектни – модерна техника и уреди, богат избор на хранителни продукти, възможност за директен контакт с гостите на ресторанта и др.

Предаването има спонсор – професионално кухненско обзавеждане и продуктово позициониране, като са спазени законовите изисквания за информиране на публиката за тяхното наличие. Рекламните спотове са под 12 минути на час, има единични рекламни спотове. При преценката на съдържанието спрямо изискванията на ЗРТ, наблюдението не отчита нарушения.

Наблюдение по постъпили сигнали от граждани за поведението на участници в предаването „Черешката на тортата“ 12 – 16 февруари 2018 г.

Откроява се със скандали, пианство и груби обноски, както и неуважение към отделните домакини и приготвената от тях храна. Зрителят не е свикнал да вижда в кулинарно шоу, каквото е „Черешката на тортата“, особено предвид часовия пояс, хора, които се самоопределят като V.I.P. и в същото време се държат извън общоприетите норми на поведение, отклонявайки се от добрия тон и възпитание. Няма категорични данни за нарушение на ЗРТ, не са употребявани нецензурни думи, няма внушение за противопоставяне или нетърпимост, или накръняване на човешкото достойнство.

Мониторинг на предаването „На кафе“ в програма „Нова ТВ“ в периода 12-23.11.2018 г. за спазване на изискванията за търговско слово

В три издания на предаването директно и индиректно предмет на обсъждане е марихуаната. Подборът на теми и гости като цяло е съобразен с часа на излъчване, спазват се добрия тон и нрави. И в трите издания на „На кафе“ никой от участниците не агитира за пряко за легализиране на марихуаната и за свободната ѝ употреба. Дискутиращите са наясно, че ги гледа и детска аудитория, проблемът се обсъжда отговорно, търсят се разумни решения. Доставчикът се възползва в максимална степен от възможността да разпространява търговски съобщения, като прекъсванията за реклама са в естествените интервали на предаването и не нарушават неговата цялост. Скрита реклама не се допуска. Търговските съобщения отговарят на разпоредбите в ЗРТ

Предаването „Вип Брадър: Женско царство 2018“ по програма НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ

Извършеният мониторинг взема предвид и факта, че ВИП Брадър носи характера на предаване с развлекателна насоченост и показва на аудиторията реакциите на различни хора, поставени в затворена среда и нетипична за тях обстановка. В „къщата“ се налага да съжителстват представители на различни социално-икономически групи с различна култура и навици, наблюдавани от Големия Брат. Поставени в затворена среда, участниците реагират спонтанно, зрителите често пъти стават свидетели на скандални сцени, романтични и любовни преживявания. Поведението на участниците е резултат на техните спонтанни и естествени

реакции, но в определен аспект те са провокирани от специалните мисии, възлагани от Големия Брат.

Мониторингът констатира, че в предаването редовно се използват обидни реплики между участниците, които биха могли да се възприемат като накърняване на човешкото достойнство в противоречие с добрите нрави. По време на разговорите често се забелязват елементи на дискриминация по полов и расов признак, а също се нарушава личната неприкосновеност на участниците, като се оповестяват интимни подробности от живота им. Прави впечатление, че българският език на много от участниците е беден, говори се на диалект, използват се цинизми. Това е предмет на иронизиране от екипите на други ТВ предавания, като „Господари на ефира”.

Участието на Ванко 1 във „ВИП брадър” предизвиква сериозно недоволство в социалните мрежи и публичното пространство. Това предаване е телевизионен формат, който представлява психологически и социален експеримент по своята същност и в този смисъл в него е заложен и елемент на провокация към зрителя. Екипът е събрал различни представители от българското общество, включително бивши затворници. Подобен факт не е прецедент в историята на формата. Друг осъждан участник е футболистът Джърмейн Пенант, попаднал зад решетките заради шофиране в нетрезво състояние. Примерът показва, че независимо от личното отношение на зрителите към формата и участващите в него личности, няма законово основание в този случай (Ванко 1) да се наложи санкция на телевизионния оператор. Налице е коректив от страна на водещите спрямо неговото поведение.

В поведението на някои от участниците се забелязва тенденция към унижаване на човешкото достойнство на другите съквартиранти, сексистки и дискриминационни изказвания, вербална агресия и враждебна реч. Неприличните реплики са „пегелирани” и цинизмите са описани с * в титрите. Участниците, зрителите и водещите, изпълняват ролята на коректив. С критични позиции, анализ на екстремното поведение и елиминационно гласуване, те фактически осъждат вербалната агресия и невъздържаните изказвания на участниците. Трябва да се вземе предвид и фактът, че съквартирантите доброволно са се съгласили да участват в предаването, т.е. те съзнателно участват в един спектакъл, в една драматургия, в която е заложена по-висока степен на провокация към човешката личност и нейните права (става въпрос само за участниците). Положително е, че водещи и събеседници изрично подчертават в някои от изказванията си, че в къщата се показват отблъскващи неща, реплики и реакции, защото тези сблъсъци се случват и в реалния живот, но целта не е те да бъдат възхвалявани, а да се даде пример как не трябва да се държим в обществото.

Доставчиците на медийни услуги носят отговорност за медийното съдържание. В чл. 10, ал. 1 от ЗРТ се казва, че те са длъжни да се ръководят от принципите за защита на личната неприкосновеност (т. 4). Съквартирантите доброволно съзнателно са приели да действат в риалити с по-висока степен на провокация към човешката личност и психика. ДМУ не трябва да допускат предавания, които противоречат на добрите нрави, особено ако възхваляват или оневиняват жестокост или насилие или подбуждат към ненавист въз основа на расов, полов, религиозен или национален признак (т. 6 на същия чл. 10, ал. 1). ДМУ са длъжни според чл. 17 от ЗРТ да не допускат създаване или предоставяне за разпространение на предавания, които са неблагоприятни или създават опасност от увреждане на физическото, психическото, нравственото и/или социалното развитие на децата, съгласно критериите по чл. 32, ал. 5.

Във връзка със забелязаните проблемни теми е изготвено писмо до НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ с препоръки да се избягва сензационността и да се премести предаването в по-късен часови пояс.

Мониторинг върху предаването „Черешката на тортата“, 04.09.2018 г.

На 4.09.2018 г. от 20:00 ч. по НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ в предаването „Черешката на тортата“ участничката Ангелина Ангелова използва кухненска престилка с щампован образ на диктатора Мусолини, италианското знаме и датите на рождението и смъртта му. Макар картината не навсякъде да е достатъчно ясна в самопромоциите, в самото предаване участничката нееднократно подчертава кой е изобразен на престилката ѝ. Тя е подарък от неин приятел. Отношението ѝ към италианския диктатор, плод на криворазбран бунт срещу политическата коректност, невежество или глупост, е безкритично. Участничката остава с престилката доста дълго време (докато готви в кухнята). В този смисъл, видът ѝ „пропагандира“, „възхвалява и оневинява“ делото и образа на един човек, станал символ на жестокост и насилие, водач на италианския фашизъм. Безкритичното мнение на Ангелина Ангелова за Мусолини е повторено два пъти в предаването. В анонса към втората част (текст на коментатор зад кадър) дори е подчертано, че имаме „почитател на Мусолини“, без да се дават допълнителни разяснения, макар че в хода на предаването става ясно, от думите на шеф Манчев и от реакцията на гостите, че екипът и участниците не се солидаризират с нейната позиция. На ниво вербално съдържание има изразено неодобрение от водещ и участници. Доставчикът на медийно съдържание е включил текст, противостоящ на позицията на участничката. Независимо че има реакция, която показва друго мнение, това, което възприема зрителят, е натрапчивото присъствие на образа на Мусолини. Остава впечатлението за недостатъчно твърдо и категорично отхвърляне на неприемливата позиция на домакинята: ползват се, и то не винаги сполучливо, индиректни похвати като иронията; повече ефирно време е отделено за аргументи в полза на тезата, че Мусолини е просто един журналист. Това, което смущава най-много, е дългото присъствие на графичния образ на диктатора в кадър.

На основание, че в много европейски страни законодателството забранява дори свастиките и заставането с вдигната ръка в поза на фашистки поздрав, при условие, че „Черешката на тортата“ се излъчва от 20:00 ч. в национална програма с висок рейтинг, а една от участничките нееднократно и безкритично възхвалява фашистки диктатор, като при това присъства продължително време в кадър, облякла престилка с неговия образ, медийният доставчик е допуснал съдържание, оневиняващо прояви на жестокост и насилие. Разпространено е предаване, нарушаващо добрите нрави, съдържащо възхваляване и оневиняване на жестокост и насилие. Съставен е АУАН и е издадено Наказателно постановление на доставчика.

2.1.4. Мониторинг на кризисни събития

Мониторингът на начините, по които доставчиците на медийни услуги отразяват кризисни събития е бил винаги в центъра на вниманието на СЕМ, доколкото и обществото е особено чувствително в такива моменти и очаква от медиите си адекватно на ситуацията поведение. Тук ще бъдат посочени някои от казусите, с които Съветът се занимава през годината.

Катастрофа на АМ „Тракия“ на 13 април 2018 г.

Наблюдението беше фокусирано върху медийното съдържание, свързано с тежкото пътнотранспортно произшествие с 6 жертви и над 20 ранени на магистрала Тракия на 13 април 2018 г. в програмите на търговските доставчици на медийни услуги – НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ, БТВ, КАНАЛ 3 и ТЕЛЕВИЗИЯ ЕВРОПА и в програмите на националните обществени доставчици - БНТ1 и ХОРИЗОНТ. Целта на мониторинга беше свързана с изискванията на Закона за радиото и телевизията за защита на личния живот и личната неприкосновеност при отразяването на случая, риска от вторична виктимизация и спазването на морално-етичните стандарти. Мониторингът

обхвана излъченото програмно съдържание за 13-14 април 2018 г. Съботният ден, след катастрофата, бе обявен за ден на национален траур. В този ден доминираха новини за въздушните удари в Сирия. Информацията, свързана с катастрофата, беше главно за здравословното състояние на пострадалите и в повечето емисии премина на втори план. Информацията беше предавана без имена и др. лични данни. На екраните имаше статична индикация за траур, с изключение на една програма (ТЕЛЕВИЗИЯ ЕВРОПА), която съобщаваше за деня на траур само в новините.

Наблюдението регистрира наличие на бърза медийна реакция, както и информационна динамика на съдържанието. Отражена бе институционалната позиция, потърсени бяха експертни мнения. Въпреки това наблюдението отчете, че изчерпателното отразяване на тежкото пътнотранспортно произшествие на моменти придобиваше медийна сензационност, граничеща с нарушаване на журналистическите стандарти, въпреки необходимостта и професионалното задължение от навременна и точна информация по случая. Недостатъчно премерената медийна реакция, прекаленото визуално експониране на инцидента, настойчивата упоритост на репортерите на място в две програми на големите търговски медии предизвика силна реакция в значителна част от журналистическата колегия – коментари в самите медии, в интернет-сайтове и в социалните мрежи. Установено беше нарушение на ЗРТ в частта за защита на личната неприкосновеност в новините на програма Нова телевизия, за което беше съставен акт за установяване на административно нарушение.

С положителен знак наблюдението отчита информацията както за съобщаването на кризисни телефони, така и за разпространението на призови на пътни експерти с информация за водачите на МПС, както и призови за кръводаряване.

Убийството на Виктория Маринова, журналист в телевизия TVN, Русе

Наблюдавани бяха програмите БНТ1, ХОРИЗОНТ на БНР, НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ, БТВ, КАНАЛ 3, ТЕЛЕВИЗИЯ ЕВРОПА, ДАРИК РАДИО БЪЛГАРИЯ, РАДИО ФОКУС, АЛФА ТВ, BULGARIA ON AIR от 07 до 10.10.2018 г. Критерии при наблюдението са спазването на ЗРТ и етичните стандарти.

Българските радио- и телевизионни програми съобщиха за първи път за убийството на Маринова в обедните емисии новини в неделя, 7 октомври 2018 г. В следващите два дни развитието по темата бе на първо място в емисиите новини в програмите на обществените и търговски доставчици. Обемът на журналистическите материали, посветени на убийството, се увеличаваше експоненциално и в актуално-публицистичните предавания; сюжетът бе отразен във вечерните забавни предавания „Шоуто на Слави“ по БТВ и „Господари на ефира“ по НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ.

Справката в Публичния регистър на СЕМ показва, че Виктория Маринова е член на Съвета на директорите на търговския доставчик на медийни услуги „Май Фай“ АД, който създава политематичната телевизионна програма TVN с национален обхват, разпространявана по кабел от 2013 година. Убитата журналистка е водеща на лайфстайл предаването „Подииум“, но от лятото на 2018 г., рубриката е преформатирана в актуално-публицистична за значими социални проблеми под заглавие „Детектор“.

Мониторингът на медийно съдържание констатира, че разказът за убийството на телевизионната водеща и директор Виктория Маринова премина в актуалната политическа риторика. Българското общество направи прочит на убийството на журналистката не само като жестоко криминално деяние срещу млада жена, но и като заплаха пред свободното слово в

медиите. Подобни тези бяха разпространени веднага след инцидента и от видни фигури на европейско ниво.

При фокусираното наблюдение не бяха констатирани нарушения на ЗРТ. Информацията по случая с убийството на Виктория Маринова беше поднасяна от журналистите с подробности, но и със съчувствие. Не беше разкрита самоличността на детето на жертвата, независимо че се показва нейна снимка с малко момиченце, чието лице бе маскирано. Доставчиците се въздържаха от сензационно представяне на престъплението, липсваха шокиращи кадри. Въпреки това жестокото престъпление е вербално описано с подробности, включително и от официалните власти в изявленията пред медиите, което създава условия за вторична виктимизация на близките и всички пострадали от подобни престъпления. Българските радио- и телевизионни програми балансирано представяха версиите за престъплението, без да пропуснат да информират аудиторията си за мнението на европейски и международни авторитети, обезпокоени най-вече от факта, че жертвата е журналистка. В рамките на наблюдавания период, присъствието на етнически елемент при отразяването на случая не прерасна в език на омразата или форми на дискриминация. Близките на жертвата апелираха изрично към спокойствие и толерантност. Убийството на Виктория Маринова се задържа като новина номер едно близо три дни, през които бяха излъчени и редица коментари на криминалисти, психолози, адвокати, юристи и други експерти, представящи различни гледни точки към престъплението.

Убийството в град Нови Искър през януари 2018 г.

Наблюдението е в новини и актуално-публицистични предавания на 7 телевизионни програми - БНТ1, АЛФА ТВ, БТВ, НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ, BULGARIA ON AIR, КАНАЛ 3, СКАТ и 3 радиoproграми – ХОРИЗОНТ, ДАРИК РАДИО БЪЛГАРИЯ, РАДИО ФОКУС. Мониторингът обхваща излъчено съдържание от 2 до 7 януари 2018 г. Той отчита подробно отразяване на убийството в Нови Искър – от самото начало с институционалното съобщение и хронологично с възникването на нова информация, като по този начин се осигурява правото на информация на гражданите в съответствие с разпоредбите на ЗРТ – чл. 10, ал. 1, т. 2. Тежестта на престъплението и интересът на обществото обясняват обема медийно съдържание, но не могат да оправдаят нарушаването на професионални стандарти.

Наблюдението отчита граница между изчерпателното отразяване на трагедията в Нови Искър и медийната сензационност за някои търговски телевизионни програми. Преекспонирането на случая, непремерената информация за личния живот на жертвите, акцентирането върху подробности, включително и графологичният анализ, извеждат на преден план темата за професионалните стандарти и етични норми. Акцентирането върху трагедията в някои програми става чрез свръхпредоставянето на подробности по случая, което не води до съществен принос към обществения интерес. При част от излъченото медийно съдържание се разпознава риск от вторична виктимизация на близките на жертвите. За пореден път се констатира, че в търсене на повече информация се прекрочват граници на морални норми и това води до засилване на тревожността в аудиторията и мъката за близките на жертвите.

Катастрофата край гр. Своге с много жертви и ранени през август 2018 г.

Наблюдението е извършено в програмите БНТ1, ХОРИЗОНТ, НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ, БТВ, КАНАЛ 3, BULGARIA ON AIR, ТЕЛЕВИЗИЯ ЕВРОПА, ДАРИК РАДИО БЪЛГАРИЯ, РАДИО ФОКУС, за дните 25 и 26 август 2018 г. Темата за тежката катастрофа в Искърското дефиле е първа в новините през двата дни в наблюдаваните програми. Мониторингът отчита динамика по отношение на отразяването,

наличие на преобладаваща институционална информация. Включени са интервюта с граждани, експертни становища и гласове от местната власт. Отражена е и позицията на фирми, пряко обвързани с ремонта на пътя. ДМУ предоставят програмно време за експертни анализи по въпросите за пътната безопасност и т.н. война по пътищата. За разлика от други наблюдения, които са отчитали недостатъчен респект към страданията на близките и пострадалите при подобни инциденти, този път медиите спазиха дистанцията и уважиха правото на лична неприкосновеност, която стои в основата на човешкото достойнство и други ценности.

Не се разпространяват лични данни, запазена е самоличността на загиналите и ранените, като единствено беше съобщено името на собственика на фирмата-превозвач, който се оказа и водач на автобуса. За него бяха съобщени аспекти от здравното му състояние след инцидента, възраст и мястото му на лечение. Не са показани травмиращи кадри и кадри със загинали хора. В някои програми се констатира експресивна лексика при квалификацията на инцидента, които подсилват емоционалното възприятие – „ад, адска катастрофа, ад край Своге, адски сблъсък“. В търсене на различни погледи към злополучната съботна екскурзия, някои медии излъчиха и излишни подробности. Наблюдаваните медии изпълниха своя ангажимент да информират аудиторията си професионално чрез репортажи и преки включвания. Мониторингът отчита, че катастрофата е отразена и в извънредни емисии новини и студиа. Извънредните неделни блокови предавания на двете големи търговски телевизии са изцяло посветени на катастрофата. Инцидентът е тематичен акцент в програмното съдържание на КАНАЛ 3, BULGARIA ON AIR и други наблюдавани програми. БНТ1 не организира актуално-публицистично предаване, в което да се представят различни коментари и анализи към проблема за пътната безопасност в страната ни. БНТ1 отрази изцяло информационно трагедията основно в рамките на емисиите новини и потърси различни гледни точки към причините за инцидента. Наблюдението отчете с положителен знак информацията за кризисни телефони и критичната реакция за тяхната ефективност, както и съпричастността към близките и пострадалите от страна на институциите и обществото. Всички доставчици мобилизираха голям технически, организационен и човешки ресурс за отразяване на случая. Няма нарушения на Закона за радиото и телевизията и журналистическите стандарти.

Извод: СЕМ е подчертавал многократно, че правото на личен живот и правото на свобода на изразяване на мнения нямат предимство едно пред друго. Доставчиците на медийни услуги трябва да осигуряват в дейността си равновесието между правото на гражданите да получават пълна информация, а от друга, ненамеса в личния им живот. Правомощията на СЕМ не предвиждат форми за контрол върху журналистическото поведение. Въпреки това заложените в действащия Етичен кодекс на българските медии правила не могат да бъдат пренебрегнати в това наблюдение. Въпросът за ролята на саморегулационните механизми възниква и при предпазване на аудиторията от медийната свръхактивност в подобни събития, както и за внимателно предотвратяване на вторично травмиране по отношение на пострадали, близки на пострадали и загинали, и на зрители. Непремереното навлизане в личното пространство, акцентирането върху драмата (непосредствено навлизане в зоната за оперативно разследване на инцидента, снимане на пострадали хора в близък план, на обърнатия автобус в канавката, опит за интервю на хора в шок и пр.) извежда на преден план темата за професионалните стандарти и морално-етичните норми.

2.1.5. Многократно излъчване на кадри с насилие

Предаването „Четвъртата власт“, излъчено по програма ЕВРОКОМ на 22.05.2018 г.

В изданието на това предаване от 22.05.2018 г. бе разисквана темата за условията на живот в затворите и отношението към тях. Въпреки че, темата за насилието в затворите е важна за

обществото и за страната ни като член на ЕС, укоримо от гледна точка на законовата норма е разпространението на кадри, чрез които аудиторията става свидетел на насилие и унижение, какъвто беше случаят. Кадрите бяха излъчени във време, в което пред телевизионните екрани може да има детска аудитория. Регистрирано е наличието на пиктограма за възрастово ограничение "18+", според т. 26.4. от Критериите "Кинематографични произведения, филми и сериали, и други аудиовизуални произведения, които не се препоръчват за лица под 18-годишна възраст, се разпространяват в програмите на доставчиците на медийни услуги между 23.00 и 6.00 часа и са ясно обозначени чрез предхождащ ги аудио- и/или аудио-визуален знак или се идентифицират с визуален предупредителен знак (пиктограма), който се появява след началото на предаването, както и след всяко прекъсване и престоява на екран не по-малко от 60 секунди."

2.1.6. Наблюдение във връзка с нормативните изисквания за търговското слово

- Мониторингът на търговски съобщения в БНТ по време на Европейското първенство по футбол в Русия констатира като нарушения излъчването на непряка реклама на спиртни напитки преди 22.00 ч., което е нарушение на чл. 55, ал. 3 от Закона за здравето. Бяха съставени актове за установяване на административни нарушения на БНТ. Сред спонсорите и рекламодателите на телевизионното отразяване на първенството бяха производители на спиртни напитки, застрахователни компании, хазартни компании, банки, маркети. Съгласно чл. 90, ал. 2 от ЗРТ, БНТ има право да използва до една трета от общия обем на рекламното време на денонощието в часовия пояс от 19:00 часа до 22.00 часа, но съгласно чл. 90, ал. 4 по време на отразяване на прояви на спорта с общонационално и международно значение, за времетраенето на рекламата се прилагат общите разпоредби.

- Фокусирано наблюдение върху актуално-публицистичните предавания, централните новини и предаването „На кафе“ по НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ в периода 7.05.-27.05.2018 г., с цел да се установи дали има предавания, отделни рубрики и търговски съобщения за лечение, лекарства, алтернативна медицина (неконвенционални методи на лечение), хомеопатични средства и лица, които претендират за свръхспособности (врачки, магове, екстрасенси и пр.), нарушаващи ЗРТ и корелативната законова уредба (Закон за здравето, Закон за лекарствените продукти в хуманната медицина, Закон за трансплантация на органи, тъкани и клетки). Изводите от мониторинга показват, че в репортажите се представят здравословни храни (водорасли, охлюви), без споменаване на конкретни обекти и магазини, където могат да бъдат закупени, а за представянето на филма „Живото доказателство“ и неговия автор Мат Ембри има информационен повод. Не се рекламират неконвенционални методи за лечение, обръща се внимание, че пациентите трябва винаги да се консултират със специалист и че всеки организъм реагира индивидуално на физическите упражнения и диетичните режими. Информацията за качествата на суперхраните са поднесени умерено, научно, без да се набляга на сензационността и да се внушава, че някой е открил панацея срещу сериозни заболявания. В случая с медицинската употреба на марихуаната имаме коригиращи реакции на водещите. Те се намесват винаги, когато някой се опита да оспори ефикасността на конвенционалната медицинска практика по принцип, или залитне по чудодейните качества на някой продукт. Не са изнесени чувствителни данни за здравето на пациенти с nelечими заболявания без знанието и съгласието на въвлечените – съвсем съзнателно се разказват истории с идеята да дадат надежда и да бъдат вдъхновение на хора, изпаднали в тяхното положение. В случая с кампанията за безплатно мерене на кръвното налягане и със здравословното хранене на децата имаме ползотворно взаимодействие между частна телевизия и национални здравни институции. Няма констатирани нарушения на ЗРТ.

- При фокусирано наблюдение на предаването „Преди обед“ в програма БТВ през октомври 2018 г. е констатирано продуктово позициониране на лечение по лекарско предписание

и е съставен АУАН. На 18.10.2018 г. се разпространява рубриката „Духът на здравето“ с водещ д-р Неделя Щонова. Преди рубриката от 10:54:51 до 10:54:57 ч. е излъчена и заставка за наличие на продуктово позициониране. СЕМ е изискал информация от доставчика на медийни услуги „БТВ Медиа Груп“ ЕАД за продуктово позициониране в предаването „Преди обед“ за месец октомври 2018 г., като от получената информация става ясно, че болници „Аджъбадем“ са продуктово позиционирани. Излъченото търговско съобщение е в противоречие с чл. 84, ал. 3 т. 2 от ЗРТ: „Предаванията не трябва да включват позициониране на конкретни лекарствени продукти, които се отпускат само по лекарско предписание, или на лечение, което се назначава само по лекарско предписание“.

- Осъществено наблюдение на здравни предавания и търговски съобщения по програма БНТ1 в периода 07.05.2018 г. до 23.05.2018 г. Здравните предавания на БНТ1 са „Здравето отблизо“ (от понеделник до четвъртък всеки ден от 10.30 до 11.40 ч.), „Зелената линейка“ (петък от 10.30 до 11.30 ч.) и „Рецепта за здраве“ (петък от 11.30 до 11.45). „Здравето отблизо“ представлява магазинно предаване с рубрики, водещ и гости. Съдържателно се разполага в полето на телевизионните лайфстайл издания, с елементи на научно-популярни и риалити моменти, без да включва публицистика. В наблюдавания период беше констатирана скрита реклама на частни болници. Предвид липсата на съобщения за позиционирани продукти или спонсорство в предаването и предвид съдържанието на видео материалите, в случая обществената БНТ1 подвежда аудиторията, че става дума за редакционно съдържание, но то изцяло покрива критериите за търговско съобщение. СЕМ издаде наказателно постановление за нарушение на ЗРТ по чл. 75, ал. 1, изречение второ от ЗРТ.

Изводите от мониторинга са, че здравните предавания на БНТ1 не дискутират проблемите в българското здравеопазване и не представляват по същността си журналистическо или публицистично съдържание. Те са в полето на забавните и научно-популярни телевизионни предавания, които независимо че носят полезна и забавна информация за зрителите, не изпълняват критическа функция, а развлекателна и донякъде информационно-образователна. БНТ отделя не малко ефирно време и ресурси за продуцирането на здравни предавания, защото от понеделник до петък те изпълват 9.72% от дневното програмното време – близо 10% с повторенията, а от седмичното – 6.94%, с повторенията.

2.2. Мониторинг на програми на доставчици на медийни услуги за спазване на условията на издадените индивидуални лицензии за радиодейност

В съответствие с изискването на чл. 33 от ЗРТ СЕМ осъществява надзор по спазването на условията на издадените лицензии и извършените регистрации. През 2018 година се проведе мониторинг на програми на доставчици на медийни услуги (с политематичен и със специализиран профил) с оглед спазване на условията на издадените индивидуални лицензии за радиодейност.

Обхватът на наблюдението е едноседмичен.

През месеците януари и февруари се осъществи наблюдение за спазване условията на индивидуални лицензии за доставяне на радиоуслуги, издадени на: „БТВ Медиа Груп“ ЕАД, „Радио Веселина“ ЕАД, „Радиокомпания Си.Джей“ ООД, „Радио Тангра“ ЕАД, „Оберон Радио Макс“ ЕООД, „Агенция Атлантик“ ЕООД, ЕТ НЕМ – Генов – Георги Генов“, „Вега Медия“ ЕООД, „Ултра Медия“ ЕООД, „Омъ – Илиеви“ ООД, „Гларус“ ООД, „Е – 79“ ЕООД, „Беркк-М“ ЕООД, „Добруджа Спектър“ ООД, „Бойкос“ ЕООД, „Пауър Медиа“ ЕООД, „Мост Медиа“ ЕООД, СД „ВИС Виталис – Самарски и с-ие“.

Констатациите по надзора са следните:

1. „БТВ Медиа Груп“ ЕАД, „Радио Веселина“ ЕАД, „Радиокомпания Си.Джей“ ООД, „Радио Тангра“ ЕАД, „Оберон Радио Макс“ ЕООД, „Агенция Атлантик“ ЕООД и „Гларус“ ООД изпълняват условията на издадените от СЕМ индивидуални лицензии за доставяне на радиоуслуга.

2. „Ултра Медия“ ЕООД, „ОМЪ – Илиеви“ ООД, „Беркк-М“ ЕООД, „Бойкос“ ЕООД, „Пауър Медия“ ЕООД, „Мост Медиа“ ЕООД, ЕТ „НЕМ – Генов – Георги Генов“ и „Вега Медия“ ЕООД не изпълняват заложените обеми предавания в лицензиите и бяха образувани административнонаказателни производства.

3. „Добруджа Спектър“ ООД, „Е-79“ ЕООД, СД „ВИС Виталис – Самарски и с-ие“ и ЕТ „НЕМ – Генов – Георги Генов“ е установено минимално отклонение от заложените обеми предавания. На тях бяха изпратени писма, с които са информирани за констатациите.

2.3. Надзор по спазване на разпоредбите за силата на звука на рекламите

В изпълнение на своите правомощия СЕМ отдели специално внимание на контрола по чл. 75, ал. 10 от ЗРТ за силата на звука през 2018 г. Съгласно разпоредбата, аудио-визуалните търговски съобщения и търговските съобщения в радиоуслуги не трябва да се излъчват със сила на звука, по-голяма от силата на звука на останалата част от програмата. Програмите се проверяват със стандартизирано устройство и прилежащ софтуер, измерващи силата на звука и регистриращи обективно допусканите нарушения. В случаите, когато се установи надвишаване силата на звука на рекламните блокове и търговски съобщения, са предприети установените законови действия. Наблюдението за периода включва програми, зададени по график, както и по постъпили сигнали от граждани.

Настоящата справка отразява резултатите от извършения анализ на графичните протоколи от измерената сила на звука на 20 доставчика на медийни услуги, създаващи и разпространяващи 34 телевизионни програми: KINONOVA, НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ, ДИЕМА, ДИЕМА ФЕМИЛИ, НОВА СПОРТ, ТВ+, ЕФ+, спорт+, БИ АЙ ТИ (БИТ), ТЕЛЕВИЗИЯ ЕВРОПА, БТВ, bTV COMEDY, bTV CINEMA, bTV ACTION, bTV LADY, FOX (ФОКС), БНТ1, БНТ2, БНТ HD, КАНАЛ 0, НИТ MIX CHANNEL, MU-Vi.tv, КАНАЛ РИЛА, ТВ КАМЧИЯ, ТЕЛЕВИЗИЯ ШУМЕН, ТВВ, ПЛОВДИВСКА ТЕЛЕВИЗИЯ ТРАКИЯ, ДАРТС, ВИДЕОСАТ, ВИВАКОМ АРЕНА (VIVACOM ARENA), B1B Action Television, МОНТ 7 на записи, направени от Интегрираната система за мониторинг (ИСМ) и получени записи в СЕМ.

ДМУ	ПРОГРАМА	ДМУ	ПРОГРАМА
„Нова Броудкастинг Груп“ АД	KINONOVA	„Сателитни Системи“ ООД	КАНАЛ РИЛА
	НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ	„СОК Камчия“ ЕАД	ТВ Камчия
	Диема	Община Шумен	ТЕЛЕВИЗИЯ ШУМЕН
	ДИЕМА ФЕМИЛИ	„ТВВ“ ООД	ТВВ
	НОВА СПОРТ	„Сат ТВ“ ООД	Пловдивска ТВ Тракия
„Фокс Нетуъркс Груп България“ ЕООД	FOX (ФОКС)	„Стюарт“ ЕООД	ДАРТС
	24 KITCHEN	„Видеосат 21 Век“ ООД	Видеосат
	ФОКСКРАЙМ	„БТК“ ЕАД	ВИВАКОМ АРЕНА
„Телевизия Европа“ АД	ТЕЛЕВИЗИЯ ЕВРОПА	„Б1Б“ ООД	B1B Action Television
МУ- Варна “Проф. Д-р Параскев Стоянов”	MU-Vi.tv	„Вирджиния - Ер Ен“ ЕООД	КАНАЛ 0

ДМУ	ПРОГРАМА	ДМУ	ПРОГРАМА
„БТВ Медиа Груп“ ЕАД	Б ТВ	„Монт 7 Холдинг“ ООД	МОНТ 7
	bTV COMEDY	„Хит Ти Ви“ ООД	HIT MIX CHANNEL
	bTV CINEMA	„Би Ай Телевизия“ ООД	БИ АЙ ТИ (BIT)
	bTV ACTION	„Розенфелд и Ко“ АД	ТВ+
	bTV LADY		ЕФ +
БНТ 1	спорт+		
Българската Национална Телевизия	БНТ 2	Проверка по спазване на чл. 75, ал. 10 от ЗРТ за силата на звука на рекламните.	
	БНТ HD		

В програма БТВ на ДМУ „БТВ Медиа Груп“ ЕАД са констатирани завишена сила на звука на „кашовите“, информационния сигнал с логото на програмата, обозначението за начало/край на рекламен блок, както и единични пикове на самопромоции. На ДМУ е изпратено писмо с приложена информацията от надзора.

При програмите ЕФ+ и спорт+ на ДМУ „Розенфелд и Ко“ АД с по-висока сила на звука са информационния сигнал с логото на програмата, обозначението за начало/край на рекламен блок и самопромоционален клип. На ДМУ е изпратено писмо с приложена информацията от надзора.

Подадените сигнали и жалби от граждани през периода са 12 броя. Две от тях са за разпространявани програми на различни интернет платформи. Една от жалбите е относно излъчени самопромоции (при която доставчикът на медийни услуги рекламира своите собствени стоки, услуги или програми).

Извод: Рекламните блокове с търговски съобщения в програмите са обозначени и ясно разпознаваеми с визуален и звуков сигнал. От направеното измерване на силата на звука и съпоставяне с графичните протоколи е установено, че силата на звука на рекламните блокове е съизмерима със силата на звука на останалата част от програмата в измерените часови пояси. Наблюдава се устойчива тенденция за намаляване на броя на постъпилите жалби и сигнали от граждани.

2.4. Обществените доставчици на медийни услуги БНТ и БНР през 2018 г.

Българската национална телевизия (БНТ)

1. СЕМ разгледа и анализира подадената от БНТ отчетна информация за 2017 г. за изпълнение на програмните лицензионни условия на програми БНТ1, БНТ2, БНТ HD за периода 01.01.2017 - 31.12.2017 г. От подадените данни се вижда, че съществува известен дефицит на регионални новини в програма БНТ1. Установено бе, че е необходим мониторинг за установяване дали съществува реална тенденция за намаляване на процентите регионални новини в програмата на дневна база.

2. СЕМ разгледа и анализира Отчета за първото шестмесечие на 2018 г. за програмите БНТ1, БНТ2, БНТ HD, БНТ Свят.

Отчетът за първото шестмесечие на годината отразява и промените, които настъпиха в програмите схеми след началото на април 2018 година. В програма БНТ1 настъпват следните промени след април 2018 г.: спират няколко актуални предавания - „Светът е 7“, „Плюс това“, „Денят започва с Г. Любенов“ има вече издания в събота и неделя, спира излъчването на „Шоуто на Канала“. Започва излъчването на „Стани богат“, „Вкусната Европа“; „Извън играта“; започват детски блокови предавания.

През първото тримесечие на отчетния период (януари – март) се излъчват спортни предавания от Зимната олимпиада в Пьонгчанг, а през второто тримесечие (април – юни) се излъчват футболните срещи от Световното първенство в Русия 2018-та. Целият отчетен период на БНТ съвпада по време с първото Българско председателство на Съвета на ЕС, за което СЕМ направи фокусирано наблюдение и доклад. Извънредни новини, директни предавания, извънредни студиа, собствени документални филми, нови формати – периодът е динамичен и богат в програмно и технологично отношение за обществената телевизия.

СЕМ препоръча на БНТ подаването на отчетната информация да става по параметрите на лицензията, като по този начин най-добре може да очертае защитата на обществения интерес. Препоръчано беше и да се отделят в отчета изчисленията за обема редакционно съдържание от обема търговски съобщения.

3. СЕМ констатира намалено съдържание на актуално-публицистични предавания по БНТ1 през летния сезон.

Постоянният мониторинг върху програма БНТ1 констатира настъпила от 30 юли 2018 г. съществена промяна в програмната схема. Тя се изразява в спиране на всички актуално-публицистични предавания. Програмата включва единствено игрални и документални филми, емисиите „По света и у нас“ (9:00 ч., 12:00 ч., 16:00 ч., 18:00 ч., 20:00 ч., 22:55 ч.), „Лека нощ, деца“, „Спорт тото“, кулинарната поредица „Бързо, лесно, вкусно“ с нов формат „Храна за душата“ от понеделник до четвъртък. През нощта се излъчва повторение на „Здравето отблизо“. Аргументите на БНТ за прилагането на лятната схема са, че през този период ще бъдат извършени редица дейности, *„които не могат да бъдат реализирани през останалия период на годината при натоварен режим на производство“* и за да се даде възможност за техническа профилактика, подготовка на нови вътрешни предавания и договаряне на нови външни продукции, както и ползването на редовните платени отпуски на служителите. От БНТ уверяват, че *„временните отклонения от заложените в лицензиите програмни характеристики за съответния летен период“ ...„ще бъдат компенсирани с влизането в сила на новата схема за есенно-зимния сезон“*. В писмото се казва още, че от обществената телевизия предвиждат *„промените в програмите на БНТ в летния период да не повлияят съществено на изпълнението на обществените ангажименти на БНТ, съгласно Закона за радиото и телевизията“*.

4. СЕМ реализира фокусиран мониторинг на новини по БНТ2 за изпълнение на лицензионните условия.

По решение на СЕМ е извършен фокусиран мониторинг на новините по БНТ2 за една седмица от юли (от 16 до 22.07.2018 г.), за да се констатират процентите новини и регионални новини от дневната програма. СЕМ проведе среща с ръководството на БНТ и обсъди анализа на подадения шестмесечен отчет на генералния директор на БНТ за периода от 1 март до 31 август на 2018 г.

5. Отчетът на Генералния директор на БНТ за периода от 1 март до 31 август на 2018 г., съдържа 90 страници информация за производството на медийно съдържание в програмно, техническо и финансово отношение. Този шестмесечен преглед е в изпълнение на т. 16 от Договора за възлагане на управление на БНТ, неразделна част от който представлява „Тригодишна програмна визия и стратегия на БНТ“ (Визията). Водеща линия във Визията е развитието на програма БНТ1, около която постепенно се позиционират и БНТ2, БНТ3, БНТ4. Набелязаното във Визията, резултатите в Отчета и констатираното от ежедневния мониторинг на

СЕМ дава основание да се твърди, че БНТ1 изпълнява обществените си задължения да информира гражданите.

Мониторингът, който СЕМ осъществи за отразяване на катастрофата край Своге в програмите на доставчиците на медийни услуги, установи, че БНТ1 не организира извънредни актуално-публицистични предавания с коментари, разследвания и анализи по повод на инцидента. Отразяването остана изцяло информационно, с извънредните емисии новини с преки включвания от мястото на катастрофата и сградата на правителството. Идентично е положението и за всички други важни обществени събития, които се случиха през август (специализираната акция по издирването и задържането на Димитър Желязков – Очите; срывът на сайта на Търговския регистър, фалитът на ЗК „Олимпик“; контрабандата с цигари; пожарът в Царските конюшни и др.)

През отчетния период надзорът констатира спазване на ЗРТ и журналистическите стандарти от екипите на сутрешните актуални предавания.

СЕМ отчете, че в първата половина на 2018 г. се появи проблемът в БНТ1 с по-малкото количество съдържание за деца и млади хора, след като през 2016 и 2017 г. той беше преодолян. Констатирано е, че в новата схема на БНТ1, в следобедния пояс навлезе детски блок от анимационни и младежки сериали, но с изцяло чуждестранно производство. Отчетът не информира какво БНТ е предприела за повишаване на собствената оригинална продукция за деца и млади хора.

През отчетния период БНТ взе участие в международния конкурс за песен на Евровизия 2018, който се проведе в Лисабон, и на който избраната песен „Bones“ взе участие на финала и се класира на 14-то място от 43 участващи държави. Програмите на БНТ отразиха отблизо българското представяне на Евровизия 2018-та.

Отчетът оценява като *„изключително успешното отразяване на Световното първенство по футбол в Русия. Чрез каналите си БНТ1 и БНТ HD българската национална телевизия излъчи всичките 54 мача от първенството, допълнени от богата студийна програма, обхващаща всички часови пояси - "Денят започва с футбол", новаторското "Световното накратко" и "Трето полувреме", което опаковаше с анализи и коментари всички двубои от шампионата в присъствието на известни футболни специалисти, журналисти и анализатори. Трябва да отбележим и рубриката на легендата Христо Стоичков, който въпреки работата си за две мексикански телевизии ежедневно правеше анализи на предстоящите мачове. Добрата работа по време на Мондиал`2018 донесе на БНТ рекорден рейтинг, а финалът на 15 юли беше видян от близо милион и седемстотин хиляди зрители“*

В отчета липсва информация за работата на Обществения съвет. Маркирано е създаването на Програмен съвет в БНТ, без да са дадени повече уточнения за състава, целите и задачите на новата структура. В техническо отношение, отчетът на БНТ описва освен усилията по заснемането и излъчването на събитията от Българското председателство на Съвета на ЕС, така също и дигитализацията на целия производствен процес на телевизионно съдържание, включително дигитализацията на архива и оборудването с нова техника. Отбелязана е работата на Омбудсмана, който приема сигнали на зрители и съдейства на журналистите при работата им. Дадена е информация и за ПР и маркетинговите дейности.

Медийното съдържание в дигиталните платформи и сайтове намира нова публика чрез социалните мрежи, както и динамична обратна връзка с аудитория: *„Освен устойчивото присъствие на новините и актуалните предавания в социалната мрежа Фейсбук и платформата за комуникации Вайбър, от началото на 2018 г. новините „По света и у нас“ имат профил и в приложението Инстаграм. Целта е разширяване на младата и активна аудитория, която използва все*

повече това приложение. В него екипът на новините на БНТ създава уникално съдържание с публикуването на авторски фотографии от събития, позитивни новини и моменти от работния процес. Анализът на обратната връзка с потребителите показва, че освен традиционното присъствие на представители от целевата група 18- 34 години, все повече потребители на възраст 35+ следват профила на „По света и у нас“ в Инстаграм, като близо 25% от тях са извън България. Новините на БНТ бяха първите, които създадоха свой акаунт във Вайбър, където през последните 6 месеца последователите са нараснали до над 5 000 души. За същия период броят на потребителите, които следват профила на „По света и у нас“ в социалната мрежа Фейсбук е нараснал с 10%. Зрителите на новините на БНТ припознават и страницата във Фейсбук като лесно и бързо място за подаване на сигнали.”

В отчетния период беше реализиран и седмият сезон на кампанията ЛЯТНО КИНО С БНТ1 за популяризирането на новите български игрални филми и възстановяването на летните кина в страната. За специалния проект БНТ1 излъчва редица репортажи от градове и села, в които публиката с вълнение и радост говори за тази културна инициатива.

На базата на съпоставката между заложеното в Договора за възлагане на управление на БНТ, на планираното в „Тригодишната програмна визия и стратегия на БНТ“, резултатите от надзора в периода, лицензионните условия за програмите, както и на предоставената отчетна информация за периода март-август 2018 г., констатирано е като положително развитието на:

- новините, които остават структурно определящ елемент в изпълнение на информационната функция на обществената телевизия;
- успешното отразяване на Българското председателство на Съвета на ЕС
- професионалното отразяване на големи спортни събития, сред които и Световното първенство по Футбол в Русия;
- излъчването на качествени европейски кинематографични произведения;
- включването на известно шоу „Стани богат“, което носи и образователен елемент;
- използването на социалните мрежи и онлайн приложения за обратна връзка с аудиторията и за привличане на младата публика;
- участието в Евровизия и поредният сезон на лятното кино с БНТ;

Като проблемни зони отчитаме:

- обемът новини в БНТ2 спрямо лицензионното условие;
- спирането на всички актуално-публицистичните предавания през август по БНТ1 и липсата на обществена дискусия на екран по важните събития;
- дефицитът на оригинална детска и младежка българска продукция;
- присъствие на търговски съобщения за спиртни напитки по време на спортни събития.

6. Фокусиран мониторинг за наличие на многообразие на идеи и теми в предаването „Денят започва с култура“ по БНТ1 за периода от 22.12.2017 до 22.02.2018 г.

Българската национална телевизия, в качеството ѝ на обществен доставчик на медийни услуги, изпълнява своите функции да съдейства за развитието и популяризирането на българската култура и българския език (чл. 6, ал. 3, т. 2 от Закона за радиото и телевизията) и затова фокусът на наблюдението е насочен към този текст от Закона. Мониторингът отчита дали предаването предоставя на аудиторията многообразие от теми и събеседници. „Денят започва с култура“ е предаване за култура, обхващащо максимално голям спектър теми от културния живот на страната, канейки в студиото разнообразни събеседници. Предаването е в унисон с мисията на обществената телевизия, а именно по отношение на многообразието на теми и идеи. От 43 предавания с над 360 гости. Заключение е, че предаването „Денят започва с култура“ е изпълнило обществената си функция да съдейства за развитието и популяризирането на

българската култура и българския език (чл. 6, ал. 3, т. 2 от Закона за радиото и телевизията), което произтича от цялото многообразие на теми и идеи, отразени в културното предаване. Наблюдението отчита, че предаването продължава да бъде утвърдена в годините форма на дебат с неговите гости - хора на изкуството.

7. Мониторинг за наличие на плурализъм в предаванията „Денят започва“, „Денят започва с Георги Любенов“, „Още от деня“, „Референдум“ и „Панорама“, обхващащ периода от 15.12.2017 до 22.02.2018 г.

Текстът на чл. 6, ал. 3, т. 6 от Закона за радиото и телевизията задължава БНТ, в качеството ѝ на обществен доставчик на медийни услуги, да отразява различните идеи и убеждения в обществото чрез плурализъм на гледните точки във всяко от новинарските и актуално-публицистичните предавания с политическа и икономическа тематика. Именно те са обект на изследването в частта, в която разглежданите теми засягат обществения интерес в политически и/или икономически аспект.

В наблюдавания период основните актуални теми са: европредседателството, Истанбулската конвенция, вотът на недоверие на тема корупция, насилието в детските градини, замърсяването на въздуха, въвеждането на задължителна военна служба и др. При отразяването им е регистрирано участие не само на политици и представители на изпълнителната власт, но и на широк кръг експерти, представители на различни професии - журналисти, еколози, политолози, военни, работодатели, учители и родители.

Направеното наблюдение на програма БНТ1 за наличие на плурализъм констатира следното: принципът на плурализъм е спазен в по-голяма част от наблюдаваните предавания на БНТ1. Отчетен е дисбаланс между участията на управляващи и опозиция в „Денят започва“ и „Още от деня“. Констатираната разлика се забелязва след началото на европредседателството, когато присъствието на представители на правителството, министри и евродепутати в ефира на националната телевизия е увеличено. Във връзка с наблюдението, Съветът за електронни медии обърна внимание на обществения доставчик за задълженията му да спазва условията на чл. 6, ал. 3, т. 6 от ЗРТ във всичките си предавания.

8. Мониторинг на предаването „Още от деня“ на програма БНТ1, излъчено на 09.02.2018 г.

При наблюдение на предаването „Още от деня“ по програма БНТ1, излъчено на 9 февруари 2018 г., е установено следното: една от темите е „Тези и контратези. Съдбата на парк Пирин“ с гости бившата министърка Нона Караджова и екологът Борислав Сандов. Предаването започва с изчитането на декларация на журналистите от „По света и у нас“ по повод на обидни квалификации и жестове към екипа на БНТ. Декларацията е подкрепена от водещия Емил Кошлуков. Излъчен е и редактиран клип (знак 18), в който се чуват нецензурни думи и обиди към водещия. На въпрос дали одобрява поведението на протестиращите (негови съмишленици и симпатизанти), г-н Сандов заявява, че не го одобрява, но това може да са провокатори. От разговора става ясно, че протестът е провокиран и от невярна информация, разпространена в централната емисия новини на БНТ 1. Водещият уточнява, че за тази грешка има наказан. По време на предаването се казва, че в последните 15 предавания са участвали трима представители на екологични организации или 20%. Г-н Сандов връща разговора на темата за парк Пирин.

Наблюдението констатира, че разговорът в студиото е агресивен от страна и на водещ, и на събеседник. В това е въввлечена и г-жа Нона Караджова (бивш екоминистър). Споменава се и участието в протестите на евродепутатката от зелените Ска Келер. „Ние защитаваме Пирин, защото там има голямо биоразнообразие, за това е определен за ЮНЕСКО“. Г-н Сандов иска да знае: „кой е концесионера, защото това може да сте Вие, г-жо Караджова“. На финала на

разговора водещият показва неприличен жест – среден пръст, в реплика на подобни действия от страна на природозащитници и в опит да изрази недоволството си от поведението на протестиращите спрямо него. Наблюдението констатира високата емоционалност на разговора в студиото от страна на водещ и на събеседник. Поведението и на двамата е провокирано от взаимни претенции. Мониторингът отчита, че подобно поведение от страна на журналист, в качеството му и на програмен директор, в ефира на националната обществена медия е недопустимо, дори в състояние на афект. Проведеният разговор, който прераства в спор, не съдейства за взаимното разбирателство и толерантността в отношенията между хората. Нещо повече, то нарушава един от основните принципи на радио- и телевизионна дейност, от които се ръководят доставчиците на медийни услуги, а именно недопускане на предавания, които противоречат на добрите нрави. В Съвета за електронни медии са получени 35 протестни писма свързани с поведението на водещия на предаването. СЕМ наложи наказателно постановление на БНТ, което е на съдебна фаза.

9. Наблюдение върху аудио-визуалното съдържание по темата за изложбата на Ода Жон в България по програма БНТ1.

Програма БНТ1 отрази ретроспективната изложба на българската художничка Михаела Дановска, с псевдоним Ода Жон, най-вече в две предавания – в специализираното „Култура БГ“ и в „Денят започва с Георги Любенов“. По темата се изказаха министърът на културата Боил Банов („Денят започва с Георги Любенов“ на 1.12.2018 г.), и. д. директор на НХГ Яра Бубнова („Култура БГ“ на 26.11.2018 г.), журналистът Константин Вълков, художникът Недко Солаков („Култура БГ“ на 29.11.2018 г.), изкуствоведът и художник проф. Свилен Стефанов и кинокритикът Владислав Апостолов („Култура БГ“ на 04.12.2018 г.), бяха представени и различни мнения от социалната мрежа.

Изложбата „Сърцевина“, открита със скандалната „Вечеря – натюрморт“ в Националната художествена галерия, е подпомогната от Френския институт в София и Парижката галерия „Темплон“. Тема на изложбата и последвалата я вечеря е женската травма от това да бъдеш сексуално и емоционално „потребявана“, „консумирана“ като плът, храна, бездушна вещ. Самият псевдоним на художничката Ода Жон (буквален превод от френски – жълта ода или жълта възхвала, жълта песен) подсказва ирония и към жълтата преса, в която сексът и консуматорските страсти са тържество на публичността. Предаването „Култура БГ“, разпространено на 29.11.2018 г. в сутрешния програмен пояс от 08.45 до 09.45 ч. представя отзвукът от изложбата на Ода Жон в НХГ. Предвид силният обществен отзвук от културното събитие, темата има продължение и в следващи издания на предаването. Първата част от „Култура БГ“, разпространена на 04.12.2018 г., беше посветена на темата за храната като артистична провокация. По време на интервюта с проф. Свилен Стефанов на половин екран за 2 минути бяха излъчени архивни видео кадри от пърформанс на Марина Абрамович, по време на който се вижда как торта под формата на гола жена бива разчленена, нарязана и поднесена за изяждане. Шокиращите кадри визуализират напълно натуралистично „консумацията на женско тяло“. Полуголи мъже режат с ножове „гърдите“ – вижда се близък план на розово-червеникава съставка, реже се „ръка и подмишница“, облизват се „крака“, виждат се близки планове на „гениталиите на жената“, отхапване им, рязането им – акцентира се върху „раната“; като накрая се вижда рязането на самата „глава“.

Всички гости определиха изложбата на Ода Жон и вечерята като предизвикателни. Участниците коментираха новия език на съвременното изкуство, което поставя и редица дискуссионни въпроси, свързани с пола и човешката чувствителност. Интервютата по БНТ1, които имаха за тема творчеството на Ода Жон, бяха аналитични и съдържащи различни перспективи

като възприятия на публиката, с аргументи за и против съвременните форми на изкуство, включително с аспекти относно пола и веган културата.

Българското национално радио (БНР)

През месеците март и април 2018 г. е проведено двуседмично наблюдение на регионалните програми на Българското национално радио за спазване условията на индивидуални лицензи за доставяне на радиоуслуга с наименование: РАДИО БЛАГОЕВГРАД, РАДИО БУРГАС, РАДИО ВАРНА, РАДИО ВИДИН, РАДИО ПЛОВДИВ, РАДИО СОФИЯ, РАДИО СТАРА ЗАГОРА, РАДИО ШУМЕН и БНР - РАДИО КЪРДЖАЛИ.

Извършеният мониторинг установи, че в програмите на обществения доставчик БНР са изпълнени заложените параметри на „Новини“; „Новини с регионална тематика“; „Актуални предавания“; „Актуални предавания“ с регионална тематика; „Културни, научни, религиозни и др. предавания“; „Спортни, здравни и екологични предавания и рубрики“ и показателите относно „Собствена продукция“ .

Резултатите от наблюдението показват, че регионалните програми на БНР са разнообразни, специфичните изисквания, заложи в лицензиите за регионална насоченост, се изпълняват. В регионалните програми на БНР присъстват предавания, подпомагащи интеграцията на групи в неравностойно положение и на рискови групи.

В съответствие с правомощията на СЕМ, Специализирана администрация осъществява постоянен надзор на програмите на Българското национално радио в неговото качество на национален обществен доставчик на радиоуслуги. Надзорът се извършва в рамките на регулярен мониторинг по ЗРТ, фокусиран мониторинг по отделни текстове от ЗРТ или конкретни събития, както и мониторинг по спазване на лицензия.

Два пъти годишно БНР представя пред Съвета за електронни медии Отчет за програмната, технологичната и финансова дейност на Българското национално радио. На заседание на СЕМ отчетът за периода 01.12.2017 г. - 31.05.2018 г. е приет с три гласа от общо пет. Отчетът за времето 01.06 – 30.11.2018 г. не е приет от Съвета за електронни медии.

Понякога динамиката в медийната среда налага регулаторът да играе медиаторска роля в ситуации и казуси, които не са свързани с програмното съдържание. През август 2018 г. възникна криза, свързана с Детския радиохор на Българското национално радио, основан от акад. Христо Недялков през 1960 г. Ръководството на БНР взе решение да отстрани неговата дългогодишна диригентка Венеция Караманова. Решението бе да се промени договора с Караманова, която е преминала възраст за пенсиониране, и да се назначи нов постоянен диригент на нейно място. На Караманова е предложено да продължи работа като почетен диригент, но на граждански договор, което тя е отказала. От своя страна, децата и родителите им изразиха несъгласие с промяната. Хористите излязоха на протест-концерт пред Министерския съвет, като стигнаха до министъра на културата Боил Банов и премиера Бойко Борисов. Казусът бе обсъден и на заседание на Министерския съвет.

На 24 август 2018 г. Съветът за електронни медии проведе среща между ръководството на БНР и родители на деца от Детския радиохор на БНР, по покана на председателя на СЕМ София Владимирова. Срещата бе израз на ангажираността на съветниците към възникналото напрежение от смяната на диригента на детския хор. Въпреки изразеното мнение, че ръководството на БНР не е управлявало добре тази криза, бе отчетено, че тя е овладяна по най-добрия начин. Генералният директор на БНР заяви, че това е бил конфликт с Музикалната къща на БНР, но този специфичен музикален състав вече ще се управлява по нов начин. Ал. Велев пое

ангажимент пред родителите на децата и пред регулатора, че Детският радиохор преминава на пряко подчинение на генералния директор, и ще бъде изработена дългосрочна стратегия за неговото развитие. Решението е било гласувано от Управителния съвет на БНР. Родителите изразиха благодарност от загрижеността на СЕМ и от благоприятното развитие на конфликта, което ще бъде по-ефективен начин за управление на Детския радиохор и ще осигури спокойствие за малките артисти, техните диригенти и родители.

Регулярният мониторинг на съдържанието, което е излъчено по програмите на Българското национално радио, се извършва по седмичен график и по записи от Интегрираната система за мониторинг на СЕМ. Така е установено нарушение на чл. 75, ал. 1, изречение второ от ЗРТ, допуснато от програма Радио София. Излъчена е детска песничка, която възхвалява безалкохолната напитка Кока-кола и представлява скрито търговско съобщение, за което е съставен акт за установяване на административно нарушение.

Независимо от характера на мониторинга - регулярен или фокусиран, вниманието е насочено и към разпоредбите на чл. 6, ал. 2 и ал. 3 от ЗРТ, защото в тях са посочени специфичните задължения на националния обществен доставчик на радиоуслуги, а също така са заложили в Общите условия на Индивидуални лицензи за доставяне на радиоуслуги.

Такъв е подходът при фокусираното наблюдение през 2018 г., свързано с отразяването на председателството на България на Съвета на Европейския съюз за периода януари-юни 2018 г. Българското национално радио създава специален подсайт, посветен на Европредседателството с актуална информация на английски, немски, френски, испански, гръцки, руски, сръбски и турски. ХОРИЗОНТ излъчва цялостна информация за всички събития и инициативи посредством преки включвания, репортажи, интервюта, коментари и анализи, като дава думата на политици, експерти, журналисти и граждани. Съблюдавайки изискванията на Закона за радиото и телевизията за гарантираното право на информация (чл. 10, ал. 1, т. 2) и гарантираното право на свободно изразяване на мнение (чл. 10, ал. 1, т. 1), програма ХОРИЗОНТ отваря микрофоните си за мнения, които съдържат в различна степен одобрение или критичност, без да се допускат внушения за нетърпимост или език на омразата. Като национален обществен оператор БНР спазва разпоредбите на чл. 6, ал. 3, т. 6, т. 7 и т. 8 от Закона за радиото и телевизията.

Периодично се извършва наблюдение на различни новинарски и актуално-публицистични предавания с политическа и икономическа тематика как са отразени в тях различните идеи и убеждения в обществото чрез плурализъм на гледните точки (чл. 6, ал. 3, т. 6 от ЗРТ). През 2018 са наблюдавани предаванията „Преди всички“, „12+3“, „Новинарски час“, „Нещо повече“, „Неделя 150“, „Събота 150“. Фокусираното наблюдение за спазване на разпоредбите на чл. 6, ал. 3, т. 6 от ЗРТ е 376.30 часа. Не са установени нарушения на Закона за радиото и телевизията. Екипите на ХОРИЗОНТ търсят многообразието в гледните точки на хора от различни политически, професионални и социални сфери. В случаите, когато в предаването няма представител на дадена позиция, журналистите представят съответната гледна точка. Плурализмът е възприет като професионален стандарт не само при разработването на политическите и икономическите теми, а изобщо в програмите на БНР. Мониторингът показва, че темите се представят в развитие, а мненията на широк кръг политици и експерти отразяват разнообразието от гледни точки и убеждения в нашата страна, както и в Европейския съюз.

Наблюдението на предаването „Законът и Темида“ по програма ХРИСТО БОТЕВ установи, че в цитираното предаване не е изпълнена разпоредбата на чл. 6, ал. 3, т. 6 от ЗРТ, която задължава БНР „да отразява различните идеи и убеждения в обществото чрез плурализъм на гледните точки във всяко от новинарските и актуално-публицистичните предавания с политическа и икономическа насоченост“, с което е извършено нарушение на т. 2.3.6. от Общите условия на

Индивидуални лицензии за доставяне на радио услуги № 1-063-01. На това основание е съставен акт за установяване на административно нарушение.

През януари 2018 г. са обявени резултатите от извършено наблюдение за наличие на реч на омразата, което обхваща БНТ1, БТВ, НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ, ViT, КАНАЛ 3, BULGARIA ON AIR, ДАРИК РАДИО БЪЛГАРИЯ и ХОРИЗОНТ на БНР с неговите предавания „12+3“, „Нещо повече“, „Неделя 150“, сутрешен, обеден и вечерен осведомителен бюлетин. По отношение на националния обществен доставчик на радиоуслуги е отбелязано наличие на умерено говорене, премерена реч, която не преминава границата на добрия тон.

През 2018 г. са извършени няколко фокусирани наблюдения на програма ХОРИЗОНТ по повод на конкретни събития: убийствата в Нови Искър, тежката катастрофа на АМ „Тракия“ през април, катастрофата край Своге, убийството на журналистката Виктория Маринова. БНР е сред медиите, които отразяват събитията съдържано, без излишна сензационност или вторична виктимизация, запазвайки личната неприкосновеност на гражданите (в съответствие с чл. 10, ал. 1, т. 4 от ЗРТ), като предоставя навременна и достоверна информация за темата в развитие, получена от официални представители и очевидци, последвана от анализи и коментари на експерти и специалисти (в съответствие с чл. 10, ал. 1, т. 1 и т. 2 от ЗРТ) и спазва презумпцията за невинност.

Резултатите от извършените през 2018 г. наблюдения показват, че Българското национално радио предоставя за разпространение политическа, икономическа, културна, научна, образователна и друга социално значима информация (чл. 6, ал. 2, т. 1 от ЗРТ), като осигурява достъп до националните и световните културни ценности и популяризира научните и техническите постижения чрез разпространението на български и чужди образователни и културни програми и предавания за всички възрастови групи (чл. 6, ал. 2, т. 2 от ЗРТ). Чрез своята програмна политика БНР осигурява защита на националните интереси, общочовешките културни ценности, националната наука, образованието и културата на всички български граждани без оглед на етническата им принадлежност (чл. 6, ал. 2, т. 3 от ЗРТ), като осигурява медийни услуги за всички граждани на Република България (чл. 6, ал. 3, т. 1 от ЗРТ). Предаванията на БНР отразяват различните идеи и убеждения в обществото чрез плурализъм на гледните точки (чл. 6, ал. 3, т. 6 ЗРТ), съдействат за взаимното разбирателство и толерантността в отношенията между хората (чл. 6, ал. 3, т. 7 от ЗРТ) и предоставят на гражданите възможност да се запознаят с официалната позиция на държавата по важни въпроси на обществения живот (чл. 6, ал. 3, т. 8 ЗРТ).

Обобщението на посочените резултати дава основание да бъде направен извод, че през 2018 г. БНР, в качеството си национален обществен доставчик на радиоуслуги, изпълнява своя ангажимент към обществото в съответствие разпоредбите на Закона за радиото и телевизията.

2.5. Европейски произведения

Във връзка с приложението на чл. 13, чл. 16 и чл. 17 от Директивата за аудиовизуални медийни услуги и чл. 19, ал. 2-4 и чл. 19а, ал. 2-6 от Закона за радиото и телевизията, Съветът за електронни медии изготвя ежегодни справки за дела на европейските произведения в линейните и нелинейните медийни доставчици с национален обхват. СЕМ изпрати писма, изискващи информация до всички доставчици на линейни медийни услуги с национален обхват и до предоставящите нелинейни услуги, които отговарят на изискванията, съгласно ЗРТ и ДАВМУ.

Линейни медийни услуги:

Предоставилите информация за 2018 г. са общо 43 доставчика за 72 телевизионни програми с национален обхват. Непредоставилите данни доставчици на линейни медийни услуги са 17 за 2018 г.

Според данните на доставчиците на линейни медийни услуги, квотата от 50 % за дела на европейските произведения в годишното програмно време в програмите се изпълнява – тя е средно 62 % за 2018 г. при средно 61.71 % за 2017 г. и 61.72 % за 2016 г., 57.89 % за 2015 г. и 57 % за 2014 г. Квотата за независимите продуценти (най-малко 12 %) също е изпълнена, със средно аритметичен процент от 28 % за 2018 г. при 26.77 % за 2017, 28.48 % през 2016 г., 22.01 % за 2015 г., 17.74 % за 2014 г. и 14.72 % през 2013 г.

Нелинейни медийни услуги:

Предоставилите информация за 2018 г. са общо 10 доставчици на нелинейни медийни услуги с национален обхват. Непредоставилите данни доставчици на нелинейни медийни услуги са 14 за 2018 г.

От информацията, предоставена от доставчиците на нелинейни медийни услуги за 2018 г., се отчита сравнително висок процент на европейска продукция в съдържанието на каталога. Средният процент на европейската продукция за 2018 г. е 65%, при 62.76% за 2017 г и 60.11% за 2016 г. Потреблението на европейски произведения е средно 57% за 2018 г., при 52.73% за 2017 г и 49.56% за 2016 г.

2.6. Отчет за дейности и проверки по чл. 125в, т. 1 и т. 2 от ЗРТ

В изпълнение на разпоредбите на чл. 125в от Закона за радиото и телевизията, след изтичане на двата шестмесечни периода – на 24.02.2018 г. и на 24.08.2018 г., са извършени следните дейности, които са идентични за всяка отчетна кампания:

- проверка на информацията, предоставена от предприятията;
- вписване на данни от договорите, предоставени от предприятията в Пети раздел на Публичния регистър на СЕМ;
- актуализиране на данните за лицата, представляващи предприятията, в Публичния регистър на СЕМ;
- вписване на нови предприятия в Пети раздел от Публичния регистър на СЕМ;
- отписване от Пети раздел на регистъра на предприятията, уведомили, че прекратяват дейността си;
- стартиране на административнонаказателни производства;
- проверка за съответствие на предприятията, фигуриращи в Пети раздел на Публичния регистър на СЕМ с тези от регистъра на КРС.

2.6.1. Резултати за предоставената документация по задължението на предприятията по чл. 125в, т. 1 на ЗРТ, за първата отчетна кампания:

В Публичния регистър на КРС фигурират 433 предприятия, които са заявили предоставяне на услугата „разпространение на радио- и телевизионни програми“.

Предоставили информация в СЕМ – общо 287, от които 33 декларират, че не извършват дейност.

Непредоставили документи в СЕМ – 146 предприятия.

Предприятия, които към 24.02.2018 г. нямат задължение да предоставят информация по чл. 125в (с предстояща дейност) – 10.

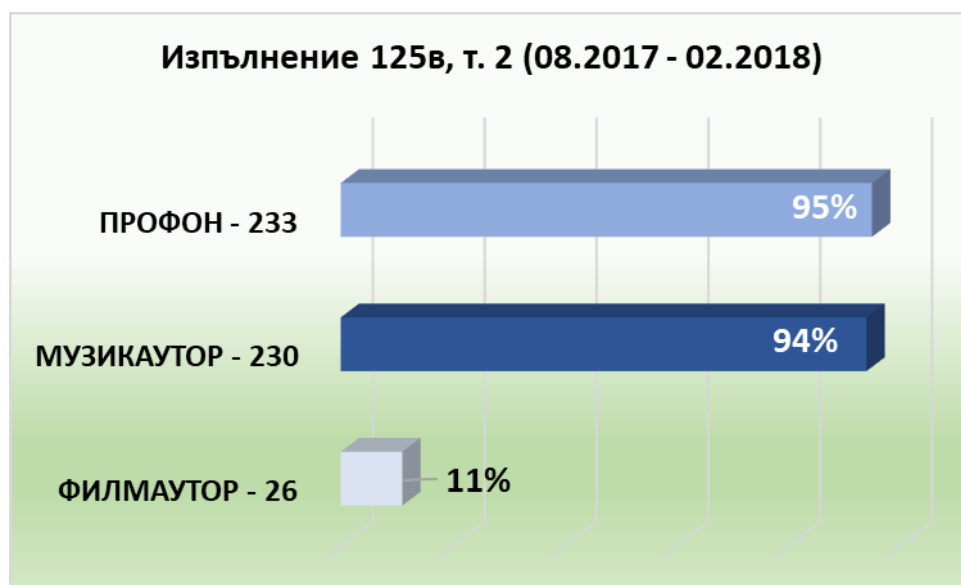
1.1. Изпълнение на задълженията по чл. 125в, т. 1 на ЗРТ:

1.2. Изпълнение на задълженията по чл. 125в, т. 2 от ЗРТ:

От общия брой 244 предприятия, които осъществяват дейност по разпространение на програми и които са предоставили документация в СЕМ, договори с организациите за колективно управление на права имат:

- с МУЗИКАУТОР - 230 бр.;
- с ПРОФОН - 233 бр.;
- с ФИЛМАУТОР - 26 бр.

1.3. Други дейности

В края на месец април и в началото на месец май 2018 г. са изпратени писма до 146 предприятия с искане за информация дали ефективно са осъществявали дейност в периода от 25.08.2017 г. до 24.02.2018 г., като са предоставяли услугата „разпространение на радио- и телевизионни програми“ (вписана в т. 4 от Публичния регистър на КРС).

От тях 76 предприятия са изпратили уведомления, че не са разпространявали радио- и телевизионни програми за периода 25.08.2017 - 24.02.2018г. или извършват дейност „пренос на данни-достъп до интернет“ на своите абонати.

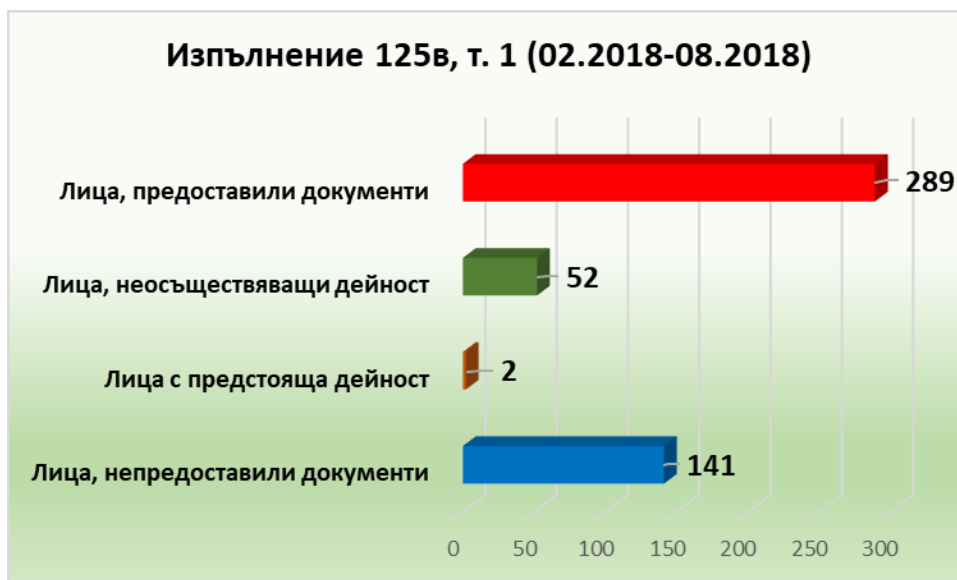
2.6.2. Резултати за предоставената документация по задължението на предприятията по чл. 125в, т. 1 на ЗРТ за втората отчетна кампания:

В Публичния регистър на КРС фигурират 430 предприятия, които са заявили предоставяне на услугата „разпространение на радио- и телевизионни програми“.

Предоставили информация в СЕМ – общо 289 предприятия, от тях 52 декларират, че не извършват дейност, а 2 дружества нямат задължение да предоставят информация по чл. 125в от ЗРТ (с предстояща дейност)

Непредоставили документи в СЕМ – 141 предприятия.

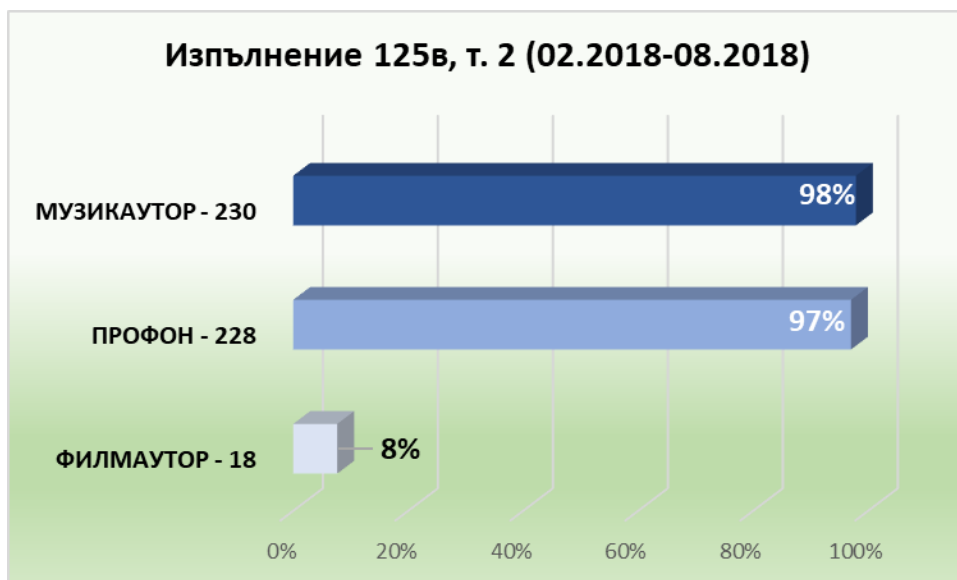
2.1. Изпълнение на задълженията по чл. 125в, т. 1 на ЗРТ:

2.2. Изпълнение на задълженията по чл. 125в, т. 2 от ЗРТ:

От общия брой 235 предприятия, които осъществяват дейност по разпространение на програми и които са предоставили документация в СЕМ, договори с организациите за колективно управление на права имат:

- с МУЗИКАУТОР - 230 бр.;
- с ПРОФОН - 228 бр.;
- с ФИЛМАУТОР - 18 бр.

Относно сключването на договори с ФИЛМАУТОР все още няма сключено споразумение с БАККО.

2.3. Други дейности

Във връзка с постъпили сигнали срещу предприятия, служители на СЕМ са извършили документална проверка и изискали информация от дружествата и от Комисията за регулиране на съобщенията относно дейността на „Лифоет – 2007“ ЕООД, „4К България“ ЕООД, „Зоната – Нацкови и сие“ СД и „Максом – Инвест“ ЕООД.

През октомври 2018 г. са изпратени писма до 141 предприятия с искане за информация дали ефективно са осъществявали дейност в периода от 25.02.2018 г. до 24.08.2018 г., като са предоставяли услугата „разпространение на радио - и телевизионни програми“ (вписана в т. 4 от Публичния регистър на КРС).

Във връзка с чл. 125к, ал. 2, т. 5 от ЗРТ е извършена проверка за съответствие на данните на предприятията, фигуриращи в Пети раздел на регистъра на СЕМ, с данните, вписани в Публичния регистър по чл. 33, ал. 1 т. 1 от Закона за електронните съобщения, поддържан от КРС, както и с данните, вписани в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел.

2.7. Дейността по защитата на авторските и сродните на авторските права за 2018 г.

Дейността на Съвета за защита на интелектуалната собственост към Министерство на културата (СЗИС)

На 21.06.2018 г. в Министерство на културата бе проведено заседание на Съвета за защита на интелектуалната собственост. В дневния ред на заседанието бяха обсъдени въпроси, свързани с борбата с пиратските практики при разпространението на телевизионни програми. Представители на заинтересованата индустрия представиха конкретни решения, свързани както с неуреденото разпространение на програми, така и с практиките на недобросъвестно деклариране на действителния брой на абонати на преносните предприятия. И двете практики пряко засягат модела на уреждане на взаимоотношенията по веригата и съответно справедливия размер на изплащаните възнаграждения на правоносителите, като е вероятно да представляват и загуба за фиска.

Участие в заседанието взеха експерти, а представителите на бизнеса имаха възможност да представят позицията си пред членовете на СЗИС, за да се вземат информирани решения в полза на намаляването на размера на „сивия сектор“ и възстановяването на здравословната пазарна конкуренция. Членовете на Съвета бяха запознати с инициатива на индустрията на създателите и разпространителите на радио- и телевизионни програми за провеждане на национално проучване за измерване на броя на абонатите на пазара на разпространение на радио- и телевизионни програми на дребно и интернет. СЗИС бе запознат и с възможностите за въвеждане на технологично решение за осъществяване на дистанционен мониторинг при разпространението на телевизионното съдържание, който пряко да обслужва контролната дейност на дирекция „Авторско право и сродните му права“ към Министерство на културата.

Във връзка с изразената от членовете на Съвета принципна подкрепа за инициативите на заинтересования бизнес и във връзка с потенциала на публично-частното партньорство за повишаването на ефективността на контролната дейност, бе взето решение да се създаде работна група, която да подготви проект за законодателни изменения в приложимите закони.

Представители на СЕМ взеха участие в Работната група, която обсъждаше промени в Закона за авторското право и сродните му права, с оглед на връчването на актовете за

административни нарушения. Групата също така обсъди и изрази принципно съгласие за въвеждането на новаторска система за дистанционно наблюдение на програмите, които се препредават от предприятията по чл. 125в от Закона за радиото и телевизията. Съветът за електронни медии разгледа предложенията на заседанието на 24.07.2018 г. и изрази становище по повод на обсъжданите промени в ЗАПСП на заседанията на 05.07., на 11.07. и на 17.07.2018 г. на Работната група, създадена след решение на Съвета за защита на интелектуалната собственост към Министерството на културата.

Процедурата за установяване на административни нарушения, за съставяне и връчване на актовете, и за издаване на наказателните постановления, е уредена в общия закон – Закона за административните нарушения и наказания. Разпоредбите на специалните закони, нарушенията на чиито норми представляват административни нарушения, препращат като процедура към ЗАНН. Вярно е, че ЗАНН е много стар закон, насочен предимно към физическите лица – извършители на административни нарушения, поради което в много случаи приложението му спрямо юридически лица е затруднено. Известно е, че всички администрации, без изключения, срещат проблеми при връчване на актовете и много от образуваните административнонаказателни производства се прекратяват именно поради невъзможността да бъде връчен АУАН. В този смисъл становището на СЕМ е, че законодателни промени безспорно са необходими, но те не следва да бъдат правени „на парче“, а следва да се търси глобално законодателно решение, което да предвиди нови възможности за връчване на актовете и по-конкретно на юридическите лица, съобразявайки публичността на вписванията на техните данни – седалища, представители и т.н., както и чрез възможностите на новите технологии (не само чрез общинските администрации). Съветът е изразил подкрепа за предложените промени в чл. 98 и следващите от Закона за авторското право и сродните му права, както и предложените изменения в чл.38 от Закона за електронните съобщения.

Участие в работата на Комисията по взаимодействието с неправителствените организации и жалбите на гражданите, по петиция за въвеждане на задължителни квоти за българска музика в програмите

СЕМ взе участие в специално заседание на Комисията по взаимодействието с неправителствените организации и жалбите на гражданите, по тяхна покана, на 22 март 2018 г. Заседанието бе посветено на обсъждане на постъпилата петиция, внесена на 15.01.2018 г., от сдружение „Независими автори, музиканти и продуценти“ - с предложение за инициране на законодателни промени за принципната идея за въвеждане на задължителни квоти за българска музика.

Съветът за електронни медии представи подробно своето становище по тези предложения, които бяха обсъждани и гласувани на заседание, проведено на 13 март 2018 г., по препратената петиция от сдружение Независими автори, музиканти и продуценти относно въвеждане (чрез изменение на ЗРТ) на „задължителни квоти за български произведения в радио- и телевизионните програми на обществените и търговските електронни медии“.

В Директивата за аудиовизуалните медийни услуги и в Закона за радиото и телевизията съществува чл. 19а, с който се определя, че най-малко 50 на сто от общото годишно програмно време на телевизионните програми, като се изключат новините и спортните предавания и телевизионните игри, рекламите, телетекстът и телевизионният пазар, трябва да е предназначено за европейски произведения, когато това практически е възможно. Най-малко 12 на сто от програмното време по ал. 1 трябва да бъде предназначено за европейски произведения,

създадени от независими продуценти. Изпълнението на този праг не включва повторенията. Съотношението трябва да бъде постигнато постепенно чрез отделяне на средства за достатъчно количество нови произведения, които се разпространяват не по-късно от 5 години след тяхното създаване. Насърчава се производството и разпространението на европейски произведения в радиопрограмите. По отношение на националните обществени доставчици, законодателят е предвидил и БНР да отделя за създаване и изпълнение на български музикални и радиодраматични произведения не по-малко от 5 на сто от субсидията си, а БНТ да отделя за българско филмово телевизионно творчество не по-малко от 10 на сто от субсидията си.

Допълнителна гаранция за достъпа на български произведения, включително музикални, в програмите на БНР и БНТ, са въведени и чрез издадените от СЕМ индивидуални лицензии. В общите условия на индивидуална лицензия 1-063-01, в т. 2 на Българското национално радио, е посочено изискване да се поощрява създаването на произведения от български автори (т. 2.2.4), както и да се поощрява българското изпълнителско изкуство (т. 2.2.5). В общите условия на индивидуални лицензии ЛРР-01 3-005-01, ЛРР-01 3-005-03 и ЛРР-01 3-005-04, в т. 2. на Българската национална телевизия, Принципи и изисквания за управление на дейността е посочено изискване да се поощрява създаването на произведения от български автори (т. 2.2.4), както и да се поощрява българското изпълнителско изкуство (т. 2.2.5).

Предвид действащите към настоящия момент общи разпоредби на закона и специални задължения към БНТ и БНР, Съветът изрази съмнение, че е необходима изрична намеса на законодателя, изискваща конкретни квоти за българска музика.

Сътрудничество с Министерство на културата

В СЕМ бяха получени множество писма от Министерството на културата, дирекция „Авторско право и сродни права“, с които информираха за извършвани проверки по административни преписки по спазването на Закона за авторското право и сродните му права, образувани по повод на сигнали от сдруженията за колективно управление на права МУЗИКАУТОР и ПРОФОН. В съответствие със своите правомощия СЕМ изисква от доставчиците контролни записи и ги предоставя на МК за целите на техните проверки. През 2018 година такива са:

- записи на програма БНТ 1, по сигнал за използване от Володя Георгиев Стоянов на музикалното произведение „Мера според мера“, включено в предаването „Възрожденски дух“, излъчено на 03.03.2018 г., по телевизионната програма БНТ 1;

- записи на програма ЕВРОКОМ, на доставчика „Евроком – Национална Кабелна Телевизия“ ООД;

- записи на аудио-визуални произведения, включени в телевизионната програма ТВ+, на доставчика „Розенфелд и Ко“ АД;

- записи на аудио-визуални произведения, включени в телевизионната програма ВОХ, на доставчика на медийни услуги „Конов 79“ ООД;

- записи на произведения, включени в програма РАДИО ЕВРОПА - НОВИНИТЕ СЕГА, на доставчика на медийни услуги „Телевизия Европа“ АД;

- записи на аудио-визуални произведения, включени в телевизионната програма cinema+, на доставчика на медийни услуги „Розенфелд и Ко“ АД;

- записи на телевизионната програма СКАТ, на доставчика на медийни услуги „Скат“ ООД;

- записи на телевизионната програма КАНАЛ 3, на доставчика „Елит Медиа България“ ЕООД;

- записи, в които са предоставени за разпространение кинематографичните произведения „Вестникарчето“ - по програма action+, и „Коледни бъркотии“ – по програма comedy+;

- записи за 24.05.2018 г., за два часови пояса, в които са предоставени за разпространение филмите „Вълк“ и „Палми в снега“, по програма „сiнета+“; впоследствие и записи на филма „Любовни ноти“, по програма „сiнета+“;

- записи от доставчика „Оберон Радио Макс“ ЕООД – за радиопрограма РАДИО 105.6 – НОВИНИТЕ СЕГА;

- повторно за радиопрограма РАДИО ЕВРОПА - НОВИНИТЕ СЕГА, като след 15.05.2018 г. доставчикът, който създава радиопрограмата, е „Телевизия Европа“ АД.

БНТ - НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ – права за излъчване на кратки откъси

След проверка на програма НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ бе констатирано, че „Нова Броудкастинг Груп“ АД е използвало кратки откъси от кадри от футболните мачове от Световното първенство по футбол 2018 г., излъчвани по програма БНТ 1, само с информационна цел, в някои от спортните си новинарски емисии. Спазени са изискванията на Закона за радиото и телевизията – кадрите не надвишават 90 секунди, използват се само в новини, при спазване на срока - не по-дълъг от 24 часа, считано от края на събитието, както и логото на БНТ, като носител на изключителните права, е видно в горния десен ъгъл на екрана.

Публикуваният с Решение на СЕМ № 140 от 12 юли 2011 г. списък на събитията с важно обществено значение е приет съгласно изискванията на чл. 32, ал. 3 от Закона за радиото и телевизията. Неговата роля и задача е да се осигурят мерки за защита на достъпа на аудиторията до отразяването на такива събития, така че оператор под юрисдикцията на Република България, с придобити изключителни права за събития с важно обществено значение да упражнява тези права, без да лиши значителна част от аудиторията в страната от възможността да следи тези събития на живо, изцяло или отчасти.

2.8. Проверки на доставчиците на медийни услуги по сигнали от МУЗИКАУТОР, ПРОФОН И ФИЛМАУТОР

Проверки на ДМУ по сигнали на МУЗИКАУТОР.

- По повод на сезиране от 2017 г. за използване без разрешение на защитен музикален репертоар в телевизионната програма ВИВАКОМ АРЕНА (VIVACOM ARENA), на доставчика „Българска Телекомуникационна Компания“ ЕАД, за филма „От Париж с любов“ и за филма „Студена светлина“, на 21.12.2017 г. бе открито производство по чл. 32, ал. 1, т. 12, във връзка с чл. 33, ал. 3, т. 1 от ЗРТ - за даване на задължителни указания на доставчика на медийни услуги, за спазване на принципите по чл. 10, ал. 1, т. 8 от Закона за радиото и телевизията. С Решение № РД-05-10 от 13.02.2018 г. на доставчика са издадени задължителни указания да спазва безусловно принципа по чл. 10, ал. 1, т. 8 от ЗРТ, като гарантира авторските права, уреждайки законосъобразното включване в програмата си на музикални произведения. В решението СЕМ определи едномесечен срок за изпълнение на посочените по-горе указания и привеждане дейността в съответствие със ЗРТ. Решението бе обжалвано пред Върховния административен съд и впоследствие отменено.

- В СЕМ постъпи писмо, с което МУЗИКАУТОР уведомява, че ДМУ „Конов 79“ ООД използва без разрешение защитен музикален репертоар в телевизионната програма ВОХ.

На 30.11.2017 г. са излъчени 14 музикални произведения, без договор със сдружението. Произведенията по сигналите от 07.12.2017 г. и 12.12.2017 г. са: „Високо напрежение“, „Аз съм

жената”, „Пусни ѝ го пак”, „Усмиввам се”, „Каж ми”, „Чакам те”, „Твоето момче”, „ Waiting For The Sunrise”, „Чакам те”, „Spinning round”, „Да останеш тук”, „Ride”, „Там ѝ е добре”, „В големи дози”, „Може би”, „Имаме цялото време”, „Лош или добър”. СЕМ е изискал от „Конов 79” ООД доказателства за предварителното уреждане на авторските права за музикалните произведения, предоставени за разпространение в телевизионната програма ВОХ, копия от двустранни споразумения с предмет предварително отстъпване на авторски права, за посочените музикални произведения. ДМУ „Конов 79” ООД е предоставил на СЕМ 18 броя договори за предоставени за разпространение музикални произведения и музикални звукозаписи на български и чужди автори – композитори, автори на текст и аранжори. След проверката на договорите е констатирано предварително уреждане на авторски права за някои от музикалните произведения. Част от договорите не доказват предварително уреждане на авторски права или доказват частично уреждане за излъчените музикални произведения. Произведенията имат повече от един автор и не е достатъчно сключването на договор само с един от тях, за да е налице предварително уреждане на авторски права. Доставчикът не е предоставил доказателства, от които да е видно, че продуцентът е уредил или ще урежда за своя сметка с авторите на съответното музикално произведение авторските права за телевизионната програма ВОХ. За 7 от посочените музикални произведения, за които „Конов 79” ООД не е представил доказателства за уредени авторски права, е стартирано административнонаказателно производство.

На доставчика „Конов 79” ООД е издадено Наказателно постановление РД-10-21 от 26.06.2018 г. за нарушение на чл. 9, ал. 1 от Закона за радиото и телевизията (постановлението е обжалвано и не е влязло в сила).

- В СЕМ е постъпило писмо, с което МУЗИКАУТОР уведомява, че доставчикът на медийни услуги „Романтика” ЕООД използва без разрешение защитен музикален репертоар в радиопрограма РАДИО ЗОРНА.

На 07.12.2017 г. са предоставени за разпространение седем музикални произведения, при липсата на договор със сдружението. Произведенията са: „Коледа с любимите хора”, „Някога, но не сега”, „За теб, България”, „Обещания”, „Честита Коледа”, „Есенни цветя”, „Песен за жената”. С цел изясняване на всички факти и обстоятелства по подадения сигнал СЕМ е изискал от ДМУ „Романтика” ЕООД предоставяне на доказателства за предварителното уреждане на авторските права за музикалните произведения, излъчени в радиопрограма РАДИО ЗОРНА, гр. София, на честота 87.6 MHz. Изискани са и копие от договор с МУЗИКАУТОР, при наличието на такъв, и/или копия от други двустранни споразумения с предмет предварително отстъпване на авторски права, за посочените музикални произведения. Доставчикът „Романтика” ООД е предоставил на СЕМ четири декларации за предоставени за разпространение музикални произведения и музикални звукозаписи на български автори – автори на музика, текст и на аранжимент. След проверката на представените документи е констатирано, че някои от посочените декларации не доказват предварително уреждане на авторските права, а доказват отстъпване на сродни на авторското право на артисти-изпълнители. Съветът за електронни медии е издал Наказателно постановление № РД-10-17/ 03.04.2018 г. за нарушение на чл. 9, ал. 1 от ЗРТ (постановлението е обжалвано и не е влязло в сила).

- Писмо от МУЗИКАУТОР за използване без разрешение на музикални произведения в телевизионната програма КАНАЛ 0 на ДМУ „Вирджиния – Ер Ен” ЕООД

В сигнала става въпрос за използване на филмова музика, включена в кинематографичното произведение/филм „Всичко за майка ми”. СЕМ е изискал от доставчика контролни записи на програма “КАНАЛ 0”, предоставена за разпространение на 08.03.2018 г., в часовия интервал от

12.00 ч. до 15.00 ч. ДМУ предоставя на СЕМ компакт диск, който съдържа само частични записи на програмата. Точно във времевия пояс, в който се предполага, че е излъчен филмът „Всичко за майка ми“, дискът не съдържа никакъв запис. Това пречатства проверката по същество и представлява непредоставяне на записи, по смисъла на Закона за радиото и телевизията. Впоследствие сдружението сезира за още едно кинематографично произведение без уредени авторски права за музиката в него. В предоставените от доставчика записи отново не се съдържаха посочения филм „Извинявай, ако те нарека любов“, а в същия часови пояс бе произведението „Казанова – вариации“. ДМУ не е представил никакви договори с предмет уреждане на авторските права за музиката, включена във филма. Поради тези факти в края на м. ноември 2018 г. длъжностни лица на СЕМ осъществиха проверка на място, в студийния комплекс на доставчика, в гр. Бургас, където бяха иззети архивни записи от същата дата – 03 септември 2018 г. В новите записи на програмата бе установено наличието на кинематографичното произведение „Извинявай, ако те нарека любов“. Идентифицирани са 10 кратки откъси от музикални произведения и за разпространението им в програма КАНАЛ 0, гр. Бургас, доставчикът следва да има договор с МУЗИКАУТОР.

На доставчика „Вирджиния – Ер Ен“ ЕООД е съставен акт за установяване на административно нарушение за нарушение на чл. 9, ал. 1 от ЗРТ.

- Сигнал от МУЗИКАУТОР за това, че в програма КАНАЛ 3 на доставчика на медийни услуги „Елит Медиа България“ ЕООД, е излъчен концерт в памет на композитора Тончо Русев без уредени авторски права за текстовете на музикалните произведения, включени в концерта.

СЕМ е изискал от доставчика доказателства за предварително уреждане на всички авторски права. Първоначално дружеството е уведомило, че е уредило правата с „БГ Мюзик Къмпани“ ЕООД, което е декларирало от своя страна, че притежава всички авторски и сродни права и ги отстъпва безвъзмездно на „Елит Медиа България“ ЕООД. На 20.09.2018 г. доставчикът е допълнил информацията и е предоставил на СЕМ доказателства за уреждане на взаимоотношенията с авторите, като е приложил пет декларации за безвъзмездно отстъпване на „БГ Мюзик Къмпани“ ЕООД правото за многократно телевизионно излъчване по безжичен път, предаване и препредаване по кабел, вкл. чрез способа IPTV, за територията на България и чужбина, на текстовете на музикалните произведения, на посочените автори на текст. Впоследствие СЕМ изпраща няколко писма до доставчика, че в сигнала на МУЗИКАУТОР за концерт в памет на Тончо Русев фигурират още двама автори на текстове, за които не са представени доказателства за уредени авторски права, като изисква доказателства и за тези автори на текст. „Елит Медиа България“ ЕООД представи допълнителни доказателства за уреждане на правата на авторите на текстове в концерта.

- МУЗИКАУТОР сигнализира за неразрешено използване на музикалното произведение - „Шушана“, в телевизионната програма КАНАЛ 3, при липсата на договор между доставчика „Елит Медиа България“ ЕООД и сдружението.

Проверката установи, че музикално произведение „Шушана“ е излъчено на 10.06.2018 г., в предаването „Вечните песни“, по КАНАЛ 3. Песента е в изпълнение на певицата Ашли, която гостува в изданието на 10.06.2018 г. Макар и с текст на български език, това е произведение, чийто автор на музика е член израелското дружество за авторски права ASCUM, както информират, и на територията на България се представлява от МУЗИКАУТОР. Тъй като това е различно музикално произведение от оригинала, за който се сигнализира - с български текст, с различен/български аранжирмент и с български продуцент – „Диапазон Рекърдс“ ООД/ФЕН ТВ, СЕМ е изискал

информация от управителя на доставчика на медийни услуги „Кю Мюзик Медия Груп“ ООД за цялостното авторство на музикалното произведение „Шушана“, изпълнено от певицата Ашли. На 05.10.2018 г. ДМУ „Кю Мюзик Медия Груп“ ООД е изпратил до СЕМ отговор, че ФЕН ТВ има участие само в заснемането на видеореализацията и няма информация за авторството на песента. Информират също, че музикален продуцент е „Диапазон Рекърдс“ ООД. СЕМ е изискал с писмо от управителя на дружеството „Диапазон Рекърдс“ ООД информация за авторите на песента „Шушана“ – на музиката, текста и аранжимента. Обръщаме внимание, че „Диапазон Рекърдс“ ООД не е доставчик на медийни услуги, а продуцентска компания. Дружеството не е предоставило на Съвета никакъв отговор, което прави невъзможно идентифицирането по безспорен начин на авторите на музикалното произведение „Шушана“, в изпълнение на певицата Ашли, продуцирано от „Диапазон Рекърдс“ ООД.

- СЕМ бе сезиран, че през април 2018 г., по радиопрограма РАДИО К2, на доставчика „Анаили Мили“ ЕООД, са излъчени без уредени авторски права музикални произведения. СЕМ е изискал записи на радиопрограмата за посочените дати и договори с предмет предварително уреждане на авторски права за музика, вкл. и такъв с МУЗИКАУТОР. На 05.06.2018 г. доставчикът „Анаили Мили“ ЕООД информира СЕМ, че е сключил нов договор с МУЗИКАУТОР на 16.05.2018 г., с който се уреждат отношенията за периода от 01.01.2015 г. до 31.12.2018 г.

- СЕМ бе сезиран за телевизионната програма ЧЕРНО МОРЕ, на доставчика „Медийна група Черно море“ ЕООД, където са излъчени без уредени авторски права две музикални произведения, включени в серийния филм „Приказките на Маша“.

СЕМ е предприел действия за проверка. Изискани са записи на програмата и договори с предмет предварително уреждане на авторски права за музика. Доставчикът информира, че е предприел действия за сключване на договор. На 15.02.2018 г. МУЗИКАУТОР уведомява Съвета, че има сключен договор с ДМУ „Медийна Група Черно Море“ ЕООД, считано от 22.01.2018 г.

- СЕМ е сезиран, че доставчикът „Статис“ АД използва без разрешение защитен музикален репертоар в телевизионната програма ТЕЛЕВИЗИЯ СТАРА ЗАГОРА. Осъществена е цялостна проверка за музиката в телевизионния сериал „Случаите на Поаро“, за 08.08.2017 г., когато са излъчени две музикални произведения – „Hercule Poirot’s Casebook“ и „Hercule Poirot“ – музиката от серийния филм „Случаите на Поаро“, сезон първи, 3 епизод.

Доставчикът не е предоставил никакви доказателства за предварително уредени авторски права за музикалните произведения, включени в телевизионния сериал. СЕМ е издал Наказателно постановление № РД-10-20 от 26.06.2018 г. за нарушение на чл. 9, ал. 1 от Закона за радиото и телевизията (НП е обжалвано и не е влязло в сила).

- МУЗИКАУТОР уведомява СЕМ, че доставчикът „Телевизия Европа“ АД използва без разрешение и договор 5 музикални произведения, излъчени през м. август 2018 г., в радиопрограма „РАДИО ЕВРОПА - НОВИНИТЕ СЕГА“.

СЕМ е изискал от „Телевизия Европа“ АД да предостави доказателства за предварителното уреждане на авторските права за музикалните произведения, излъчени в радиопрограмата РАДИО ЕВРОПА - НОВИНИТЕ СЕГА, гр. София, на честота 105.6 MHz. Изискани са и копие от договор с МУЗИКАУТОР, при наличието на такъв, и/или копия от други двустранни споразумения с предмет предварително отстъпване на авторски права, за посочените пет музикални произведения. Доставчикът не е предприел действия за уреждане на авторските права за използване на музикални произведения от защитения репертоар на МУЗИКАУТОР в

радиопрограмата РАДИО ЕВРОПА – НОВИНИТЕ СЕГА и не е предоставил на СЕМ никакви доказателства и договори за предварително уреждане на авторски права.

Установено е, че на 05.08.2018 г., от 09.00 ч. до 10.00 ч., по РАДИО ЕВРОПА – НОВИНИТЕ СЕГА, се излъчва част от сутрешния блок на ТЕЛЕВИЗИЯ ЕВРОПА, с наименование „Европа сутрин“. При закриването на блока е излъчен откъс от музикалното произведение „По-полека“, с изпълнители Стефан Вълдобрев и група „Обичайните заподозрени“. Всички автори на посоченото музикално произведение „По-полека“ са членове на МУЗИКАУТОР. Съставен е Акт за установяване на административно нарушение № НД-01-48 от 02.11.2018 г. за нарушение на чл. 9, ал. 1 от ЗРТ.

- СЕМ е сезиран с писмо от МУЗИКАУТОР за използване без разрешение на музикални произведения от защитения репертоар на сдружението в телевизионната програма ВИВАКОМ АРЕНА (VIVACOM ARENA), на доставчика на медийни услуги „Българска Телекомуникационна Компания“ ЕАД.

От доставчика са изискани и съответно предоставени записи, информация и договори за уреждане на права, за 01.08.2018 г. и използване на филмова музика, включена в кинематографичното произведение/филм „Ескобар: Изгубеният рай“. С писмо от 10.10.2018 г. са предоставени договори, с които се уреждат отношения, свързани с отстъпване на права за посочения филм „Ескобар: Изгубеният рай“, между „Ейч Ди Медия“ ЕООД и Content Media Corporation International Limited, UK. С този договор се отстъпват права за филма на българския лицензополучател. През ноември 2018 г. СЕМ е изискал повторно документи и доказателства, от които е видно по безспорен начин, че чуждестранният лицензодател Content Media Corporation International Limited, чрез българския лицензополучател – в случая „Ейч Ди Медия“ ЕООД, е уредил авторските права за посочените в сигнала 9 музикални произведения. Независимо от това, опитите за идентифициране на произведенията, са неуспешни, поради вграждането им с актьорски реплики или поради краткото им времетраене, за да бъдат разпознати от използвания софтуер.

- В СЕМ бяха получени писма от МУЗИКАУТОР, с които сдружението информира за използване без разрешение на музикални произведения от неговия защитен репертоар в нелинейната услуга – Видео по поръчка, която доставчикът на медийни услуги „Българска Телекомуникационна Компания“ ЕАД предоставя на своите абонати. СЕМ е изискал записи и доказателства за предварително уреждане на авторски права за музиката, включена в три различни кинематографични произведения.

Представен е договор с българския лицензодател „А Плюс Филмс“ ЕООД, според който той гарантира, че е уредил отношенията си с носителите на авторски и сродни права върху филмите и ще уреди отношенията си с организациите за колективно управление на авторски и сродни права, регистрирани в Министерството на културата, доколкото това се изисква по закон. Предоставени са и други доказателства – Споразумение между „А Плюс Филмс“ ЕООД, в качеството му на дистрибутор, и чуждестранния лицензодател ЕигораСогр, Франция, в което са описани общите положения при лицензиране на музикалните права – а именно, че са уредени правата за синхронизация за музиката във филма. Конкретно за кинематографичното произведение „Булевард Лондон“, доставчикът „Българска Телекомуникационна Компания“ ЕАД е информирал, че след осъществена проверка е установено, че в действителност този филм не се предлага реално и съдържанието му не е достъпно за потребителите на услугата „Видео по поръчка“. Обявяването на филма на сайта на БТК в секция „Видеотека“ е техническа грешка, която е поправена своевременно.

- Сигнал от МУЗИКАУТОР за две кинематографични произведения в програма cinema+.

Съветът е изследвал фактическите обстоятелства по сигнала, като е изискал информация както от доставчика „Розенфелд и Ко“ АД, така и от трети лица. Изпращани са запитвания до българския лицензодател на филмите „Вълк“ и „Палми в снега“ – „Балкан Вижън 21“ ЕООД. Отправено е официално запитване и до чуждестранния лицензодател „Film Factory“ следва ли музикалното съдържание, включено в двата филма, да бъде лицензирано чрез местното дружество за управление на авторски права за музикални и литературни произведения МУЗИКАУТОР, или музикалните права са уредени чрез лицензионните договори. От страна на чуждестранния лицензодател „Film Factory“ няма никакъв отговор. От събраните данни не са налице безспорни доказателства за неуредени права за музикалните произведения, доколкото доставчикът е предоставил договори за цялостно уреждане на права.

- Писмо от МУЗИКАУТОР за липсата на договор с доставчика на медийни услуги „Розенфелд и Ко“ АД и неразрешено използване на музикални произведения в телевизионната програма comedy+.

Осъществена е цялостна проверка за 3 музикални произведения и техните автори, предоставени за разпространение на 24.05.2018 г., като част от филма „Коледни бъркотии“. СЕМ е изискал от „Розенфелд и Ко“ АД договори с предмет предварително уреждане на правата за филма, както и контролни записи за дата 24 май 2018 г. Доставчикът е предоставил на СЕМ информация и извлечение от действащ двустранен лицензионен договор – International Multiple Rights Distribution Agreement, сключен с IFTA - The Independent Film and Television Alliance, и лицензодателя „Reel One International“ Ltd., London, UK. С този договор се уреждат правата за излъчване на аудио-визуални произведения, сред които и „Коледни бъркотии“, като дистрибуторът не дължи отделно заплащане на такси и възнаграждения във връзка с разпространението им на територията на България.

- Писмо от МУЗИКАУТОР за липсата на договор с доставчика „Розенфелд и Ко“ АД и неразрешено използване на музикални произведения в телевизионната програма action+, за посочени 23 музикални произведения и техните автори, предоставени за разпространение като част от кинематографичното произведение/филм „Вестникарчето“.

В отговор на изискана от СЕМ информация, доставчикът е предоставил двустранен лицензионен договор между „Розенфелд и Ко“ АД и българския лицензодател „А-Плюс Филмс“ ЕООД, с който са отстъпени права за излъчване на филмови заглавия, лицензионен договор multiple rights license, чрез който Krisolta Films&Tv Limited, London, UK, лицензира „А-Плюс Филмс“ ЕООД с ексклузивни права за България за излъчването на конкретни филмови заглавия, сред които и филма „Вестникарчето“. Представена е разпечатка от кореспонденцията между „А-Плюс Филмс“ ЕООД и чуждестранния лицензодател Krisolta Films&Tv Limited.

- Писмо от МУЗИКАУТОР, с което сезира СЕМ, че на 21.05.2018 г., по телевизионната програма ЕТА РАВА, на доставчика „ЕТА-Желева“ ЕООД, са излъчени без уредени авторски права четири музикални произведения.

Изискани са записи на програмата и договори с предмет предварително уреждане на авторски права за музика за музикалните произведения „Заръка“, „Благослов за България“, „Пиринска душа“ и „Любовна магия“. Доставчикът е предоставил изисканите записи на програма ЕТА РАВА, за 21 май т.г. и декларира, че: „на 18.05.2018 г., от 18.00 ч., в рамките на „Майски празници 2018 Бяла Слатина“ е заснет за архив на Народно читалище „Развитие 1892“ Бяла

Слатина спектакъла „Отново българка и пак жена“, с участието на нар. певец Румен Стойков и поетесата Даниела Атанасова. Записът от заснетото мероприятие не е използван в програмата ЕТА РАВА заради неизяснени авторски права на продукцията.” Предоставеният от ДМУ ЕТА-Желева ЕООД запис на програма ЕТА РАВА на 21.05.2018 г., не съдържа спектакъл „Отново българка и пак жена” и посочените в писмото 4 музикални произведения.

Проверки на ДМУ по сигнали на ПРОФОН

- След проверка по сигнал за неразрешено използване на музикални звукозаписи в телевизионната програма АЛФА ТВ през юли 2017 г., са съставените 2 бр. актове за нарушения на чл. 9, ал. 1 от Закона за радиото и телевизията на ПП Атака. На 15.02.2018 г. ПРОФОН информира, че с доставчика са сключили договор.

- Писмо за липсата на договор с ДМУ „Евроком – Национална Кабелна Телевизия” ООД и неразрешено използване на музикални звукозаписи в програма ЕВРОКОМ. В писмото са посочени конкретни звукозаписи, изпълнители и продуценти, предоставени за разпространение в периода декември 2017 г. – януари 2018 г.

В хода на проверката са изискани копие от договор с ПРОФОН, при наличието на такъв, както и копия от двустранни договори, с които са уредени сродните права за предоставяне за разпространение на музикалните звукозаписи в програма ЕВРОКОМ, посочени в писмото. Доставчикът е предоставил становище за използваните откъси от музикални звукозаписи. Установено е музикално съдържание в предаванията „Делници”, „Психологически портрет”, а също и в документални филми като „На гости на Шекспир”, което не е с предварително уредени сродни права. Не е образувано административнонаказателно производство, тъй като доставчикът сключи договор с ПРОФОН.

- Сигнал за използване на звукозаписи в програма КАНАЛ 3 на „Елит Медиа България“ ЕООД:

- използвани са откъси от музикални звукозаписи в реклама на „МТел – Коледен пакет интернет и телевизия”. Установено е наличие на договор за уреждане на правата за разпространение, вкл. и на сродни права за музиката. В рекламата е използван откъс от песента „It is not unusual”, на изпълнителя Том Джоунс, чиито сродни права бяха с изтекла давност.

- други откъси от музикални произведения свързани с публицистичното предаване „Директно”, в което се осъществява пряко предаване на протестен митинг на медицинските сестри, на техния професионалния празник. По време на живата връзка и интервюта на репортера с участници в протеста се чува високо ниво на фонов шум, скандирания на протестиращите, гласът на водещия от трибуната, откъслечни музикални фрази, които са част от атмосферата на митинга. В тази атмосфера на скандирания и интервюта с медицински сестри от различни градове на България, по никакъв начин не могат да бъдат идентифицирани музикални звукозаписи, които са част от озвучаването на митинга.

- за излъчването на откъс от музикалния звукозапис „Без етикети” на изпълнителката Михаела Филева. На СЕМ е предоставена Декларация от „Монте Мюзик” ООД, като неин продуцент, с която се отстъпва правото за телевизионно излъчване по безжичен път, предаване и препредаване по кабел на песента „Без етикети”, за еднократно излъчване в предаването „Всеки следобед” за посочените дати, и за включване на откъс от песента в предаването „Коктейл”, излъчено на 15.04.2018 г., с информационна цел за представянето на новия албум на певицата. В декларацията се декларира, че „Монте Мюзик” ООД притежава права за телевизионно и радио излъчване, както и че са уредени носителите на сродни и други права по повод излъчването на музикалното произведение „Без етикети”. „Елит Медиа България” ЕООД не дължи заплащане на възнаграждение за използването на произведението.

- Писмо, с което ПРОФОН уведомява, че доставчикът на медийни услуги „Оберон Радио Макс“ ЕООД използва без разрешение защитен музикален репертоар в радиопрограма 105.6 НОВИНИТЕ СЕГА, гр. София. Посочени са 9 конкретни дати от м. ноември и м. декември 2017 г., на които са предоставени за разпространение музикални звукозаписи, при липсата на договор със сдружението.

СЕМ е изискал предоставяне на доказателства за предварителното уреждане на сродните права за музикалните звукозаписи, излъчени в радиопрограмата - договор с ПРОФОН и/или копия от други двустранни споразумения с предмет предварително отстъпване на сродни права, за посочените в сигнала на ПРОФОН музикални звукозаписи. ДМУ отстоява становище, в три поредни писма, че използването на звукозаписи се основава на чл. 24, ал. 1, т. 1 от ЗАПСП и го счита за свободно използване, без да се дължи възнаграждение и без съгласието на носителя на авторското право, че музикалните произведения не са излъчени нито самостоятелно, нито в цялост, а представляват откъси и се ползват илюстративно като музикален фон върху излъчените новини. В радиопрограмата не се включва каквато и да е музика или музикални произведения, които могат да имат самостоятелно икономическо значение. Музикалният фон върху предадените от радиоводещите новини има изключително инцидентен характер и е неделима част от техническия процес на излъчената конкретна новина, като целта на музикалната подложка е да предаде на радиослушателя новината, а не музикалното произведение. Доставчикът счита за безпредметно сключването на договор с ПРОФОН, тъй като няма намерение да излъчва в радиопрограмата си музикални произведения.

Аргументите на доставчика бяха преценени и взети под внимание. Въпреки че откъсите от музикални звукозаписи, излъчени на 16.12.2017 г., са използвани като илюстрация на новини на музикална тематика и едновременно с тяхното излъчване има гласово озвучаване от водещата, това не променя факта, че те са излъчени по програма 105.6 НОВИНИТЕ СЕГА. Откъсите са с голяма продължителност – по две и повече минути, което са почти цялостни музикални произведения, и те са от защитения репертоар на ПРОФОН. За разпространението им в програма 105.6 НОВИНИТЕ СЕГА доставчикът следва да има сключен договор с ПРОФОН.

На „Оберон Радио Макс“ ЕООД е съставен АУАН № НД-01-20 от 19.04.2018 г. за излъчване по радиопрограма 105.6 НОВИНИТЕ СЕГА на музикални звукозаписи без предварително уредени сродни права за изпълнителите и продуцентите, което е нарушение на чл. 9, ал. 1 от ЗРТ.

- Писмо, с което ПРОФОН отново сигнализира за използване без разрешение на защитен музикален репертоар в радиопрограма РАДИО ЕВРОПА – НОВИНИТЕ СЕГА, на доставчика „Телевизия Европа“ АД (след 15.05.2018 г.). Извършена е проверка за всички посочени звукозаписи.

СЕМ е изискал информация от „Телевизия Европа“ АД за договор с ПРОФОН и копия от двустранни договори, с които са уредени сродните на авторското права за предоставяне за разпространение на музикалните звукозаписи в програма РАДИО ЕВРОПА –НОВИНИТЕ СЕГА. След преглед на записите и преценка на доказателствата и становището на доставчика, бе констатирано разпространение на откъс от музикалния звукозапис „Bicycle Race“, с изпълнител група „Queen“. Носител на продуцентските права за него е Универсъл Мюзик Румъния С.Р.Л., лицензиант на „Universal Music Group“ - член на ПРОФОН. Използването на музикалния откъс няма никаква връзка с представяне на музикалното творчество на група „Queen“ или на певица Фреди Меркюри, или изобщо с музика. Музикалният звукозапис „Bicycle Race“, с изпълнител група „Queen“, е от защитения репертоар на ПРОФОН и за разпространението му в програма РАДИО

ЕВРОПА - НОВИНИТЕ СЕГА доставчикът следва да има сключен договор именно с това сдружение. Като е предоставил за разпространение на 24.05.2018 г. в програмата РАДИО ЕВРОПА - НОВИНИТЕ СЕГА, гр. София, на честота 105.6 MHz, посоченият музикален звукозапис без предварително уредени сродни на авторското права за изпълнителите и продуцента, цитирани в писмото на ПРОФОН, „Телевизия Европа“ АД е нарушило разпоредбата, че доставчиците разпространяват програми и предавания само с предварително уредени авторски и сродни на тях права.

Съставен е АУАН № НД-01-42/ 04.09.2018 г на “Телевизия Европа” АД. Издадено е Наказателно постановление.

- Писмо за телевизионната програма ФОКС на доставчика на медийни услуги „Фокс Нетуъркс Груп България“ ЕООД.

Извършена е проверка и на доставчика и е съставен АУАН НД-01-71 от 04.10.2017 г., за неправомерно използване в телевизионната програма „ФОКС“ на откъс от музикалния звукозапис „Нашият сигнал – Ремикс 2017“ в рекламен спот, с носител на продуцентските права Емил Емилов Димитров. Издадено е Наказателно постановление № РД-10-01 от 09.01.2018 г. СЕМ предприема последователни административнонаказателни действия спрямо „Фокс Нетуъркс Груп България“ ЕООД, но следва да се вземе предвид спецификата на създаване и разпространение на тази програма и аргументите на дружеството. Доставчикът оспорва принципно извършването на нарушение по чл. 9, ал. 1 от Закона за радиото и телевизията и твърди, че претенциите на ПРОФОН са свързани с излъчването и предаването по кабел и/или сателит на записи, но дружеството няма задължение да подписва споразумение за това. То създава програми, които са с кодиран сигнал, и ги предоставя за разпространение на трети лица - предприятия, които имат изградени мрежи – кабелни, сателит или IPTV. В договорите си с разпространителите доставчикът изрично включва клауза, че те са задължени да уредят отношенията с организациите за колективно управление на права. Доставчикът твърди, че на СЕМ е служебно известно наличието на тези клаузи, предвид информацията, която се събира от регулатора по чл. 125в от ЗРТ и се публикува в публичния регистър.

- Писмо от сдружението ПРОФОН до СЕМ, с което сигнализира за неразрешено използване на звукозаписи на музикални произведения, включени в телевизионната програма БИ АЙ ТИ/ВИТ на доставчика на медийни услуги „Би Ай Телевизия“ ЕООД.

Предприета е проверка. След като до 31.07.2018 г. доставчикът не е погасил натрупани финансови задължения към сдружението, считано от 01-ви август 2018 г., договорът е прекратен. Посочени са конкретни звукозаписи на музикални произведения, разпространени на 01.08.2018 г. Изискано е становище от ДМУ за използването на всеки отделен звукозапис; копие от договор с ПРОФОН, при наличието на нов такъв след 01.08.2018 г., както и копия от двустранни договори, с които са уредени сродните права за звукозаписите.

ДМУ информира СЕМ, че в началото на април 2018 г. ПРОФОН е наложило заповед на сметки заради забавени такси за периода януари-март 2018 г. Доставчикът изрично посочва, че от м. февруари 2018 г. БИ АЙ ТИ/ВИТ е в режим на повторения и излъчване на фонова музика, за което възнаграждението е заплатено. На 10.10.2018 г. е изпратено повторно писмо, с което се уведомява дружеството, че изложените от него аргументи са несъстоятелни. Всяко отделно използване на музикални звукозаписи подлежи на отделно възнаграждение, което следва да е уредено с договор.

- Писмо, с което ПРОФОН сигнализира за използване без разрешение на защитен музикален репертоар в телевизионната програма СКАТ, на доставчика на медийни услуги „Скат“ ООД. Направена е проверка за всички посочени звукозаписи.

СЕМ е изискал информация от доставчика „Скат“ ООД за договор със сдружението ПРОФОН и копие от него, при наличието на такъв; както и копия от двустранни договори, с които са уредени сродните на авторското права за предоставяне за разпространение на музикалните звукозаписи в програма СКАТ. „Скат“ ООД е предоставило информация за използваните звукозаписи, а впоследствие, с писмо от 06.07.2018 г., представя допълнително информация и копия от договори за уреждане на сродни права за използваната музика в програмата. Част от договорите се отнасят до предоставяне на разпространение в програмата на документални филми. Представени са договори със създатели, продуценти и изпълнители на аудио-визуални произведения, излъчени в програма СКАТ. Относно звукозаписите на музикални произведения на народната певица Калинка Згурова, доставчикът „Скат“ ООД е изпратил на СЕМ два договора с нея. В единият договор са отстъпени само права за телевизионно заснемане на видеоклип, а не са уредени сродните права на звукозаписа на песента „Марийка ходи за вода“. Договорът, сключен на 25.09.2005 г., е бил в сила до 25.09.2015 г. Вторият договор е от 24.09.2007 г., между Калинка Згурова, наричана „собственик“, и инж. Валери Симеонов, представляващ „Скат“ ООД - наричан „ползвател“. Според предмета на договора Калинка Згурова, като собственик, предоставя на ползвателя изключителните права за пълно заснемане и телевизионно излъчване на четири видеоклипа, сред които „Дума, мале, ше питам“. Собственикът декларира с цялата си отговорност, че е пълен и изключителен собственик на правата за телевизионно заснемане и излъчване, и поема претенциите на трети лица към излъчването на видеоклиповете. Този договор не урежда сродните на авторското права за звукозаписа на музикалното произведение „Дума, мале, ше питам“, а се отнася единствено до правата за заснемане на видеоклип на песента. Договорът, сключен на 24.09.2007 г., е бил в сила до 24.09.2017 г. На ДМУ „Скат“ ООД е издадено е Наказателно постановление за две отделни нарушения, което е обжалвано и не е влязло в сила.

- Писмо от ПРОФОН за използване без разрешение на защитен музикален репертоар в телевизионната програма ВОХ на доставчика „Конов 79“ ООД.

СЕМ е изискал информация от „Конов 79“ ООД за договор със сдружението ПРОФОН и копие от него, при наличието на такъв, както и копия от двустранни договори, с които са уредени сродните на авторското права за предоставяне за разпространение на трите музикални звукозаписа в програма ВОХ. В случая става въпрос за многократно използване на звукозаписи на музикалното произведение „Bones“ на група „Equinox“; на „Грам Срам“ на група „Ni.co“, и на „Mystery (Original Mix)“ на „Deer Zone Music“. Доставчикът е предоставил копия от договори за уреждане на сродни права за използваната музика в програма ВОХ. СЕМ е изискал от БНТ информация за носителите на авторските и сродните на авторското права за музикалното произведение „Bones“ на група Equinox, с което БНТ участва в песенния конкурс „Евровизия 2018“. Изискано е и прецизиране дали БНТ притежава продуцентски права върху записа и/или видеозаписа на песента „Bones“. На 13.08.2018 г. Българската национална телевизия предостави информация, от която става ясно, че музикалното произведение „Bones“ е създадено за целите на българското участие в Конкурса за песен на Евровизия 2018 г. Посочен е авторският екип – автори на текст, на музика и на аранжимент – „Симфоникс Интернешънъл“ ООД. БНТ информира, че продуцентските права върху звукозаписа и видеоклипа на песента „Bones“ също са притежание на „Симфоникс Интернешънъл“ ООД, представлявано от Борислав Миланов. ДМУ „Конов 79“ ООД е предоставил на СЕМ договор със „Симфоникс Интернешънъл“ ООД, подписан от Борислав Миланов, в качеството му на продуцент.

С писмо от 24.08.2018 г. ПРОФОН информира СЕМ за нови обстоятелства. Впоследствие лицензиантът Юнивърсъл Мюзик Австрия е информирал ПРОФОН, че „Симфоникс Интернешънъл“ ООД е отстъпил на него правата си за територията на целия свят, с изключение на територията на България. В този смисъл ПРОФОН оттегли претенциите си по отношение на звукозаписа и видеоклипа на песента „Bones“, а предоставените документи доказваха, че доставчикът „КОНОВ 79“ ООД не е извършил нарушение на чл. 9, ал. 1 от ЗРТ, тъй като има договор със „Симфоникс Интернешънъл“ ООД, подписан на 01.04.2018 г., в качеството му на носител на авторски и сродни права, продуцент и издател.

За другите два звукозаписа доставчикът също представи копия от договори със съответните продуценти - Договор с Диян Любомир Савов (DJ Dian Solo) за цялата продукция на „Deer Zone Music“, в качеството му на носител на авторски и сродни права, продуцент и издател, с който договор се уреждат всички имуществени и неимуществени права, произтичащи от ЗАПСП, отнасящи се до обезпечаване съгласието за използване по силата на договора и за заплащане на възнагражденията на: авторите на музиката, текста и аранжиранията на музикалните произведения, предмет на договора; авторите на музикалните видеоклипове; всички артисти-изпълнители, чиито изпълнения и/или престация на актьорска игра са обективирани в записите; съответните организации за колективно управление на права МУЗИКАУТОР и ПРОФОН.

Предоставен е и Договор с „Мастило Мюзик“ ЕООД, с който са уредени сродните права за музикалния звукозапис „Грам срам“, на група „Ni.co“. С договора се уреждат всички имуществени и неимуществени права, произтичащи от ЗАПСП, отнасящи се до обезпечаване съгласието за използване по силата на договора и за заплащане на възнагражденията на: авторите на музиката, текста и аранжиранията на музикалните произведения, предмет на договора; авторите на музикалните видеоклипове; всички артисти-изпълнители, чиито изпълнения са обективирани в записите; съответните организации за колективно управление на права МУЗИКАУТОР и ПРОФОН.

Доколкото доставчикът „Конов 79“ ООД е уредил предварително сродните на авторското права и за трите посочени звукозаписа, няма неразрешено използване на представляван от ПРОФОН репертоар и нарушение на чл. 9, ал. 1 от Закона за радиото и телевизията.

- Писмо, с което се сигнализира за неразрешено използване на звукозаписи на музикални произведения, включени в телевизионната програма „ТВ+“, на доставчика на медийни услуги „Розенфелд и Ко“ АД.

От доставчика бяха изискани контролни записи за посочените в писмото дати, както и доказателства за предварително уреждане на сродни на авторското права за всички цитирани звукозаписи. На 11.07.2018 г. доставчикът „Розенфелд и Ко“ АД предостави договори и доказателства за уредени сродни права, а впоследствие и контролни записи. При повечето от посочените музикални звукозаписи става въпрос за пряко предаване на спортни състезания и атмосфера от тях. При пряко излъчване на тенис мачове от сериите ATP WORLD TOUR 250, TEB BNP PARIBAS ISTANBUL OPEN – 1-ви полуфинал, и от WTA PREMIER MANDATORY MUTUA MADRID OPEN – финали, в хода на излъчването се чуват откъси от музикални произведения, но те са атмосфера и са примесени с шум от състезанията и трибуните. Музикалните откъси са от съответните зали и са неразделна част от картината на събитието, като това е фоново озвучаване на паузите преди, по време на и след мача, и се чуват от озвучителната уредба на тенис корта. При прякото предаване на такъв род спортни събития музикални звукозаписи не могат да се идентифицират поради високо ниво на останалия шум, който е върху фоновата музика, още повече, че това не са цялостни музикални произведения, а откъси от тях.

СЕМ е изискал от доставчика допълнително информация и доказателства за предварително уредени сродни права за музиката, използвана в епизод 6 от документалната поредица „Състезанието на живота им“, сезон 2. Правата за излъчването на тази документална поредица са придобити чрез договор с лицензодателя „Върджин Груп България“ ЕООД, който е предоставен на СЕМ. Договорът е с предмет отстъпване на правата за излъчване и предаване на аудио-визуални произведения, посочени по списък, сред които и документалната поредица „Състезанието на живота им“. Представени са и допълнителни доказателства – лицензионно споразумение/Music Licence (на англ. език), с EPIDEMIC SOUND, за използваната фонова музика. Правата за използване на музика, включена като фон в продукцията „The Race Of Their Lives“, са закупени от тази музикална библиотека. В текста също има клаузи, с които се гарантира, че EPIDEMIC SOUND притежава всички права за музиката, която предоставя в каталога си – за композиторите, за звукозаписите, както и правата на артистите-изпълнители. Гарантира се още, че като се използват посочените музикални откъси и произведения от техния каталог, няма да бъдат нарушени права на трета страна, и всички техни произведения не се администрират от дружества за колективно управление на права.

ФИЛМАУТОР и препредаването

На 24.04.2018 г. в СЕМ бе получено писмо от сдружението ФИЛМАУТОР, докладвано е на заседание на СЕМ на 03 май 2018 г. В него сдружението информира, че на 4 и 5 април 2018 г. е проведена среща на Европейския комитет на Международната конфедерация на сдруженията на автори и композитори (CISAC), на която е обърнато специално внимание на ситуацията в България, що се отнася до липсата на възнаграждения за авторите на аудио-визуални произведения от препредаването им от страна на предприятията по чл.125в от Закона за радиото и телевизията.

Делегатите на Европейския комитет са приели Резолюция, с която осъждат упоритият отказ на операторите в България да спазват задълженията, свързани с авторските права на творците на аудио-визуални произведения, като несъмнено нарушение на българското и международното законодателство. Липсата на правоприлагане нанася пряка вреда и ощетява българските и чужди автори, които не получават никакви възнаграждения от този начин на използване на техните творби в България.

В документа се казва, че сдружението ФИЛМАУТОР очаква СЕМ да предприеме незабавни действия по отношение на препредаващите предприятия, които не заплащат авторски възнаграждения за аудио-визуални произведения и да съдейства за установяване на законност по отношение спазването на авторските права при тяхното препредаване.

В предпоследния абзац от Резолюцията е записано изрично, че: „Европейският комитет на Международната конфедерация на сдруженията на автори и композитори приканва Съвета за електронни медии, в съответствие с неговата компетентност по силата на ЗРТ, да гарантира, че препредаващите оператори в България осъществяват бизнеса си в съответствие с техните задължения по отношение спазване на авторските права.

Приканва се правителството и по-специално Министерството на културата спешно да предприеме всички необходими мерки за ефективно изпълнение на исканията на авторите на аудио-визуални произведения да получават възнаграждения, каквито са гарантирани от международните конвенции, законодателството на ЕС и българския Закон за авторското право и сродните му права.”

На 25.06.2018 г.в СЕМ бе получена и позицията на сдружението ФИЛМАУТОР, в която се отправя благодарност за усилията на СЕМ през годините за сближаване на позициите на двете

страни по преговорите за тарифа за препредаване. Сдружението информира, че никоя от страните досега не е проявила воля да отстъпи от своята позиция.

След март 2018 г. бяха направени изменения в ЗАПСП, като се предвиждат нови правила за определяне на тарифа. Детайлно е разписана и процедура, определят се срокове за страните в преговорите за провеждането им и предприемането на конкретни стъпки. В този смисъл ФИЛМАУТОР са приели да разработят нов проект за тарифа, методология и икономическа обосновка, която да предложат на БАККО в най-кратки срокове. За тази цел са ангажирали и експерти на CISAC за подпомагане на процеса на изработване на адекватно предложение, което да отчете икономическите и други обективни особености на българския пазар.

2.9. Дейността по защита на децата

Подписване на споразумението по чл. 32, ал. 6 от Закона за радиото и телевизията за 2018 г.

На 13.04.2018 г. в Съвета за електронни медии постъпи писмо от Държавната агенция за закрила на детето по повод на предложения от страна на агенцията за конкретни допълнения в Споразумението по чл. 36, ал. 2 от Закона за радиото и телевизията за 2018 г.

Във връзка с подписване на споразумението за 2018 г., ДАЗД предложи допълнения и изменения в текста на Споразумението, както следва:

1. По отношение на системата на прилагане на Споразумението да се регламентира изрично, че доставчиците на медийни услуги приемат саморегулаторни мерки за уеднаквяване на предавания, които са неблагоприятни или създават опасност от увреждане на физическото, психическото, нравственото и/или социалното развитие на децата, съгласно Критериите, като при предупрежденията за родителски контрол да се посочи изрично изискване за кумулативно „визуално и звуково позициониране на предупредителен текст, който се излъчва преди началото на предаването, както и след всяко прекъсване.”

2. Във връзка с препоръка на Комитета по правата на детето държавата-страна по Конвенцията за правата на детето да насърчава медиите да проявяват чувствителност към правата на децата, както и към включване на децата в програми за развитие, предложението е в Споразумението изрично да бъде заложено, че доставчиците на медийни услуги се ангажират регулярно да разпространяват информация и материали, насочени към развитието на личността на детето, на неговите таланти, умствени и физически способности до най-пълния им потенциал; развитието на зачитане на човешките права и основните свободи, принципите на Конвенцията на ООН за правата на детето и др. ДАЗД предлага да бъде регламентирана възможността медийните доставчици да популяризират дейността на Съвета на децата към Националния съвет за закрила на детето. Медиите трябва да бъдат достъпни за детето, по този начин да се насърчава детското участие и да се взема предвид мнението на детето.

3. ДАЗД предложи в Споразумението да бъде предвидено, че под нейно ръководство, с участието на експерти от СЕМ, ДАЗД и доставчиците на медийни услуги, както и с участието на психолози и учени, представители на международни организации, в тримесечен срок от подписване на споразумението да бъде извършено проучване и анализ относно влиянието на медийните предавания върху правилното физическо, психическо, нравствено и социално развитие на детето и участието на децата в медиите. Такова проучване трябва да служи за подкрепа за последваща ревизия на Критериите и за подкрепа за изготвяне на материали за обучение на журналисти по правата на детето, за обучение чрез медиите на децата за медиите,

тяхното въздействие и тяхното функциониране, за разработване на планове за обучение на родителите.

На 04.01.2018 г. бе публикувано съобщение до членовете на АБРО за обозначаване на съдържание, в което се дават повече разяснения за саморегулаторните мерки за уеднаквяване на обозначаването на предавания, които са неблагоприятни или създават опасност от увреждане на децата и пиктограмите за родителски контрол за различни възрастови групи.

Впоследствие ДАЗД изпрати още три писма до СЕМ и АБРО, с които се настояваше да се подпише Споразумението за 2018 г. с промените, предложени от тях, но това не срещна съгласието на АБРО. Доколкото от АБРО настояваха, че предходното споразумение е подписано на 06.12.2017 г., няма необходимост от подписване на ново такова.

Все пак до подписване на Споразумение се стигна на 05.11.2018 г. – то бе подписано в СЕМ между СЕМ, ДАЗД, АБРО и представители на Българското национално радио и Българската национална телевизия. В него изрично се казва, че АБРО преподписват и потвърждават изпълнението на действащото Споразумение за защита на децата от съдържание, което е неблагоприятно или създава опасност от увреждане на тяхното физическо, психическо, нравствено и/или социално развитие, подписано на 6.12.2017 г. Страните преподписват текста на Споразумението с оглед потвърждаване спазването и действието на Критериите за оценка на съдържание, което е неблагоприятно или създава опасност от увреждане на физическото, психическото, нравственото и/или социалното развитие на децата, както и с оглед изпълнение на задължението за ежегодно подписване на споразумение, съгласно чл. 32, ал. 6 от Закона за радиото и телевизията.

По-важни казуси през 2018 г., свързани със защита на детската аудитория

Предаването „НА КАФЕ“, програма НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ

Съветът за електронни медии осъществи наблюдение на програма НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ и предаването „На кафе“, излъчено на 14.11.2018 г., от 09:30 ч. до 11:30 ч. Основният гост е финалистката от предаването „Vip Brother“ и известен кулинар Божана Кацарова. В началото на разговора темата е нейното участие и приключението, което ѝ се е случило за този период. Водещата Гала ѝ задава въпроси, свързани с това какво е преживяла и как са реагирали нейните близки. Като обособена втора част от нейното участие е темата дали се чувства повече кулинар или повече пътешественик. Екипът на предаването е подготвил маса с няколко блюда (под похлупаци), които тя да презентира и да представи интересни истории от местата, на които е била. От представените пет блюда, две са с алкохолно съдържание, а едно, т. нар. „Space sake/космически кейк“, е с предполагаемо съдържание на забранени вещества, в случая – марихуана. Това предположение не се назовава в рамките на интервюто нито от водещата, нито от събеседничката. Само по косвени реплики може да се предполага, че се съдържа съставка, която дава енергия. Нито при алкохолните напитки, нито при кексетата, има призоваване за употребата им. На 15.11.2018 г. в СЕМ е получено запитване от Общинския съвет по наркотични вещества – Благоевград по повод на предаването. В тяхното запитване се казва директно, че кексетата по рецепта от Холандия са с марихуана, която е забранена - наркотично вещество по смисъла на Закона за контрол на наркотичните вещества и прекурсорите. Такова пряко изявление, че има съставка марихуана в кексетата, няма в предаването. Съгласно чл. 70 от Закона за контрол върху наркотичните вещества и прекурсорите се забранява пряката и непряката реклама пред обществеността на наркотичните вещества и растенията от списъците по чл. 3, ал. 2, т. 1, 2 и 3 и лекарствените продукти, съдържащи наркотични вещества. СЕМ е отправил официално запитване

до директора на Националния център по наркомании за тяхното експертно становище, от което да е видно дефиниране на състава или назовано наличието на забраненото психотропно вещество марихуана в цитираните космически кексчета, тъй като те са компетентният орган, който може да прецени нарушение на забрани за рекламиране на наркотични вещества и впоследствие да се обоснове по безспорен начин опасност за детската аудитория. Такова становище не бе получено до края на календарната година.

БНР – програма РАДИО СОФИЯ

На 31.10.2018 г., в програма РАДИО СОФИЯ на Българското национално радио, в интервала от 07:14:55 ч. до 07:59:43 ч., се излъчва предаване за децата, в което звучи песен, в изпълнение на деца, чийто текст изцяло възхвалява качествата на напитката Кока-Кола. Анализът на текста показва, че идеята на песента е да създаде положителна нагласа у децата към напитката и устойчиво да я свърже с положителни преживявания вкъщи, по празници, на рождени дни, по време на игри и яденето на лакомства. На напитката и нейната марка се приписват вълшебни свойства – гони умората, дава бодрост. Директно се приканват децата да пеят весело по този повод. Дори е без значение личният празник като рождения ден на малките деца пред важноста на консумацията на Кока-Кола.

Младата, неопитна и безкритична детска аудитория безпроблемно се подвежда по отношение на същността на подобно медийно съдържание, като подобна песен лесно формира подсъзнателна психична реакция и нагласа у детската аудитория към напитката с марка Кока-кола.

Музикалният видеоклип „Мърдай“ на Криско

Видеоклипът на триото Криско, Димчо и Боро Първи на песента „Мърдай“ (януари 2018 г.) се излъчваше денонощно в голяма част музикални програми в България като BOX, THE VOICE TV, CITY, ФЕН ТВ. Лирическият герой разказва за своето материално издигане от „скъсаняче“ и демонстрира самочувствие на човек, който вече е облечен във „Версаче“, с него ходят плейметки, пуши наргиле и марихуана, радва се на звука на парите, бяга от затвора и т.н. Типична мутра, която е успяла да спечели пари и сега пренебрежително се отнася към хората. Сленгът на песента насладва думи и звуци, като натрупването на улични изрази представят езиковият профил на типажа. Във видеоклипа се виждат редица специално подредени в кадър и заснети продукти, като чипс, напитки, цигари, чиито марки са разфокусирани. Както в голяма част от българските клипове, и този съдържа близките планове на части от разголени женски тела, консумацията на алкохол и цигари, демонстрация на татуировки, голямо количество банкноти и мъжка мода.

Проблем в картината представлява изображение на младеж, във видима възраст тийнейджър, който е стъпил върху дървена пейка и около врата му има въже за бесене. Младежът е облечен в черни дрехи и е с бели спортни обувки. Кадърът е с продължителност 2 секунди, като камерата от общ план се приближава към торса на момчето и наведената му глава. Подобно движение от общ план към среден заостря вниманието на зрителите и акцентира върху заетата поза на млад самоубиец с бесило на врата. Предвид краткостта на музикалните клипове и предвид, че в изпълнението участва любимецът на тийнейджърите Криско, заедно с други популярни изпълнители, съществува опасност от подражателно поведение от страна на младите зрители, както от опасност от самонараняване.

Чл. 17, ал. 2 от ЗРТ задължава доставчиците да не допускат създаване и разпространение на предавания, които са неблагоприятни или създават опасност от увреждане на физическото, психическото, нравственото и/или социалното развитие на децата, съгласно критериите по чл. 32, ал. 5. Съгласно т. 14 от Критериите за оценка на съдържание, доставчиците на медийни услуги „не

допускат участието на дете в аудио-визуални предавания, радиопредавания, различни форми на търговски съобщения и други елементи от програмното съдържание, в които детето безпричинно е поставено в опасни ситуации или занимаващо се с дейности, вредни за него самото или за други хора, нито го насърчава да се занимава с потенциално опасни дейности или поведение”. Съгласно т. 15 от същите Критерии, доставчиците „не допускат участието на дете в аудио-визуални предавания, радиопредавания, различни форми на търговски съобщения и други елементи от програмното съдържание, които толерират заплахата за живота и здравето на човека”.

Също така т. 32 задължава доставчиците на медийни услуги да „не допускат предоставяне за разпространение на търговски съобщения - с участието на дете или насочени към деца - за наркотични вещества. Не допускат и предавания, с изключение на филми или сериали, в които се показват изображения, представляващи или наподобяващи наркотични вещества, и които представят в благоприятна светлина поведение, чието подражание може да създаде опасност за живота и здравето на детето”.

До доставчиците са изпратени предупредителни писма за излъчването на този клип и че той следва да е в съответствие с чл. 17, ал. 2, във връзка с т. 14, т. 15 и т. 32 от Критериите за оценка на съдържание.

Казусът Сузанита

В Съвета за електронни медии бяха получени писма, в които се изразява възмущение от излъчването на видеоклип на Сузанита и Ангел „Кво става, брат”. Видеоклипът се разпространява в интернет и в него се съдържат сцени и кадри, които са вредни за детска аудитория - неприлични сексуални движения от Сузанита, близки планове на задни части, пушене на цигари, бутилки алкохол, непълнолетната Сузанита държи и насочва пистолет и др. Има кадри с открито сексуален характер, внушенията са за пълна свобода при употребата на алкохол, тютюнопушене, наркотици, боравене с огнестрелно оръжие. В текста на музикалното произведение се съдържат вулгарни думи и изрази. Участието във видеоклипа на Сузанита Мурад, която е на 15 години и по смисъла на българското законодателство е дете, също е проблемно и неприемливо.

Не бе констатирано излъчване на клипа в програми на доставчици на аудио-визуални медийни услуги, а само в интернет. Съгласно Закона за радиото и телевизията, СЕМ няма правомощия да осъществява надзор на съдържание в интернет.

СЕМ е изпратил запитване до Държавната агенция за закрила на детето за извършване на проверка за наличието на разрешения и от двамата родители за участието на непълнолетната Сузанита в този видеоклип, както и за излъчването му. Преценката за нарушение на правата на детето Сузанита, във връзка със Закона за закрила на детето, е в правомощията на ДАЗД.

Музикален видеоклип на изпълнителя Папи Ханс

В СЕМ бяха получени множество сигнали от зрители, които изразяват възмущение срещу песента и видеоклипа на Папи Ханс „Супер палав”. Проверката на видеоклипа констатира, че на 04.09.2018 г., от 20.17 ч. до 20.21 ч., по телевизионната програма СИТИ ТВ/CITY, е предоставено за разпространение аудио-визуално произведение/видеоклип на изпълнителя Папи Ханс, с наименование „Супер палав”, в който изпълнителят залага на провокацията и пародията. Видеоклипът „Супер палав” съдържа разголявани тела, задни части, сексуални движения, двусмислия в текста. Клипът има обозначение в горния ляв ъгъл, с пиктограма „12”, която стои на екрана през цялото времетраене на видеоклипа, но това не освобождава доставчика от отговорност за евентуална вреда за детската аудитория.

Преценката за пиктограмата и съответния родителски контрол, относим към възрастта, се прави от доставчика. В случая са изпълнени клаузите по Критериите за оценка на съдържание, които разрешават да се излъчва неблагоприятно и опасно за деца съдържание през цялото времетраене на програмата, стига да има обозначението за родителски контрол - т.26 и нататък от Критериите.

Доставчикът е категоризирал опасност за най-ниската възможна възрастова група, което позволява клипът да се излъчва по всяко време на денонощието.

СЕМ е обърнал внимание на доставчика „Радио и Телевизия Сити“ ЕООД, че самият акт на обозначаване на съдържание като опасно или неблагоприятно за деца не е достатъчна защита и не освобождава доставчиците от задължението да спазват чл. 17, ал. 2 от Закона за радиото и телевизията.

Изпратени са писма до доставчиците, които разпространяват програми с музикално съдържание, с които СЕМ обръща внимание, че самият акт на обозначаване на съдържание като опасно или неблагоприятно за деца не е достатъчна защита и не освобождава доставчиците от задължението да спазват чл. 17, ал. 2 от ЗРТ.

НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ – филм с опасно за деца съдържание

На 11.11.2018 г., от 20:00 ч. до 22:22 ч., по програма НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ е излъчен игралният филм „Атомна блондинка“ на режисьора Дейвид Линч. Кинематографичната творба е шпионски екшън с множество сцени на насилие. Преди филма излиза на екран предупредителен надпис „Филмът не се препоръчва за зрители под 14 години“. В началото на филма в долния десен ъгъл има пиктограма – кръг с числото 12. Веднага прави впечатление разминаването между препоръката, че филмът не е за зрители под 14 години и пиктограмата, сочеща 12 години. При прекъсване на филма за реклами отново пиктограмата сочи в кръг 12 години.

Филмът съдържа множество сцени с насилие, в които се вижда кръв по лицата и телата на героите, както и кървави следи по стени, стълби, прозорци и др. Обезобразеният човешки облик доминира. Звуквата картина е наситена с викове, яростни резове, човешко страдание, болезнени стенания, затруднено дишане, звуци от телесни удари, материални разрушения, стрелба, камерата проследява лицата и телата на жена и мъж, които са наранени и в кръв, следват сцена на преследване с коли и окървавено женски лице на фона на изцапано с кръв стъкло на лек автомобил, насилие между мъж и жена с нож и пистолет – жената умира. Филмът съдържа сцена на секс между две жени.

СЕМ е поискал информация от Националния филмов център за категоризацията на кинематографичното произведение. В отговора до медийния регулатор се сочи, че виза № 1730163122, валидна до 03.04.2022 г. на филма „Атомна блондинка“/Atomic blonde, е с категория „D“ или - "Забранен за лица под 16-годишна възраст".

Съгласно точка 26.3. от Критериите за оценка на съдържание, което е неблагоприятно или създава опасност от увреждане на физическото, психическото, нравственото и/или социалното развитие на децата: „Кинематографични произведения, филми и сериали, и други аудиовизуални произведения, които не се препоръчват за деца под 16-годишна възраст, се разпространяват в програмите на доставчиците на медийни услуги между 22.00 и 6.00 часа и са ясно обозначени чрез предхождащ ги аудио- и/или аудио-визуален знак или се идентифицират с визуален предупредителен знак (пиктограма), който се появява след началото на предаването, както и след всяко прекъсване и престоива на екран не по-малко от 60 секунди“.

Горните разпоредби задължават доставчика „Нова Броудкастинг Груп“ АД да излъчва филма след 22.00 часа и да го обозначава като неподходящ за деца под 16 години. Доставчикът не следва да понижава категорията, която експертната комисия на Националния филмов център е определила, тъй като тя е оторизирана да преценява степента на неблагоприятно въздействие за детската аудитория на кинематографичните произведения.

С разпространението на кинематографичното произведение „Атомна блондинка“, което, съгласно издадената от НФЦ виза, е неподходящо за лица под 16-годишна възраст, от 20:00 ч. до 22:22 ч. на 11.11.2018 г. по програма НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ, доставчикът е извършил нарушение на чл. 17, ал. 2 във връзка с т. 26.3. от Критериите по чл. 32, ал. 5 от Закона за радиото и телевизията. Предприети са действия за образуване на административнонаказателно производство.

Взаимодействие с Държавната агенция за закрила на детето ДАЗД по казуси с нарушени права на деца

СЕМ, съвместно с ДАЗД, осъществи проверки за разпространение на медийно съдържание, което нарушава правата на детето в програмите на BULGARIA ON AIR, БТВ, БНТ 1, НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ

Рекламен спот „Билет ШОКОЛАД от НАЦИОНАЛНА ЛОТАРИЯ“

В програмите на доставчици на медийни услуги многократно бе излъчван рекламен спот на продукта „Билет шоколад от “Национална лотария““. За този рекламен клип СЕМ бе сезиран и от Националната мрежа за децата.

Съветът за електронни медии обсъди и прие доклад по казуса, на заседание на 13.03.2018 г. Констатирано е, че в програмите на доставчици се предоставя за разпространение рекламен спот на продукта „Билет шоколад от “Национална лотария““. В рекламата на хазартната игра „Национална лотария“ се представя ситуация в залата за тренировки, с участие на момичетата от отбора по художествена гимнастика, заедно с треньорката Илияна Раева. Разговорът между тях прави алюзия с общоприетите схващания, че спортистите не ядат шоколад поради задължението да се спазва определено тегло. В същото време участничките в клипа по същество промотират участие в хазартни игри – закупуване на лотарийни билети с ухане на шоколад.

Що се отнася до аргумента на Националната мрежа за децата за участие на деца в рекламата, преценката е, че това не са лица под 18-годишна възраст, тъй като това е отборът по художествена гимнастика, който прекрати спортната си кариера след Олимпиадата от 2016 г. Това не е настоящият отбор, в който определено има лица под 18-годишна възраст. В този аспект няма нарушение на т. 20 от Критериите за оценка на съдържание – доставчиците на медийни услуги не допускат участие на дете в реклама на хазартни игри. Същото се потвърждава и от писмо, получено в СЕМ на 19.03.2018 г., с което управителят на „Ню Геймс“ АД Димитър Ганев информира и предоставя доказателства, че в заснемането на клипа не са участвали лица под 18-годишна възраст.

Рекламният спот „Билет шоколад от “Национална лотария““ може да подведе детската аудитория, чрез използваните герои в сюжета. Съгласно т. 38 от Критериите за оценка на съдържание доставчиците не допускат представянето на хазартни игри като подходящо средство за лесно придобиване на пари, което може да доведе до пристрастяване, и да подведе детската аудитория. Рекламата категорично подтиква към участие в хазартни игри, чрез билет с ухане на шоколад, което допълнително подсилва внушението, използвайки образи на успели млади хора.

Съгласно чл. 76, ал. 2 от Закона за радиото и телевизията доставчиците се задължават да спазват нормите на Етичния кодекс на българските медии, разработен от Фондация "Национален съвет за журналистическа етика", и Националните етични правила за реклама и търговска комуникация, разработени от Сдружение "Национален съвет за саморегулация".

До Националния съвет за саморегулация (НСС) са изпратени записи на рекламната на продукта „Билет шоколад от “Национална лотария”, за преценка за съответствието ѝ с Националните етични правила за реклама и търговска комуникация - чл. 17, Деца и подрастващи, и доколкото това е реклама на хазарт - и по отношение на Етичните правила за реклама и търговска комуникация на хазартни игри, в частта деца.

Националният съвет за саморегулация е образувал производство, в което е разгледал три постъпили жалби срещу рекламната. С решение № 261 от 09.03.2018 г. Етичната комисия към НСС е констатирала нарушение на Националните етични правила за реклама и търговска комуникация. В мотивите на решението се посочва, че в рекламните не трябва да се използват деца или лица, които изглеждат непълнолетни. Също така рекламната се излъчва в най-масовите телевизионни програми и в часови пояси, които са обичайно достъпни за всяка аудитория, включително и за детската.

Етичната комисия към НСС счита, че търговската комуникация „Билет шоколад от “Национална лотария” е в нарушение на чл. 1.2.1, на чл. 17.1 от Етичния кодекс, във връзка с чл. 3.1 и чл. 3.4 от Етичните правила за реклама и търговска комуникация на хазартни игри - Специална грижа трябва да бъде положена при търговската комуникация, насочена към или с участието на деца и подрастващи. Такава комуникация не трябва да подкопава доброто обществено поведение, начин на живот и нагласи. Има нарушение на чл. 17.12 от Етичния кодекс, във връзка с чл. 3.1 и чл. 3.4, на чл. 3.1. и чл. 3.4 от Етичните правила за реклама и търговска комуникация на хазартни игри - Никаква търговска комуникация, свързана с хазарта, няма да бъде предназначена или насочвана към деца и подрастващи.

След публикуването на Решение № 261 от 09.03.2018 г. Съветът за електронни медии осъществи мониторинг и констатира, че излъчването на рекламния спот „Билет шоколад от “Национална лотария” в този вид е преустановено. В този смисъл няма нарушение на чл. 126г от Закона за радиото и телевизията.

Поради връщане на производството от Апелативната комисия за ново разглеждане от ЕК, е постановено второ решение № 264 от 26.04.2018 г., с което се прекратява производството по две от подадените жалби, а третата се приема за частично основателна.

В заключение Етичната комисия отново обръща внимание, че не толерира, и в бъдеще ще прилага още по-строг подход, към опитите за формално заобикаляне на етичните норми при рекламната на хазартни игри. Комисията припомня, че всяко едно дефинирано правило в акт на саморегулация е ограничено от своята формулировка и не може да обхване всички възможни житейски хипотези. При прилагането на тези правила, обаче, Етичната комисия следва да се съобразява не само с буквалното тълкуване на словесното съдържание на нормата, но и с целта и духа на съответния акт като цяло. Актовете в областта на саморегулацията в рекламната са израз на доброволния стремеж на преобладаващата част представители в рекламния бранш да се придържат към определени добри практики, наложили се в резултат на осъзнатата нужда от поставяне на морални/етични граници на поведение, които не могат да бъдат превърнати в правни норми.

СЕМ е изпратил писмо и записи до ДАЗД с информация за предприетите действия.

Рекламата на билета „Шоколад“ създава опасност за морална вреда на децата, защото търговското съобщение изгражда привлекателен образ на хазартната игра и с това въвлича младата аудитория в орбитата на хазарта. Детската аудитория се подвежда и от реалистичния и напълно детайлен образ на билета (изграден чрез компютърна анимация), който имитира шоколад с ядки и който предизвиква вкусови и обонятелни усещания и желаня в публиката. Лотарийният билет съблазнява с името си, защото децата обичат да ядат шоколад и свързват този продукт с приятни изживявания и удоволствие. Младите гимнастички в клипа редовно си купуват „шоколад“ и по този начин показват предпочитание към тази хазартна игра, с което я правят привлекателна. Паралелът между шоколада и лотарийния билет пренася качествата на хранителния продукт върху хазарта - „консумацията“ е приятна, понякога „забранена“, но пък „играта“ носи удоволствие, ароматът е „неустоим“, печалбата „изкушаваща“. Всекидневното закупуване на билета „Шоколад“, за което има намек в една от репликите на гимнастичките, вече директно отвежда към известен навик или зависимост от хазартната игра. Лица, които нямат житейски опит с финанси и социални умения за предпазване от различни житейски рискове, както и лица без абстрактно мислене – каквито са например децата под 12 години, могат лесно да бъдат подведени от репликата „Аз вчера пропуснах – може ли да ми вземеш два“.

Рекламата подвежда детската аудитория, защото вместо история за шоколад, се разказва за хазарт. Опасността от морална вреда на децата от това търговско съобщение се изразява в създаването на съблазнителен образ на една хазартна игра, който изгражда положителни нагласи към хазарта и тези нагласи, изградени в ранна възраст, трудно се променят с годините. Съществува и опасност от директно подражателно поведение у подрастващите, които биха могли да осъществят настойчивост пред възрастните да закупят билета или поради неопитност да сметнат, че рекламираната печалба ще помогне за семейството или близките им.

С оглед на посочените факти са съставени два Акта за установяване на административно нарушение за предоставяне за разпространение в програмите БТВ и НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ на рекламния спот „Билет шоколад“, в нарушение на чл. 75, ал. 9, т. 1 от Закона за радиото и телевизията.

Други казуси, при които СЕМ сезира Националния съвет за саморегулация.

- Сайт „ZAPLATA.bg – обяви за работа“

В програма НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ на доставчика „Нова Броудкастинг Груп“ АД, се предоставя за разпространение рекламен спот на сайта „ZAPLATA.bg – обяви за работа“. В рекламата участват като основни действащи лица деца, в ролите на възрастни с различни професии. Децата повтарят „Заплата“, като това ги свързва с нехарактерна за тях социална роля – да полагат труд и да получават за това заплащане/заплата.

В сюжета на рекламата едно от децата е в ролята на пират, друго – на принцеса, а тези роли не предполагат трудови дейности, като това е допълнително объркващ елемент, който прави рекламата неподходяща за деца и излъчване преди 23.00 ч. Рекламата всъщност не е насочена към детска аудитория, а би трябвало да е към активното население, което търси обяви за работа на този сайт.

Съгласно чл. 76, ал. 2 от ЗРТ, доставчиците на медийни услуги се задължават да спазват нормите на Етичния кодекс на българските медии, разработен от Фондация „Национален съвет за журналистическа етика“, и Националните етични правила за реклама и търговска комуникация, разработени от Сдружение „Национален съвет за саморегулация“.

СЕМ е изпратил на НСС запис на рекламния спот „ЗАПЛАТА.БГ“, за преценка за съответствието на рекламата с Националните етични правила за реклама и търговска комуникация - чл. 17, Деца и подрастващи.

Етичната комисия е постановила Решение № 266 от 29.04.2018 г., с което намира жалбата за неоснователна. Анализът на рекламата не дава основание да се постанови нарушение по член 17.1. от Етичните правила. Участието на децата в рекламата не е в разрез с доброто обществено поведение и нагласи. Напротив, тя може да се разглежда като свързана с детските мечти и отговора на въпроса „Какъв/ва ще станеш като пораснеш?“ Разбира се, фразата „Заплата“, която децата изговарят не се вписва в този контекст, но въпреки това тя не променя общия извод.

Заплата е неадекватен израз в устата на дете, но не е свързан с негативни конотации и определено рекламата не внушава, че е свързана с нехарактерното за децата „полагане на труд и получаване за това на заплащане/заплата“, както се твърди в жалбата.

По отношение на чл. 17.5 и 17.6, също не е налице нарушение, защото никоя от популярните професии или роли, които децата представят, не е свързана с вреда или опасни ситуации и дейности за тях (с изключение на нинджата, но тогава съществен дял от момчешките игри и анимационни филми също биха се оказали в нарушение).

Етичната комисия счита, че търговската комуникация не е в нарушение на Националните етични правила за реклама и търговска комуникация в РБългария.

- Рекламен спот на „Киндер шоколад“

В Съвета за електронни медии бе получено писмо от ДАЗД за становище по сигнал от гражданин за рекламния спот на продукта “Киндер шоколад” с участието на деца.

СЕМ не може да се произнася за реклами, които не нарушават Закона за радиото и телевизията, какъвто е случаят. В рекламата на шоколад „Киндер“ посочените думи на детето „Защо мама и татко стават толкова късно?“ и „Защо не си вземат играчките?“ са въпроси в детското съзнание, съотнесени към различията между децата и възрастните, които в живота правят различни неща именно поради спецификата на възрастта си. В рекламния спот няма сексуален подтекст на вербално ниво, не се съдържат сцени или кадри, които биха могли да са неблагоприятни за детската аудитория. Използването на деца като участници в рекламата е разбираемо, тъй като хранителният продукт е насочен към тях.

Националният съвет за саморегулация също се е произнесъл, че тази реклама не нарушава Националните етични правила за реклама и търговска комуникация.

Етичната комисия към Националния съвет за саморегулация е постановила Решение № 262 от 22.03.2018 г., с което намира, че няма нарушение на Националните етични правила от страна на „Фереро“, чиито продукт е “Киндер шоколад”. В мотивите на решението се казва, че рекламата може да се интерпретира като опит за представяне на гледната точка на детето към света на възрастните и желанието да запази най-добрата част от детството. Рекламата не съдържа никакви твърдения или визуално представяне, които биха могли да предизвикат психическа, морална или физическа вреда у деца, нито пък се показват деца в опасни ситуации или занимаващи се с дейности, вредни за тях самите или за други хора, не се показва или призовава към прекомерна употреба на продукта.

След направения анализ Етичната комисия счита, че не може да се приеме, че има нарушение на изискванията за деца и подрастващи, както и че рекламата не противоречи на

общоприетите норми за благоприличие, в нея няма елементи, които да противоречат на добрите нрави или могат да се определят като вулгарни или отблъскващи.

Рекламният спот на продукта “Киндер шоколад” не съдържа порнографски сцени, не показва прекалена еротика и не промотира прекалена податливост на сексуалността чрез изобразяване на насърчаване и готовност за секс, и/или разголване на човешкото тяло по неподходящ начин. В показаната ежедневна семейна ситуация няма и намек за сексуални отношения между родителите в рекламния спот.

- Телевизионна реклама на автомобили Volkswagen

В СЕМ постъпи писмо от Управителния съвет на сдружение „Институт за пътна безопасност” по повод на излъчваната реклама на автомобили Volkswagen. СЕМ е сезирал НСС на 22.05.2018 г.

В писмото на СЕМ до НСС се отправя молба за становище относно телевизионна реклама на автомобили Volkswagen. В искането се посочва, че рекламата е с участие на деца, които са показани в опасни ситуации на улицата. Сюжетът включва дете, което пресича улицата без да се оглежда, също и множество деца, които карат бързо колелета след спортен автомобил, без да спазват правилата за безопасност на движението на пътното платно. Съгласно Националните етични правила за реклама и търговска комуникация в Р България децата и подрастващите не трябва да бъдат показвани в опасни ситуации, нито да бъдат насърчавани да се занимават с потенциално опасни дейности или поведение.

Етичната комисия към НСС е постановила Решение № 268 от 28.06.2018 г. по жалба относно телевизионна реклама на автомобили Volkswagen. Етичната комисия намира жалбата за неоснователна по отношение на нарушение на Националните етични правила за реклама и търговска комуникация. Рекламата на Фолксваген следва да бъде разглеждана в контекста на чл. 17.6.2 от Етичния кодекс: „Децата могат да бъдат показвани в опасни ситуации само ако целта на рекламното съобщение е да промотира правила на безопасност.“. В случая всички ситуации, в които са представени децата, са реални ситуации от ежедневието, чието натрупване води към последната сцена, в която се представя разработения от Фолксваген инструмент за намаляване на пътно-транспортните произшествия. Този инструмент, от една страна, следва да бъде разглеждан като някаква форма на по-широко разбиране на правилата за безопасност (в смисъл на средства за безопасност), което оправдава показването им в такава ситуация. От друга страна, ситуацията, в която са представени децата, на практика не е опасна, тъй като рекламираната кола разполага със средства за защита, които осигуряват безопасност. Следва да се посочи, че Етичната комисия трябва да направи обща оценка дали рекламата е неморална/неетична в качеството си на етичен орган. Чувството, което създава рекламата е точно обратното на неморално – детските мечти и игри (пък били те и свързани със спортни автомобили) са въздигнати в най-висока ценност, за опазването на която, така да се каже, работи Фолксваген.

Рекламната кампания на Фолксваген е награждавана на различни престижни рекламни фестивали по света. Причината тази реклама да бъде толкова оценена е именно в емоциите, които предизвиква – опазването на детските мечти и живот (пък били те и за спортни коли), за които спомагат системите за безопасност на Фолксваген. Показването на деца в случая не е самоцелно или необосновано, а цели да представи една от основните характеристики на марката – иновативни системи за безопасност, които са представени чрез предпазване на децата. Във връзка с гореизложеното Етичната комисия счита, че търговската комуникация не е в нарушение на Националните етични правила за реклама и търговска комуникация в Р България.

Клип с вредно съдържание за деца в Интернет

В СЕМ бяха получени повече от 20 жалби от зрители, които изразяваха възмущението си за излъчването на видеоклип на Сашо Жокера „Ако не живееме сега, няма за кога“. Извършената проверка констатира, че видеоклипът се разпространява само в интернет, наличен е в Youtube, VBox 7, а също така и в канала на СТУДИО FOREVER.

Не е констатирано излъчване на клипа в програми на доставчици на аудио-визуални медийни услуги, а само в интернет, където СЕМ няма правомощия.

2.10. Обобщени данни за наблюдението на телевизионни и радиопрограми за 2018 г.

ЦЕНТРАЛЕН ОФИС НА СЕМ – СОФИЯ, ТЕЛЕВИЗИОННИ ПРОГРАМИ					
№	Наименование	Обем в часове	№	Наименование	Обем в часове
1	24 KITCHEN	50	25	B1B Action Television	8
2	BG MUSIC CHANNEL	19	26	ДЕСТИНАЦИЯ BG	28
3	BOX	61	27	ДИЕМА СПОРТ	157
4	bTV ACTION	34	28	ДИЕМА СПОРТ 2	18
5	bTV CINEMA	9	29	ДИЕМА ФЕМИЛИ	2
6	bTV COMEDY	16	30	ЕВРОКОМ	627
7	BULGARIA ON AIR	598	31	ЕКИДС	28
8	Film+	168	32	ЕФ +	17
9	FOX (ФОКС)	3	33	КАНАЛ 3	1073
10	HIT MIX CHANNEL	4	34	КАНАЛ РИЛА	18
11	KINONOVA	32	35	НОВА СПОРТ	14
12	MAGIC TV	83	36	НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ	2165
13	MAX Sport 2	12	37	ПЛАНЕТА ФОЛК	12
14	MU-Vi.tv	72	38	СИТИ ТВ	38
15	RING	35	39	СКАТ	626
16	THE VOICE TV	17	40	спорт+	15
17	АЛФА ТВ	373	41	ТВ +	68
18	Б ТВ	1796	42	ТВ ПЛАНЕТА	21
19	БИ АЙ ТИ (БИТ)	217	43	ТЕЛЕВИЗИЯ ЕВРОПА	926
20	БНТ 1	1739	44	ТЕЛЕВИЗИЯ ШУМЕН	73
21	БНТ 2	142	45	ФЕН ТВ	162
22	БНТ 3 / БНТ HD	16	46	ХОБИ ЛОВ	3
23	БНТ 4 / БНТ УЪРЛД	30	47	ХОБИ ТВ	24
24	БЪЛГАРИЯ 24	83			
Общо 11732 часа					
ЦЕНТРАЛЕН ОФИС НА СЕМ – СОФИЯ, РАДИОПРОГРАМИ					
№	Наименование	Обем в часове	№	Наименование	Обем в часове
1	THE VOICE	8	15	МЕДЖИК ФМ	23
2	АНТЕНА	36	16	МЕЛОДИ	44
3	БГ РАДИО	54	17	НОВА	3
4	БНР - ХОРИЗОНТ	1601	18	ОБЩ. РАДИО В.ТЪРНОВО	10
5	БНР - Христо Ботев	4	19	РАДИО 1	21

ЦЕНТРАЛЕН ОФИС НА СЕМ – СОФИЯ, РАДИОПРОГРАМИ					
№	Наименование	Обем в часове	№	Наименование	Обем в часове
6	ВЕСЕЛИНА	39	20	РАДИО ЕВРОПА	232
7	ВИТОША	46	21	РАДИО К2	99
8	ДАРИК НОСТАЛДЖИ	29	22	РАДИО ПЛОВДИВ	8
9	ДАРИК РАДИО БЪЛГАРИЯ	771	23	РАДИО СОФИЯ	47
10	ДЖАЗ ФМ	50	24	РАДИО ФМ +	69
11	ЕНДЖОЙ	68	25	РАДИО ФОКУС	264
12	ЕНЕРДЖИ	18	26	РАДИО ШУМЕН	342
13	ЗОРАНА	7	27	СИТИ	20
14	КЛАСИК ФМ РАДИО	15	28	ФРЕШ	69
Общо 3997 часа					

РЕГИОНАЛЕН ЦЕНТЪР БЛАГОЕВГРАД

Телевизионни програми					
№	Наименование	Обем в часове	№	Наименование	Обем в часове
1	Bloomberg TV Bulgaria	6	13	ВОЕНЕН ТЕЛЕВИЗИОНЕН КАНАЛ	46
2	BULGARIA ON AIR	30	14	ДАРТС	169
3	DSTV	3	15	ДИЕМА СПОРТ	4
4	THE VOICE TV	3	16	ЕВРОКОМ	9
5	ТИАНКОВ FOLK	54	17	ЕКИДС	9
6	АЛФА ТВ	38	18	КАНАЛ 3	37
7	БАЛКАНИКА	19	19	НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ	3
8	БИ АЙ ТИ (BIT)	34	20	СИТИ ТВ	6
9	БНТ 2	12	21	СКАТ	10
10	БНТ 3	12	22	ТВ ПЛАНЕТА	32
11	БЪЛГАРИЯ 24	91	23	ТЕЛЕВИЗИЯ РОДИНА	10
12	ВЕСТ ТВ (VTV)	25	24	ФОКСЛАЙФ (FOX LIFE)	6
Общо 668 часа					

Радиопрограми					
№	Наименование	Обем в часове	№	Наименование	Обем в часове
1	БНР-Христо Ботев	11	9	ЗИ-РОК/ Z-ROCK	6
2	БУМЕРАНГ	56	10	ЗОРАНА	3
3	В 99	105	11	РАДИО 1 РОК	6
4	ВЕРОНИКА	3	12	РАДИО БЛАГОЕВГРАД	160
5	ВЕСЕЛИНА	58	13	РАДИО СТАРА ЗАГОРА	160
6	ВИТОША	6	14	РАДИО ФМ +	98
7	ДАРИК НОСТАЛДЖИ	12	15	УЛТРА	58
8	ДАРИК РАДИО	12	16	ФОКУС	12
Общо 766 часа					

РЕГИОНАЛЕН ЦЕНТЪР БУРГАС

Телевизионни програми					
№	Наименование	Обем в часове	№	Наименование	Обем в часове
1	AGRO TV	12	11	КАНАЛ 0	10
2	BG-DNES.TV	12	12	КАНАЛ 3	18
3	Bloomberg TV Bulgaria	5	13	КАНАЛ 6	3
4	bTV LADY	5	14	НОВА СПОРТ	40
5	RING	12	15	РИМЕКС ТВ	6
6	THE VOICE TV	13	16	СИТИ ТВ	7
7	АЛФА ТВ	18	17	СКАТ	40
8	ВТК	79	18	СКАТ +	228
9	ДИЕМА	23	19	ТЕЛЕВИЗИЯ ЕВРОПА	6
10	ДИЕМА ФЕМИЛИ	5	20	ЧЕРНО МОРЕ	18
Общо 560 часа					

Радиопрограми					
№	Наименование	Обем в часове	№	Наименование	Обем в часове
1	MIXX	24	14	МЕДЖИК ФМ	6
2	NOVA NEWS	17	15	МЕЛОДИ	5
3	ВЕРОНИКА	12	16	ПАУЪР ФМ/POWER FM	162
4	ВЕСЕЛИНА	23	17	РАДИО 1	6
5	ВИТОША	175	18	РАДИО 1 РОК	12
6	ГЛАСЪТ НА БУРГАС	170	19	РАДИО FM+	6
7	ДАРИК РАДИО	6	20	РАДИО БУРГАС	167
8	ДЖАЗ ФМ	6	21	РАДИО ВАРНА	8
9	ЕНДЖОЙ	4	22	РАДИО К 2	6
10	ЕНЕРДЖИ	11	23	РАДИО НОВА	6
11	ЗИ-РОК/Z-ROCK	10	24	СИЛВЪР	128
12	ЗОРАНА	6	25	ФОЛК РАДИО	11
13	МАЯ	54	26	ФРЕШ	11
Общо 1052 часа					

РЕГИОНАЛЕН ЦЕНТЪР ВЕЛИКО ТЪРНОВО

Телевизионни програми					
№	Наименование	Обем в часове	№	Наименование	Обем в часове
1	bTV ACTION	4	9	Видеосат	24
2	RING	8	10	ЕВРОКОМ ЦАРЕВЕЦ	25
3	WNESS TV	6	11	ЕКИДС	6
4	АЛФА ТВ	6	12	КИС13	14
5	Б ТВ	476	13	НОВА СПОРТ	6
6	БАЛКАНИКА	4	14	НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ	71
7	БИ АЙ ТИ (BIT)	19	15	ФЕН ТВ	94
8	БНТ 1	92			
Общо 855 часа					

Радиопрограми					
№	Наименование	Обем в часове	№	Наименование	Обем в часове
1	NOVA NEWS	90	8	РАДИО Z-ROCK	6
2	БЕРКК-М	100	9	РАДИО ВАРНА	140
3	ВЕРОНИКА	6	10	РАДИО К2	6
4	ДАРИК РАДИО	54	11	РАДИО СОФИЯ	90
5	ЕНДЖОЙ	150	12	РАДИО ФОКУС	7
6	МЕЛОДИЯ	5	13	РЕЗОНАНС	6
7	ОБЩ. РАДИО В.ТЪРНОВО	8			
Общо 668 часа					

РЕГИОНАЛЕН ЦЕНТЪР ВИДИН

Телевизионни програми					
№	Наименование	Обем в часове	№	Наименование	Обем в часове
1	AGRO TV	36	16	ВЕСТ ТВ (VTV)	29
2	Bloomberg TV Bulgaria	6	17	ВОЕНЕН ТЕЛЕВИЗИОНЕН КАНАЛ	21
3	ВОХ	31	18	ДИЕМА ФЕМИЛИ	6
4	bTV CINEMA	12	19	КАНАЛ 3	12
5	bTV COMEDY	6	20	ПЛАНЕТА ФОЛК	6
6	BULGARIA ON AIR	12	21	РИМЕКС ТВ / RM CHANNEL	19
7	DSTV	21	22	СИТИ ТВ	5
8	THE VOICE TV	11	23	СКАТ	11
9	TIANKOV FOLK	6	24	ТВВ	123
10	TV 1	21	25	ТЕЛЕВИЗИЯ ЕВРОПА	6
11	АЛФА ТВ	88	26	ТЕЛЕВИЗИЯ РОДИНА	12
12	БАЛКАНИКА	6	27	ТЕЛЕВИЗИЯ ТУРИЗЪМ	78
13	БИ АЙ ТИ (BIT)	3	28	ФЕН ТВ	6
14	БНТ 1	3	29	ФОЛКЛОР ТВ	6
15	БЪЛГАРИЯ 24	6			
Общо 608 часа					

Радиопрограми					
№	Наименование	Обем в часове	№	Наименование	Обем в часове
1	АВТОРАДИО	119	11	РАДИО FM+	30
2	ВЕГА ПЛЮС	168	12	РАДИО THE VOICE	12
3	ВЕРОНИКА	174	13	РАДИО АНТЕНА	6
4	ГАМА	63	14	РАДИО ВИДИН	315
5	ДАРИК НОСТАЛДЖИ	3	15	РАДИО К2	12
6	ДАРИК РАДИО	12	16	РАДИО НОВА	6
7	ЕНДЖОЙ	9	17	РАДИО УЛТРА	3
8	ЗИ-РОК/Z-ROCK	6	18	РИВЪР ФМ / RIVER FM	6
9	МЕДЖИК ФМ	3	19	ХОТ ФМ - ВРАЦА	12
10	РАДИО 1	6			
Общо 965 часа					

РЕГИОНАЛЕН ЦЕНТЪР ПЛОВДИВ

Телевизионни програми					
№	Наименование	Обем в часове	№	Наименование	Обем в часове
1	24 KITCHEN	5	14	ДИЕМА СПОРТ	5
2	bTV COMEDY	5	15	КАНАЛ 3	8
3	bTV LADY	6	16	НОВА СПОРТ	4
4	BULGARIA ON AIR	5	17	НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ	177
5	FOX (ФОКС)	22	18	ПЛАНЕТА ФОЛК	15
6	KINONOVA	10	19	Пловдивска Телевизия Тракия	56
7	RING	8	20	ППТВ	29
8	TIANKOV FOLK	12	21	РИМЕКС ТВ / RM CHANNEL	10
9	TV 1	9	22	СКАТ	51
10	АЛФА ТВ	6	23	ТВ ПЛАНЕТА	9
11	БИ АЙ ТИ (БИТ)	12	24	ТЕЛЕВИЗИЯ ЕВРОПА	11
12	ВТК	3	25	ФОКСКРАЙМ (FOXCRIME)	6
13	Диема	31			
Общо 515 часа					

Радиопрограми					
№	Наименование	Обем в часове	№	Наименование	Обем в часове
1	ПАУЪР ФМ/POWER FM	168	13	РАДИО 1 РОК	6
2	NOVA NEWS	6	14	РАДИО THE VOICE	6
3	БГ РАДИО	25	15	РАДИО АНТЕНА	6
4	бТВ РАДИО/ bTV RADIO	186	16	РАДИО БЪЛГАРИЯ ОН ЕР	7
5	ВЕРНИКА	6	17	РАДИО ЕВРОПА	6
6	ВИС ВИТАЛИС	5	18	РАДИО К 2	6
7	ДАРИК РАДИО	10	19	РАДИО КЪРДЖАЛИ	166
8	ДЖАЗ ФМ	60	20	РАДИО НОВА	22
9	ЗИ-РОК/ Z-РОСК	6	21	РАДИО ПЛОВДИВ	150
10	ЗОРАНА	11	22	РАДИО СИТИ	6
11	КАТРА ФМ	24	23	РАДИО ФОКУС	47
12	МЕДЖИК ФМ	100	24	ФРЕШ	5
Общо 1040 часа					

Общ обем наблюдение на радио- и телевизионни програми в Централен офис на СЕМ и в Регионалните центрове: **23426 часа.**

Телевизионни програми – 14938 часа, Радио програми – 8488 часа.

2.11. Проверки и отговори по сигнали и жалби на граждани

Общият брой сигнали, постъпили, обработени и приключени като преписки с проверки в СЕМ е 843 броя. По всеки един сигнал е извършена проверка от служителите в Специализирана администрация и е изпратен отговор на лицето, подало сигнала.

- Сигнали и жалби относно програмната и редакционната политика на доставчици на медийни услуги - 252 бр.

Относно промяна на часа на излъчване на предаването „Стани богат“ по БНТ, използване на чуждици в сфери на езикова комуникация, излъчване на турски сериали на Разпети петък, самопромоция на предаването „Вип Брадър“, отразяване на протестите по програма БТВ, да не се допускат новини, представляващи лош пример, сексистки коментари в предаването „Семейни войни“, участие на Кулагин във Вип Брадър, по повод епизод на „Откраднат живот“, промяна на началните часове на предавания по БТВ и др.

- Сигнали и жалби относно излъчвани в програми на доставчици на медийни услуги търговски съобщения (реклама, спонсорство, позициониране на продукти) - 49 бр.

Относно съдържание на излъчвани телевизионни реклами (реклама на дъвки „Орбит“, „Фолксваген“, „Д Банк“, излъчена реклама на филм на ужасите, магазин „Хиполенд“, реклама на „Дюрекс“, „Калорекс“, реклама на Памперс по програма Nickelodeon, кренвирши „Бони“ и др.).

- Проверки по сигнали и жалби относно предоставяне право на отговор и/или на копие от записи на засегнати лица в предавания; засегната лична неприкосновеност – 40 бр.

Г-жа Валентина Димитрова по повод репортаж за гимназията по текстил и кожени изделия, г-н Валери Симеонов – неосъществено право на отговор в програма АЛФА ТВ, инж. Луков, репортаж по БНТ 2, д-р Иван Тодоров, кмет на Севлиево и др.

- Сигнали и жалби със запитвания, извън предмета на надзора на Съвета за електронни медии - 74 бр.

Публикации в интернет сайтове, договорни отношения с „Мобилтел“ ЕАД, проблем със закупен телефон от Виваком, прекратяване на дублажи на филми, да се спре рекламата на Вип Брадър Женско царство, съдържаща насилие, излъчен видеоклип в vbox7, прекратяване на договорните отношения с Близу и др.

- Сигнали срещу излъчвани песни с нецензурно съдържание, на филми с включени в тях неблагоприятни за деца кадри и реклами - 37 бр.

Песни по програми РАДИО ФРЕШ и РАДИО СИТИ с нецензурно съдържание на английски език, песен на Гери Никол „Над закона“ по THE VOICE TV и филми с неблагоприятно съдържание.

- Сигнали относно силен звук на излъчваните реклами в телевизионни програми на доставчици на медийни услуги - 12 бр.

- Сигнали за неуредени авторски и сродни права в излъчени програми на доставчици на медийни услуги и предприятия - МУЗИКАУТОР (65), ПРОФОН (33), ФИЛМАУТОР (5) и други (14) - 117 бр.

- Сигнали и запитвания във връзка с правомощията на СЕМ по чл. 125в т.1 и т.2 от Закона за радиото и телевизията, включително проверки по образувани преписки от институции и организации и сигнали за предприятия по чл. 125в от ЗРТ - 7 бр.

- Кореспонденция с институции и организации: Министерство на културата, Министерство на труда и социалната политика, Министерството на външните работи, Комисия за регулиране на съобщенията, Държавна агенция за закрила на детето, Комисия за защита на потребителите, Национален съвет за саморегулация, НСЖЕ, АБРО, БАККО, Национална мрежа за децата, Държавна комисия по хазарта – 80 бр .

- Кореспонденция с ДМУ - 123 бр.
- Разни – 52 бр.

2.13. Информация по ЗДОИ

В изпълнение на чл. 15, ал. 2 от Закона за достъп до обществена информация и във връзка с предоставяне на информация при подготовката на Доклада за състоянието на администрацията за 2018 г. по чл. 62, ал. 1 от Закона за администрацията, СЕМ предоставя отчет за постъпилите заявления за достъп до обществена информация през 2018 г.

I. Постъпили заявления от субекти на правото на ДДОИ през 2018 г. – 9 броя:

- от граждани на Република България – 4 бр.
- от чужденци и лица без гражданство – 0 бр.
- от журналисти – 1 бр.
- от фирми – 1 бр.
- от неправителствени организации – 3 бр.

II. Постъпили заявления за ДДОИ по начин на поискване през 2018 г.:

- писмени заявления – 3 бр.
- устни заявления – 0 бр.
- електронни заявления (e-mail) – 6 бр.

III. Постъпили заявления за ДДОИ по вид на информацията:

- официална информация – 3 бр.
- служебна информация – 6 бр.

IV. Постъпили заявления за ДДОИ през 2018 г. по теми на исканата информация:

- упражняване на права или законни интереси – 2 бр.
- отчетност на институцията – 1 бр.
- процес на вземане на решения – 4 бр.
- изразходване на публични средства – 2 бр.

V. Разглеждане на заявленията и предоставяне на ДДОИ през 2018 г.:

- предоставяне на свободен ДДОИ – 6 бр.
- предоставяне на частичен ДДОИ – 0 бр.
- предоставяне на ДДОИ при наличие на надделяващ обществен интерес – 0 бр.
- препращане на заявлението, когато органът не разполага с исканата информация, но

знае за нейното местонахождение – 0 бр.

- уведомление на заявителя за липса на исканата обществена информация – 2 бр.,
- отказ за предоставяне на ДДОИ – 1 бр.

VI. Причини за удължаване на срока за предоставяне на ДДОИ през 2018 г.:

- исканата информация се отнася до трето лице и е необходимо неговото съгласие за предоставянето ѝ - 2 бр.

- други причини – 1 бр.

VII. Основания за отказ за предоставяне на ДДОИ през 2018 г.:

- достъпът засяга интересите на трето лице (фирма) и няма негово изрично писмено съгласие за предоставяне на исканата обществена информация – 1 бр.

VIII. Срок за издаване на решението за предоставяне/отказ на ДОО през 2018 г.:

- в 14 дневен срок – 4 бр.
- в законоустановения срок след удължаването му – 2 бр.
- след срока – 2 бр.

IX. Отказ на заявителя от предоставяния му достъп – 0 бр.

X. Жалби срещу решения и отказ за предоставяне на ДОО – 3 бр.

- срещу решения за предоставяне на обществена информация – 1 бр.
- срещу отказ за предоставяне на обществена информация – 2 бр.

XI. Административни нарушения и наказания на длъжностни лица по ЗДОО – няма.

Данните от Годишния отчет за постъпилите заявления за достъп до обществена информация през 2018 г. са публикувани на страницата на СЕМ в изпълнение на чл. 15а, ал. 2 от Закона за достъп до обществена информация.

III. Лицензиране и регистриране

3.1. Радио- и телевизионната среда в България през 2018 г.

Общата картина на доставчиците на медийни услуги, които осъществяват радио- и телевизионна дейност в България за 2018 г. е разнообразна като формати и способи на разпространение на съдържание.

Съществена промяна в количествените измерения на радио- и телевизионната среда като брой действащите радио- и телевизионни доставчици не се забелязва.

В радиосектора картината е следната: 60 доставчици на медийни услуги притежават индивидуални лицензи за доставяне на 84 програми чрез наземно аналогово радиоразпръскване.

Наред с ефирното разпространение все още съществува и кабелното разпространение на радиопрограми – 23 регистрирани доставчици на радиоуслуги създават 24 кабелни радиопрограми.

6 програми, създавани от 4 доставчици на аудио-визуални медийни услуги, се разпространяват чрез мрежите за наземно цифрово радиоразпръскване (т.нар. мултиплекси).

•••
На пазара на аудио-визуалните медийни услуги **работят 112 регистрирани** (за разпространение по кабел и сателит) български доставчици. Те създават **145 телевизионни програми.**

3.2. Лицензиране

През 2018 г. по искане на заинтересовани лица са открити 3 процедури по чл. 116, ал. 2 от ЗРТ за провеждане на конкурси за издаване на лицензи за доставяне на радиоуслуги, предназначени за разпространение чрез мрежи за наземно аналогово радиоразпръскване, като 2 от тях са за програми с местен териториален обхват за градовете Смолян и Монтана, и 1 процедура е за програма с регионален обхват, включващ областите Монтана, Враца и Видин

СЕМ обяви 3 конкурси за радиодейност за територията на:

- гр. Созопол, честота 99.4 MHz - за създаване на програма с общ (политематичен) профил;
- гр. Свиленград, честота 97.6 MHz - за създаване на програма със специализиран профил, за аудитория от 20 до 45 години;
- гр. Бобошево, честота 106.2 MHz - за създаване на програма със специализиран профил.

Съветът финализира 4 конкурси за радиодейност, обявени през изминалия отчетен период за територията на:

- гр. Видин, честота 95.8 MHz – „Агенция Витоша“ ЕООД е класирано на първо място в конкурса за доставяне на радиоуслуга със специализиран профил, предназначена за аудитория от 20 до 45 години (Решение № РД-05-13/20.03.2018 г.);
- гр. Пещера, честота 91.4 MHz – „Радио 1“ ООД е класирано на първо място в конкурса за доставяне на радиоуслуга със специализиран профил, предназначена за аудитория над 35 години (Решение № РД-05-14/20.03.2018 г.);
- гр. Пещера, честота 95.0 MHz – „РТЕ Нет“ ООД е класирано на първо място в конкурса за доставяне на радиоуслуга със специализиран профил, предназначена за аудитория до 30 години (Решение № РД-05-15/20.03.2018 г.);

- гр. Пещера, честота 105.1 MHz – „Фокус-Нунти“ ООД е класирано на първо в конкурса за доставяне на радиослуга с общ (политематичен) профил (Решение № РД-05-16/20.03.2018 г.).

През 2018 г., след влизане в сила на решения на Съвета за финализиране на проведени конкурси за радиодейност (включително потвърдени от съда), са издадени общо 14 лицензии:

- на „Фокус – Нунти“ ООД за доставяне на радиопрограма РАДИО ФОКУС - 5 индивидуални лицензии: за гр. Обзор, честота 99.6 MHz, за гр. Приморско, честота 93.4 MHz, за гр. Горна Оряховица, честота 104.4 MHz, за гр. Велинград, честота 101.2 MHz и за гр. Ловеч, честота 101.2 MHz;

- на „Радиокомпания Си.Джей“ ООД за доставяне на радиопрограма ЕНДЖОЙ/N-JOY - 5 индивидуални лицензии: за гр. Приморско, честота 100.6 MHz, за гр. Априлци, честота 107.8 MHz, за гр. Ихтиман, честота 87.9MHz, за гр. Обзор, честота 107.9MHz и за гр. Троян, честота 103.4MHz;

- на „PTE Нет“ ООД за доставяне на радиопрограма АВТОРАДИО – 1 индивидуална лицензия за гр. Пещера, честота 95.0 MHz;

- на „Оберон Радио Макс“ ЕООД за доставяне на радиопрограма СТАРТ ЕФ ЕМ - 1 индивидуална лицензия за гр. Несебър, честота 87.6 MHz;

- на „БТВ Медиа Груп“ ЕАД за доставяне на радиопрограма БТВ РАДИО/BTV RADIO – 1 индивидуална лицензия за гр. Русе, честота 89.9 MHz;

- на „Резонанс“ ЕООД за доставяне на радиопрограма РЕЗОНАНС – 1 индивидуална лицензия за гр. Велико Търново, честота 88.9 MHz.

Допуснато е прехвърляне на 4 лицензии за радиодейност:

- от „ЕТ НЕМ- Генов- Георги Генов“ на „Бойкос“ ЕООД е прехвърлена индивидуална лицензия за доставяне на радиослуга за гр. Видин;

- от „Оберон Радио Макс“ ЕООД на „Телевизия Европа“ АД е прехвърлена индивидуална лицензия за доставяне на радиослуга за гр. София;

- от „Радио Веселина“ ЕАД на „Радио Експрес“ АД е прехвърлена индивидуална лицензия за доставяне на радиослуга за гр. Кърджали;

- от „Беркк-М“ ЕООД на „Метрорадио“ ЕООД е прехвърлена индивидуална лицензия за доставяне на радиослуга за гр. Берковица.

Няма постановени откази за прехвърляне на лицензии.

Допуснато е изменение на 43 лицензии по искане на лицензиантите или по инициатива на СЕМ:

- в индивидуална лицензия за доставяне на радиослуга, издадена на СД „Керемедчиев и Райкова и сие – РАМБА“ за гр. Ямбол, са променени профилът и програмните характеристики (Решение № РД-05-29/15.05.2018 г.);

- в индивидуална лицензия за доставяне на радиослуга, издадена на ЕТ „НЕМ Генов – Георги Генов“ за гр. Враца, са променени профила и програмните характеристики, както и вида на доставчика (Решение № РД-05-38/03.07.2018 г.);

- във всички индивидуални лицензии за доставяне на радиослуги, издадени на „Радио 1“ ООД (37 броя), са променени правно-индивидуализиращите данни за доставчика (Решение № РД-05-49/24.07.2018 г.);

- в индивидуална лицензия за доставяне на радиослуга, издадена на „Радио Веселина“ ЕАД за територията на гр. Момчилград, служебно, по инициатива на СЕМ, е изменена носещата честота на звука (Решение № РД-05-74/09.10.2018);

- в индивидуална лицензия за доставяне на аудио-визуална медийна услуга, издадена на Българската национална телевизия, е променено наименованието на програмата от БНТ HD на БНТ 3 (Решение № РД-05-61/4.09.2018 г.);

- в индивидуална лицензия за доставяне на аудио-визуална медийна услуга БНТ2, издадена на Българската национална телевизия, са променени програмните характеристики (Решение № РД-05-64/27.09.2018 г.).

Не са издавани задължителни указания за спазване условията на индивидуални лицензии за доставяне на аудио-визуални или радиоуслуги.

Прекратени са 2 лицензии – 1 за доставяне на аудио-визуална услуга чрез мрежи за наземно цифрово радиоразпръскване и 1 за доставяне на радиоуслуга чрез мрежи за наземно аналогово радиоразпръскване:

- с Решение № РД-05-55/28.08.2018 г. е прекратена индивидуална лицензия за доставяне на радиоуслуга, издадена на „Инфопрес и ко“ ЕООД за гр. Хасково;

- с Решение № РД-05-93/20.11.2018 г. е прекратена индивидуална лицензия на ЕТ „Стел-66- Стела Димитрова“ за доставяне на аудио-визуална услуга с регионален обхват.

Не са отнемани лицензии за доставяне на радиоуслуги чрез наземно аналогово радиоразпръскване или за доставяне на аудио-визуални медийни услуги чрез цифрово наземно радиоразпръскване.

Изменение, прехвърляне, прекратяване на разрешения по Закона за електронните съобщения

Съветът за електронни медии, на основание чл. 32, ал. 1, т. 18 от Закона за радиото и телевизията, във връзка с чл. 30, т. 12 от Закона за електронните съобщения, през периода постанови общо 67 решения, с които дава съгласие за изменение и прехвърляне на разрешения за осъществяване на електронни съобщения. За периода няма казуси, свързани с прекратяване на разрешения.

3.3. Регистриране

СЕМ регистрира 6 лица за доставяне на аудио-визуални медийни услуги по чл. 125а от ЗРТ:

- „ЕС ТВ“ ЕООД е регистрирано за създаване на програма S TV, с общ (политематичен) профил (Решение № РД-05-22/17.04.2018 г.);

- „Хит Микс Мюзик“ ООД е регистрирано за създаване на програма HIT MIX MUSIC със специализиран, музикално – информационен профил (Решение № РД-05-25/24.04.2018 г.);

- „Детелина Медия“ ООД е регистрирано за създаване на програма ТВ 999 със специализиран, филмово-развлекателен профил (Решение № РД-05-39/03.07.2018 г.);

- „А1 България“ ЕАД е регистрирано за създаване на програма MAX SPORT 3 със специализиран, спортен профил (Решение № РД-05-65/27.09.2018 г.);

- „Българска свободна медия“ ЕООД е регистрирано за създаване на програма БЪЛГАРСКА СВОБОДНА ТЕЛЕВИЗИЯ – БСТВ с общ (политематичен) профил (Решение № РД-05-73/09.10.2018 г.);

- „Болкан мюзик“ ЕООД е регистрирано за създаване на програма BALKAN MUSIC/БАЛКАН МЮЗИК със специализиран, музикален профил (Решение № РД-05-92/20.11.2018 г.).

През 2018 г. няма регистрации за доставяне на радиоуслуги.

Няма и регистрации по чл. 125н от ЗРТ.

Изменени са общо 13 регистрации за доставяне на аудио-визуални медийни услуги по чл. 125а от ЗРТ, както следва:

- при 5 от регистрациите е променено наименованието на телевизионната програма, която се създава и предоставя за разпространение от:

„Телемедиа“ ЕООД (Решение № РД-05-3/16.01.2018 г.), „Римекс“ ООД (Решение № РД-05-56/28.08.2018 г.), „Детелина медия“ ООД (Решение № РД-05-57/28.08.2018 г.), Българската национална телевизия (Решение № РД-05-62/04.09.2018 г.), „Комодоре БГ“ ЕООД (Решение № РД-05-94/27.11.2018 г.)

- при 2 от регистрациите е променен програмния профил на услугите, доставяни от „Скат“ ООД – профилът на програма СКАТ+ е променен на специализиран, информационно-новинарски, а на програма СКАТ - на специализиран, информационно-публицистичен (Решение № РД-05-48/24.07.2018 г.)

- при 6 регистрации са променени правно-индивидуализиращите данни за доставчиците:

„Ефишънси Фърст Медия“ ЕООД (Решение № РД-05-5/23.01.2018 г.), „Мувистар“ ЕООД (Решение № РД-05-7/06.02.2018 г.), „Би Ай Телевизия“ ООД (Решение № РД-05-21/03.04.2018 г.), „Студио Медия“ ООД (Решение № РД-05-20/03.04.2018 г.), „Мобилтел“ ЕАД (Решение № РД-05-35/05.06.2018 г.), „Естейт ТВ“ ЕООД (Решение № РД-05-75/09.10.2018 г.).

Заличени по искане на доставчици са 4 регистрации

3 от заличените регистрации са за доставяне на аудио-визуални услуги:

- на „Колор 2011“ ЕООД (Решение № РД-05-30/15.05.2018 г.),

- на „Хоризонт Медия“ АД (Решение № РД-05-23/17.04.2018 г.)

- на „ЕТ Стел- 66- Стела Димитрова“ (Решение № РД-05-93/20.11.2018 г.)

1 е заличената регистрация за доставяне на радиоуслуга - на Община Карнобат (Решение № РД-05-18/27.03.2018 г.).

Услуги по заявка

Вписана е 1 нова нелинейна медийна услуга - на „Балкан Вижън Дистрибушън“ ЕООД.

Заличено е вписването на 1 нелинейна медийна услуга - на „Транс телеком“ АД.

Публичен регистър

През отчетния период в публичният регистър по чл. 125к от ЗРТ са вписвани всички подлежащи на вписване обстоятелства.

В раздели Първи, Трети и Четвърти на публичния регистър са актуализирани данните за доставчиците и медийните услуги, съобразно допуснатите от СЕМ промени.

Отразени са и промени, които не касаят реквизити на издадени лицензии или удостоверения за регистрации, но се отнасят до нормативно определени за публикуване данни:

- вписани са изменения в органите на управление на: „Телевизия Европа“ АД, „Статис“ АД, „Студио медия“ ЕООД, „Радио Тангра“ ЕАД, „Метрорадио“ ЕООД, „Радио 1“ ЕООД, „Българска Радиокомпания“ ЕООД, „Радио и Телевизия Сити“ ЕООД, Фондация „Радио Нова Европа“, „Оберон Радио Макс“ ЕООД, „Българска Радиокомпания“ ЕООД, ПП Атака, „БТВ Медиа Груп“ ЕАД, „Радиокомпания Си.Джей“ ООД, „Българска Телекомуникационна Компания“ ЕАД;

- вписани са промени свързани със собствеността на „Телевизия България Днес ТВ“ ЕООД;

- публикувани са промени в идентификационния знак на програми, доставяни от „Ейч Ди Ченъл“ ЕООД и от „Фокс Нетуъркс Груп България“ ЕООД, като и във времетраенето на програмата на „Вирджиния Ер Ен“ ЕООД.

В раздел Втори не са вписвани или заличавани чуждестранни програми.

Освен публичния регистър по чл. 125к от закона, Съветът поддържа актуален регистър на собствеността на медиите, който е достъпен на интернет страницата на регулатора.

Други дейности в рамките на лицензионната и регистрационната дейност

През отчетния период и във връзка с описаните по-горе дейности, служителите извършиха и други дейности:

- изготвяне на множество отговори до физически и юридически лица, подготвяне на кореспонденция с институции;
- участие като членове на технически комисии и като технически секретари на експертни комисии, назначени във връзка с провеждани от СЕМ конкурси и процедури по издаване на лицензии;
- изготвяне на доклади, проекти на решения и писма до заинтересованите страни в административните производства.

IV. Правни дейности и съдебна практика

4.1. Административнонаказателна дейност

Юристите от дирекция СА НЛРПР са изготвили и докладвали пред СЕМ над 55 преписки по съставени Актове за установяване на административни нарушения (АУАН) от длъжностните лица.

Вследствие на докладваните преписки председателят на СЕМ е издал (включително по преписки от предишен период):

- 42 наказателни постановления, в т.ч. имуществени санкции за нарушения на следните разпоредби:

- 8 бр. за нарушения на чл. 89, ал. 1 от ЗРТ;

- 7 бр. за нарушения на чл. 9, ал. 1 от ЗРТ (с 1 от НП има наложени 2 санкции);

- 6 бр. за нарушения на чл. 75, ал. 1 от ЗРТ;

- 5 бр. за нарушения на чл. 125в от ЗРТ;

- 3 бр. за нарушения на чл. 12, ал. 1 от ЗРТ;

- 3 бр. за нарушения на условията на индивидуалната лицензия;

- 2 бр. за нарушения на чл. 13, ал. 3 вр. чл. 14, ал. 4 от ЗРТ;

- 2 бр. за нарушения на чл. 17, ал. 2 във връзка с чл. 10, ал. 1, т. 4 от ЗРТ;

- 2 бр. за нарушения на чл. 55, ал. 3 от Закона за здравето.

- 1 бр. за нарушение на чл. 17, ал. 2 във връзка с чл. 10, ал. 1, т. 6 от ЗРТ;

- 1 бр. за нарушение на чл. 17, ал. 2 от ЗРТ, в частта „предавания, възхваляващи или оневиняващи жестокост или насилие“;

- 1 бр. за нарушение на чл. 18, ал. 3 от ЗРТ;

- 1 бр. за нарушение на чл. 75, ал. 8 от ЗРТ;

- 1 бр. за нарушение на чл. 125а, ал. 1 от ЗРТ.

- 8 предупреждения по чл. 28 б. “а” от ЗАНН;

- 7 мотивирани резолюции за прекратяване на административнонаказателни преписки, 4 от които са прекратени след изтичане на 6-месечния срок по чл. 34, ал. 3 от ЗАНН поради невъзможност да бъдат връчени АУАН на следните доставчици на медийни услуги/ предприятия по чл. 125в от ЗРТ:

„Ариел Диджитал“ ЕООД; „Тракия Кабел“ ООД; ЕТ „Фотон-К – Петър Кадиев“; „Май Фай“ АД.

От издадените 42 наказателни постановления: 38 са обжалвани и са образувани или предстои образуване на дела пред съответните съдилища, 4 не са обжалвани.

Във връзка с постъпилите жалби срещу наказателни постановления, юристите са комплектовали преписките и са ги препратили до компетентните районни съдилища.

В изпълнение на разпоредбата на чл. 39, ал. 2 от ЗРТ са подготвени за публикуване на страницата на СЕМ издадените през периода наказателни постановления и влезлите в сила съдебни актове, като личните данни на физически лица, съдържащи се в тях, са заличени.

През отчетния период са постановени 48 съдебни решения, с които са приключени съдебни производства срещу наказателни постановления, издадени от председателя на СЕМ през 2014 г., 2015 г., 2016 г., 2017 г. и 2018 г. От тях съответно:

- потвърдени – 40 наказателни постановления;
- изменено – 1 наказателно постановление;
- отменени – 7 наказателни постановления.

По потвърдените и необжалваните влезли в сила наказателни постановления, издадени от председателя на СЕМ, за отчетния период са изпратени над 50 покани до нарушителите за доброволно плащане на имуществената санкция (включително и за по-стари периоди).

Административна дейност

През 2018 г. юристите са участвали в административните производства, свързани с лицензионната и регистрационната дейност на СЕМ - назначавани са за членове на технически комисии за проверка на документи на кандидати в обявените конкурси за издаване на лицензии за радиодейност и/или за технически секретари на експертните комисии, оценяващи кандидатите в конкурсите; подготвили са проекти на индивидуални административни актове.

Постановените през 2018 г. от СЕМ решения са 99. Срещу 4 от тях са подадени жалби и образувани дела пред ВАС, оспорено е и 1 писмо на СЕМ, по което оспорване също е образувано дело пред ВАС. От оспорените решения 3 са за класиране на кандидатите в проведени конкурси; 1 е срещу издадени на доставчик задължителни указания за спазване на закона.

През отчетния период са приключили 19 административни дела, някои от които образувани през предходни години.

Потвърдени са 14 решения на Съвета за класиране на кандидатите в конкурсите за осъществяване на радиодейност за: гр. Априлци, честота 107.8 MHz; Горна Оряховица, честота 104.4 MHz; гр. Горна Оряховица, честота 88.9 MHz; гр. Русе, честота 89.9 MHz; гр. Обзор, честота 99.6 MHz; гр. Обзор, честота 107.9 MHz; гр. Приморско, честота 93.4 MHz; гр. Приморско, честота 100.6 MHz; гр. Ихтиман, честота 87.9 MHz; гр. Ябланица, честота 100.5 MHz; гр. Ловеч, честота 101.2 MHz; гр. Велинград, честота 101.2 MHz; гр. Несебър, честота 87.6 MHz; гр. Троян, честота 103.4 MHz

Потвърдено е и Решение № РД-05-135/ 30.11.2017 г. за даване на задължителни указания на „Розенфелд и Ко“ АД за спазване на принципа на чл. 10, ал. 1, т. 8 от ЗРТ – гарантиране на авторските права в програма cinema+

Отменените решения на СЕМ са:

1. Решение № РД-05-134/ 05.08.2016 г. за даване на задължителни указания на „ТВ Седем“ ЕАД за спазване на принципа на чл. 10, ал. 1, т. 8 от ЗРТ – гарантиране на сродните на авторското права в програма TV7.

2. Решение № РД-05-143/ 13.09.2016 за отнемане на лицензията на „Балкан Българска Телевизия“ ЕАД за програма NEWS 7.

3. Решение № РД-05-10/ 13.02.2018 г. за даване на задължителни указания на „Българска телекомуникационна компания“ ЕАД за спазване на принципа на чл. 10, ал. 1, т. 8 от ЗРТ – гарантиране на авторските права в програма ВИВАКОМ АРЕНА (VIVACOM ARENA).

4. Решение (по протокол) от 24.04.2018 г., с което СЕМ отказва на „Бойкос“ ЕООД да открие производство за издаване на индивидуална лицензия за радиодейност чрез наземно цифрово радиоразпръскване.

На 05.11.2018 г. бе преподписано Споразумението по чл. 32, ал. 6 от Закона за радиото и телевизията от 2017 г., сключено между СЕМ, ДАЗД и доставчиците на медийни услуги.

Процесуално представителство

Юристите в дирекция СА НЛРПР са представлявали СЕМ и/или председателя на СЕМ в 204 съдебни заседания, от които: 162 по дела с административнонаказателен характер и 42 по административни дела. По преобладаваща част от делата са подготвени и представени писмени защиты.

С оглед изхода на делата на първа/въззивна инстанция са изготвени 19 касационни жалби до административните съдилища в страната.

Други дейности в рамките на правната дейност

В работата на юристите от дирекцията за отчетния период включват и дейности по:

- Изготвяне на доклади и становища:
 - по проект на ЗИД на Закон за авторското право и сродните му права; по проект на ЗИД на Закона за защита на личните данни; по проект на ЗИД на Закон за хазарта; по Законопроект за българския език; по поставени въпроси от Управителния комитет по медии и информационно общество към Съвета на Европа (относно Европейската конвенция за трансгранична телевизия); по писмо от Комисия по взаимодействие с неправителствените организации и жалбите на граждани при 44 НС по предложението за въвеждане на квоти за българска музика; по предложение на КРС за промени в ЗРТ, свързани с отпадане на §35-§39 от ПЗР на ЗРТ;
- Изготвяне на доклади, становища, писма и отговори до оператори, държавни органи и организации, други физически и юридически лица, свързани с поставени от/на СЕМ въпроси относно прилагането на ЗРТ и с правомощията на СЕМ, както и в изпълнение на резолюции или протоколни решения на СЕМ;
- Участие в работни срещи, работни групи, различни комисии и др.;
- Обобщение на съдебната практика по обжалвани наказателни постановления; предоставяне на справки за движението на делата;
- Съгласуване на проекти на актове за установяване на административни нарушения и писма, изготвяни от длъжностните лица на СЕМ, и др.

V. Международна дейност на СЕМ

През 2018 г. Съветът за електронни медии продължи да бъде активен участник в международното сътрудничество с институции и организации от Европейския Съюз (ЕС), Съвета на Европа, Организацията на обединените нации, Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа и други. Една от основните задачи на международната комуникацията е обмяната на добри практики. Българският медиен регулатор използва членството си в Групата на европейските регулатори на аудиовизуални медийни услуги (ЕРГА) и това в Европейката платформа на регулаторните власти (ЕПРА), за да заимства полезен опит от медийните регулатори по света, с цел намиране на най-добрите възможни решения за национални казуси, както и спомагане по-високата информираност за най-актуалните медийни тенденции на световно ниво.

ЕРГА и ЕПРА провеждат две регулярни годишни срещи, на които винаги присъстват и взимат участие председателят и/или членове на СЕМ съответно.

Част от международната дейност на Съвета е свързана с участие в европейски и световни конференции, заседания, работни групи и други. Присъствието на представител на СЕМ на тези срещи е важно не само за благоприятното развитие на медийната среда в България, но и за цялостния международен имидж на страната зад граница. Активното участие на българския медиен регулатор в такива срещи носи едновременно отговорност и престиж, както за СЕМ, така и за позиционирането на България на международната сцена като цяло.

1. Групата на европейските регулатори на аудиовизуални медийни услуги и Директивата за аудиовизуалните медийни услуги

На фокус през изминалата година беше ревизираната Директива за аудиовизуалните медийни услуги, за която беше постигнато политическо споразумение по време на българското председателство на Съвета на Европейския Съюз. ЕРГА от своя страна се съсредоточи върху няколко аспекта от практичното приложение на директивата: разширение на материалния обхват в онлайн средата, мерки за подпомагане на европейските произведения и териториалната правна рамка. Това доведе до изготвянето на задълбочен анализ и документ от 95 страници за обсъждане, публикуван през ноември 2018 г., достъпен и онлайн. Тази година работата продължава, като ще бъдат разгледани други области от преразгледаната директива. В този контекст 2019 г. предлага възможност за дискусии между националните регулаторни органи (НРО-тата), които могат да допринесат за текущия процес на транспониране на отделните национални нива.

Медийната среда се промени драматично за по-малко от десетилетие. Вместо да седят пред семейните телевизори, милиони европейски граждани и особено младите хора гледат съдържание онлайн, по заявка и на различни мобилни устройства. Очаква се делът от потребителския трафик, посветен на споделянето на видео материали в интернет, да се повиши от 64 % през 2014 г. до 80 % през 2019 г.

Като част от стратегията си за цифров единен пазар през май 2016 г. Европейската Комисия (ЕК) предложи преразгледаната директива, която включва нов подход към онлайн платформите за разпространение на аудио-визуално съдържание. Ревизираният текст беше официално приет от Европейския парламент на 2 октомври и Съвета на 6 ноември. След публикуването ѝ в Официалния вестник на ЕС, държавите-членки разполагат с 21 месеца, за да транспонират новата директива в националното си законодателство.

Това споразумение открива пътя към по-справедлива регулаторна среда за целия аудио-визуален сектор, включително услугите по заявка и платформите за споделяне на видеоклипове. Новите правила укрепват защитата на непълнолетните лица и засилват борбата срещу езика на

омраза в аудиовизуалното съдържание. Те насърчават европейските аудио-визуални продукции и гарантират независимостта на аудио-визуалните регулаторни органи.

Накратко предстоящите промени включват:

- Европейските аудио-визуални правила ще се прилагат и към онлайн аудио-визуално съдържание достъпно на: платформите за споделяне на видеоклипове, информационните сайтове, които имат такова съдържание и други.
- По-добро предпазване на непълнолетните лица от вредно съдържание, разпространявано по телевизията или чрез услугите за видео по заявка. Новите правила предвиждат достъпното онлайн аудиовизуално съдържание също да предприеме подходящи мерки за защита на непълнолетните.
- Насърчаване на европейските творби в каталозите по заявка с поне 30 % дял на европейско съдържание.
- Повече гъвкавост при телевизионните реклами. Преразгледаните правила предоставят на операторите повече гъвкавост по отношение на това кога да излъчват реклами, като обаче се запазва общата граница от 20 % от програмното време между 6:00 ч. и 18:00 ч. Сегашното ограничение от 12 минути на час отпада и операторите ще могат по-свободно да избират кога да показват реклами през деня.
- Независимостта на аудио-визуалните регулаторни органи ще бъде укрепена в правото на ЕС, като се гарантира, че те са юридически самостоятелни и функционално независими от правителствата и от всеки друг публичен или частен орган.
- Засилване на принципа за страната на произход с въвеждането на повече яснота кога се прилагат правилата на дадена държава членка, с еднаквите процедури за телевизионните оператори и доставчиците на услуги по заявка, както и с възможностите за дерогации в случай на опасения за обществената сигурност и сериозни рискове за общественото здраве.
- Укрепване на правилата срещу езика на омразата и публичното подстрекаване към извършване терористични актове, които забраняват подбуждането на насилие или омраза и подстрекаването към извършване на терористични действия в аудио-визуалните медийни услуги. Правилата ще се прилагат също така и за платформите за споделяне на видеоклипове, за да се защитят гражданите от подбуждане към насилие или омраза, и от съдържание с престъпен характер.

По време на пленарното си заседание в Брюксел през есента, на което СЕМ беше представен от г-жа Бетина Жотева, Европейската Комисия отчете, че огромен обем от работата по практичното приложение на ДАВМУ е извършен от Подгрупа 3 на ЕРГА "Продължаването на материалния обхват на ДАВМУ – Подготовка за нови задачи за НРО и ЕРГА и предизвикателства пред правоприлагащите органи онлайн", в която СЕМ взе активно участие през изминалата година. Работата на Подгрупа 3 беше допълнително разделена на следните 3 работни групи:

- Работна група 1 за (съвместното) регулиране на онлайн аудиовизуални медийни услуги и платформи за видео споделяне;
- Работна група 2 за популяризиране на европейски произведения;
- Работна група 3 за териториалната компетентност / ролята на ЕРГА.

Националните медийни регулатори следва да бъдат насърчавани да работят в тясно сътрудничество, за да осигурят последователно прилагане на съответните правила в цяла Европа. НРО-тата трябва да се стремят към намиране на споразумения, които се основават на определени ангажименти, като същевременно зачитат националните особености на подходите и процедурите на регулаторите. Тези ангажименти във всички случаи трябва да включват документация и отчетни елементи, за да се събере ясна представа за трансграничните случаи на равнище ЕРГА, както и устойчиви инструменти за гарантиране на редовен обмен на информация.

Във всеки случай ЕРГА като платформа на националните регулаторни органи играе решаваща роля в това отношение, особено когато става въпрос за доставчици, които не са от ЕС – да се избегне това 28 и повече НРО-та да действат самостоятелно срещу доставчик извън Съюза. Новите правила засилват ролята на групата като я установяват в директивата и дават ясна роля за оформянето и запазването на вътрешния пазар. Например, като експертна група на Комисията, ЕРГА ще предоставя технически опит в различни области и ще помогне на Комисията в задачите и да осигури последователното прилагане на настоящата директива във всички държави-членки. Групата ще служи и като платформа на националните регулатори в обмена на опит и най-добри практики за прилагането на регулаторната рамка за аудиовизуалните медийни услуги.

Директивата включва изискване държавите-членки да разполагат с независими регулаторни органи за аудиовизуални медийни услуги. Те трябва да изпълнят критериите за независимост, изброени в директивата. Регулаторът:

- Трябва да бъде правно обособен от правителството и функционално независим от съответното правителство и от всеки друг публичен или частен орган;
- Не следва да търси или да получава указания от никой друг орган във връзка с изпълнението на задачите;
- Следва да упражнява правомощията си безпристрастно и прозрачно и в съответствие с целите на ДАВМУ, в частност медийния плурализъм, културното и езиковото разнообразие, защитата на потребителите, достъпността, недискриминацията, вътрешния пазар и насърчаването на лоялната конкуренция;
- Трябва да има ясно дефинирани компетенции и правомощия (юридически);
- Трябва да разполага с адекватни ресурси и изпълнителни правомощия, за да изпълнява ефективно функциите си.

Държавите-членки трябва да установят прозрачни процедури за назначаване и освобождаване на ръководителя на националния регулаторен орган или на членовете на колегиалния орган. Те могат да бъдат уволнени само, ако вече не отговарят на условията, изисквани за изпълнението на задълженията им. Ще бъде предоставен и механизъм за обжалване на решението на регулатор на национално равнище.

Комисията ще наблюдава прилагането на тези принципи в държавите-членки и би могла да предприеме действия, ако те не бъдат спазени.

Директива (ЕС) 2018/1808 на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Директива 2010/13/ЕС за координирането на някои разпоредби, установени в закони, подзаконови и административни актове на държавите членки, отнасящи се до предоставянето на аудиовизуални медийни услуги, предвид променящите се пазарни условия, бе публикувана на 14 ноември 2018 г. Директивата влезе в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в Официален вестник на Европейския съюз. Държавите-членки на ЕС следва да въведат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими за да се съобразят с изменителната директива, до 19 септември 2020 г. Държавите от ЕС съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното право, които те приемат в областта, уредена с Директива 2018/1808.

Основни принципи ЕРГА 2020:

Един от основните фокуси на работата на ЕРГА бе приемането на Директивата за аудиовизуалните медийни услуги; следван от обновени процедурни правила; стратегически избор на теми; дългосрочно планиране – повече гъвкавост; създаването на повече постоянни структури в рамките на ЕРГА, с по-дългосрочни профили; осигуряване на стратегическо мислене; организиране на повече интензивни дискусии; не всички от регулаторите-членове на ЕРГА се ангажират; докладите засягат всички национални регулатори, двупосочен път на комуникация – от

Борда и обратно; ЕРГА да стане по-открита организация, да се публикуват докладите; да се създаде форум за дискусии с експерти от индустрията.

2. ЕПРА

В Люксембург, между 24 и 25 май, се проведе пролетната среща на ЕПРА. Първото пленарно заседание се фокусира върху най-сериозните предизвикателства пред обществените медии, свързани със създаване, доставяне и дистрибутиране на услуги в обществен интерес. Мика Раконен от финладската обществена телевизия представи онлайн платформа, чрез която се разпространява допълнително съдържание до аудиторията, като то не винаги е безплатно. Томас Мирбостад от частната норвежка тв TV2 демонстрира дейността на частна медия в обществен интерес. Марсел Булон от ЕК информира за актуалните развития по приемането на директивата за аудиовизуалните медийни услуги. И след всички преминали дискусии фокусът на документа остава върху общественото здраве, защита на малолетните и непълнолетните и речта на омразата в контекста на обществената сигурност. Първото пленарно заседание обхваща и темата за медийната грамотност. На заседанието във Виена се е взело решение за създаване постоянна работна група, която да се фокусира изключително по този въпрос. В резултат на това решение 20 регулатора са изявили желание да се включат. Те са работили върху документ, който предстои да бъде оповестен на страницата на ЕПРА. Трите работни групи на срещата в Люксембург поставиха акценти съответно върху: търговската комуникация в изменената технологична среда, постигане на по-голямо разнообразие в аудиовизуалните медии и в контекста на регулациите за защита на личните данни се дискутираха новите предизвикателства. В първата работна направи впечатление, че без отговор са останали отправените покани за участие на рекламните агенции. Изводите, които се налагат, са свързани с техниката. Големите промени идват именно благодарение на новите възможности. Рекламата все повече се персонализира. За телевизията настъпват трудни времена, защото вече не е най-атрактивната част от пазара. Бяха представени и изследвания, от които стана ясно, че България е изключение от тази тенденция. Важно за регулаторите е да се поставят на мястото на потребителите, когато се конфронтират с нови или проблемни казуси. От втората работна група, която обърна внимание на половото разнообразие в линейното и нелинейното съдържание, стана ясно, че жените не са представени равнопоставено с мъжете, както в рекламите, така и в онлайн-съдържанието. За регулаторите би била полезна препоръка на Съвета на Европа от месец април по този въпрос. Третата работна група се посвети на личните данни в контекста на използване на съдържание от социалните медии в телевизионно съдържание, балансиране между различните интереси. Основният въпрос, около който се въртяха обсъжданията беше дали новата регулация на личните данни е съотносима към медиите и кой е компетентен, когато се стигне до спорни казуси, нуждаещи се от решение – медийният регулатор или специализираният орган. Отправената препоръка беше за подписване на меморандум между двете институции за по-добро взаимодействие и коопериране. Вторият пленарен ден беше посветен на ролята на социалните медии по време на изборни кампании. Директорът на исландския регулатор Елфа Гилфадотир представи изключително интересен опит от собствената практика. Става въпрос за намеса на Фейсбук в техните избори. Със специален прозорец „гласувайте“ гигантът е насърчавал исландските граждани да гласуват. Това, което е фокусирало вниманието на регулатора е, че този прозорец не се е отварял при всички потребители. Възниква въпросът, какво знаем за начина, по който въпросният прозорец повлиява на избирателите? В следствие на направено изследване, става ясно, че Фейсбук действително повлиява на гласоподавателите с въпросния прозорец. Случаят не е изключение. ОССЕ също има изследване по въпроса, а исландското правителство вече работи за елиминиране на това предизвикателство.

В периода 10-12 октомври се проведе есенната сесия на ЕПРА в Братислава. Като домакин, Словакия имаше привилегията да презентира на конференцията работата на регулатора си, както и развитието на медийната среда в страната. Откриха се специфики като висок процент дигитализация на медиите, което не е случайно при държавна политика с план за дигитализация в три етапа от 2017 до 2026 г. Пазарът е специфичен с множество канали от съседни страни, което е предполагаемо, като се има пред вид близките граници с много държави с развит аудиовизуален сектор. Първата пленарна сесия беше посветена на обществените услуги и съдържанието от обществен интерес в цифровата епоха. На нея представителите на Латвия, Холандия, Великобритания и Норвегия запознаха делегатите с общата картина и особеностите на обществените медии в страните си. Обединяващият фокус беше как регулацията може да направи публичните радио и телевизия по-прозрачни и отговорни в разходването на обществени ресурси. За пореден път бе отбелязано, че през последните години обществените медии са били подложени на политически и/или икономически натиск, а в някои случаи и на намаляване на финансирането. Отчетено бе отчетливо, че ситуацията може да бъде определена като криза на легитимността или екзистенциална криза. Началната сесия стартира с презентацията: „Съдържанието от обществен интерес и ролята на регулатора”. Бяха дискутирани настоящите предизвикателства и проблеми, пред които е изправена институцията на обществените медии в Европа. В много части на Европа обществената медия е поставена пред необходимостта да се легитимира. В отделните държави, основното право на тези организации се поставя под въпрос, както и тяхното обществено финансиране. Този род обсъждания на принципите не са нови. Въпреки това цифровизацията и последствията от цифровизацията на националните медийни пазари налагат засилване на този род дискусии. Натеза мнението, че подкрепата под формата на финансиране или други привилегии е необходима за тези медии. За втората сесия бе избран фокус върху политическата комуникация и предизвикателствата на социалните медии. Делегатите се запознаха с работата на трите подгрупа на ЕРГА – за вътрешния плурализъм, саморегулацията и ко-регулацията и материалния обхват на ревизираната ДАВМУ. Представител на френския регулатор представи законодателно предложение за справяне с проблема за „фалшивите новини” и евентуалния му ефект върху аудио-визуалния сектор. И на двете пленарни сесии бе дадена широка трибуна по въпросите на ЕРГА и колаборацията между двете структури. Разбираемо, при условие, че домакинът ни Любос Куклис беше избран за председател на ЕРГА. Остана отворен въпросът дали дейностите на двете организации не се припокриват и как да се работи по-успешно напред. Работните групи, които се провеждат винаги след първата пленарна сесия дават възможност на участниците за по-практичен и целенасочен обмен и улесняват взаимодействието. Тази година обсъжданите теми бяха три: „Търговските съобщения 2.0: ролята на регулатора”, „Постигането на по-голямо многообразие при доставчиците” и „Поглед към Директивата за аудио визуални медийни услуги”. Първата работна група се спря върху новостите и възможностите за сътрудничество между регулаторите и саморегулаторните органи. Както подсказва името ѝ, втората група се концентрира върху възможностите да се поощри отразяването на всички групи в обществото, както и върху различните аспекти на многообразието. Третата група проведе дискусия за общуването и сътрудничеството между европейските аудиовизуални регулатори.

3. Други участия на СЕМ в международни конференции и събития

От 10 до 21 септември 2018 г. се проведе годишната среща-преглед на Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа (ОССЕ) по изпълнението на ангажиментите в областта на човешкото измерение. Министерството на външните работи, дирекция „Права на човека”, кани ежегодно СЕМ за участие, но такова участие бе осъществено за първи път.

В дните на форума се обсъждат различни страни на защитата на човешките права – защита на правото на мисълта, религиозните убеждения и съвестта; демократичните институции на

различни нива; демократични избори; независимост на съда, правото на честен процес; превенция на мъченията, защита на правата на човека в контекста на тероризма, недопускане на дискриминация; борба с нетолерантността и дискриминацията на религиозна основа; недопускане на дискриминация към хора, принадлежащи към малцинствени групи; превенция на агресивен национализъм, расизъм и шовинизъм; ролята на гражданското общество в защита на човешките права; права на мигрантите, борба с трафика на хора, бежанци и изселени хора и хора в риск; равни права на мъжете и жените във всички сфери на живота, вкл. и чрез План за действие на ОССЕ за промотиране на джандър равенство, превенция на насилието срещу жени.

Денят, посветен на свободата на медиите – специално избрана тема, предложена от италианското представителство, бе 11.09.2018 г.

В Регулярния доклад на Постоянния представител по свободата на медиите на ОССЕ г-н Харлем Дезир пред ПС на ОССЕ, изд. на 05.07.2018 г. от Х. Дезир, и обхващащ периода от 09.11.2017 г. до 05.07.2018 г., България се споменава на стр. 12 и стр. 13, по повод на няколко медийни казуси, по които той е предприел действия.

В становището по Доклада на Х. Дезир на Министерството на външните работи се казва, че основен акцент е поставен върху сигурността на журналистите, натискът върху свободните и плуралистични медии, заплахите срещу журналистите, арестите и лишаването им от свобода, забраната на медийни издания, ограниченията в интернет, блокирането на сайтове и др. Като най-скорошни примери на убийства са посочени тези в Анаполис, Мериленд, САЩ, Малта, Словакия, мистериозната смърт на Максим Бородин.

Според Дезир, журналистиката се е превърнала в една от най-опасните професии в днешно време. В повечето случаи, когато журналисти са били убивани, преди това те са получили заплахи, които са били пренебрегвани. Посочено беше, че влошаващият се климат е свързан със системни предизвикателства, кампании за натиск, подстрекаване и говор на омраза, което от своя страна подкопава качеството на обществения дебат, отслабва контролната и информационна роля на пресата. Обърнато бе специално внимание върху предизвикателствата за жените журналисти. Дезир призова ДУ на ОССЕ да третират смъртните заплахи срещу журналистите, включително тези, изпратени по интернет, с най-голяма бдителност и да няма безнаказаност. Подчерта, че именно безнаказаността е причина за агресията срещу журналистите. Призова борбата срещу нея да бъде приоритет за държавите и в международен план.

Говорейки за предизвикателствата в областта на свободата на медиите, Х. Дезир припомни ангажиментите, поети по линия на ОССЕ. Подчерта, че атаките срещу журналистите сигнализират проблеми с достъпа до информация, със свободата на изразяване, за самата демокрация. Предупреди срещу изкушението на някои политици да оспорват легитимността на медиите и тяхната критична роля. Припомни, че откритият и плуралистичен дебат е в полза на по-доброто управление. По отношение на действията си през последните месеци, сигурността на журналистите е била приоритет номер едно. Съществено внимание е било обърнато върху сигурността онлайн, особено на жените журналисти. Информира за проекта "Безопасност на жените журналисти онлайн". Като конкретни инициативи за насърчаване на солидарността в медийната общност бяха посочени приетата декларация на Конференцията за Югоизточна Европа в Струга през май 2018 г., както и съвместното изявление на руските и украинските журналисти по случая на Станислав Асеев.

Дезир засегна въпроса за лишаване от свобода на журналисти, като посочи че понастоящем в региона на ОССЕ има повече от 150 журналисти, които заради своята дейност са попаднали в затвора. Подчерта също така, че борбата срещу тероризма, насилствения екстремизъм и говора на омразата не следва да води до задържане на журналисти, които нямат нищо общо с тези престъпления. Предупреди срещу злоупотребата с регулацията на интернет, което се прави в името на сигурността, борбата с тероризма или екстремизма и е в ущърб на

свободата на медиите. Информира за случаи, в които се е намесил при непропорционално ограничаване на свободата на медиите и свободата на изразяване – от блокиране на уебсайтове до наблюдението и принудителното разкриване на поверителни източници.

Подчерта, че във време, когато свободата на медиите и изразяването все повече се упражняват онлайн, държавите трябва да гарантират, че интернет остава пространство за плуралистичен дебат и информация, а не средство за цензура и репресии.

По отношение на сътрудничеството информира за конкретни проекти в подкрепа на свободата на изразяване, като извършване на преглед на законодателството в областта на аудиовизуалните медийни услуги, клеветата, разпространението на екстремистки материали и пропаганда, интернет регулацията, телевизионно и радиоразпръскване, екстрадиране чрез Интерпол и регулиране на говора на омраза. Друго направление е укрепването на професионалните и етичните стандарти в журналистиката съвместно с журналистическите асоциации и сдружения.

В деня, специално посветен на свободата на медиите – 11.09.2018 г., на сесията на ОССЕ повдигнатите въпроси за свободата на медиите и журналистите бяха предимно от това естество – в много държави журналистите все още са подложени на физически тормоз, убийства, заплахи за убийства, побой, затвор, издевателства над техните семейства и близки, принудени са да емигрират от родните си страни. В много държави се използват такива репресивни средства срещу журналисти и медии, както и затваряне и блокиране на журналистически интернет сайтове.

България не бе спомената нито веднъж като проблемна страна в сферата на свободата на медиите, и през двете пленарни сесии на 11.09.2018 г.

На 26.10.2018 г. в сградата на македонския медиен регулатор Агенцията за аудио и аудиовизуални медийни услуги (АВМУ), председателят на Съвета за електронни медии, г-жа София Владимирова, заедно с г-н Иво Атанасов – член на СЕМ, проведе двустранна среща с директора на агенцията д-р Зоран Трайчевски и неговия екип. На срещата бяха обсъдени въпроси от практическо естество, свързани с ежедневната работа на двата регулатора, с особен акцент върху развитието на медийната грамотност в двете страни. В същото време беше отбелязано, че има изключително добро сътрудничество между Република България и Република Македония в областта на медийната регулация, но има място и желание и за по-нататъшното му развитие.

На 8.02.2018 г., по молба на посланика на република Азербайджан в България д-р Наргиз Гурбанова се проведе неформална среща с членовете на СЕМ в заседателната зала на Съвета. Посланикът привлече вниманието на съветниците към конкретен медиен казус, който беше посочен като нарушаващ задълженията на Република България съгласно международното право и противоречащ на духа на двустранните приятелски отношения между нашите две страни, отразени в Съвместната декларация за стратегическо партньорство между Република Азербайджан и Република България, подписана в София на 4 март 2015 г. Членовете приеха за информация, но уведомиха посланика, че няма нарушение по Закона за радио и телевизия и съответно не биха могли да приемат последващите действия в конкретния случай.

На 6-7.11.2018 г., в Загреб, Хърватия, СЕМ взе участие в международната конференция – „Адресиране на речта на омразата в медиите: ролята на регулаторните органи и съдебната система“. Събитието беше организирано от Съвета на Европа в партньорство с Хърватската агенция за електронни медии. Международната конференция разгледа как дискурса по отношение на омразата се регулира в различните държави-членки на Съвета на Европа, като се съсредоточи върху специфичната роля и работата на националните регулаторни органи, съдебната власт и органите за саморегулиране на медиите.

Участие в конференцията взеха представители от Централна и Югоизточна Европа (Хърватия, Словения, Унгария, Полша, Словакия, Чехия, Румъния, България, Албания, Босна и Херцеговина, Черна гора, Сърбия, „Бивша югославска република Македония“, Косово), както и експерти от други европейски държави. В официалната българска делегация, освен СЕМ, участие взе съдия Красимира Медарова и прокурор Сава Петров; а с презентация участваше и г-жа Бисера Занкова, която е дългогодишен експерт на Съвета на Европа.

Речта на омразата, въз основата на етнос, религия, полова принадлежност е широко разпространено явление в Европа. Съветът на Европа и неговите държави-членки чрез различни мерки и инициативи се ангажират да се справят с този въпрос, като същевременно гарантират на всички основното право на свобода на изразяване и достъп на информация. Медиите играят важна роля за генерирането и разпространението на такъв дискурс, както и власт да се борят срещу него. Технологичното развитие донесе и значителни предизвикателства, с които трябва да се справят медиите и регулаторите на съдържанието. Предотвратяването и борбата с речта на омразата в медиите е многостранна задача и изисква пълен пакет от диференцирани, но допълващи се стратегии, включващи редица заинтересовани страни, т.е. националните регулаторни медии, органите за саморегулиране на медиите, съдебната власт, медиите, както и самите граждани.

Директорът на отдел „Информационно общество“ на Съвета на Европа, Патрик Пенник противопостави борбата с езика на омразата срещу свободата на словото, като подчерта колко е важно да се търси баланса между двете. Като основни мерки в тази борба, той изтъкна: промотирането на култура на мира, толерантността и солидарността; медийната грамотност и сътрудничеството. Г-жа Бисера Занкова, представи предварителните резултати от проекта Хоризон 2020 проект на ЕС Компакт, който разглежда променената роля на НРО-тата, особено във връзка със социалните медии. Като цяло, повечето от анкетираните възприемат като приемливо традиционното регулиране на медийно съдържание, в допълнение със саморегулация и съвместна регулация. Относно социалните медии, резултатите сочат че трябва да бъдат наблюдавани от нови регулаторни органи, които да следват примера на НРО-тата или да бъдат разширени правомощията на настоящите регулатори. Анкетираните подчертават необходимостта от по-голяма прозрачност, пряк диалог с платформите, трансгранично сътрудничество, особено на европейско равнище, участие на всички заинтересовани страни, включително и на гражданското общество. Британският медийен регулатор Офком обясни как налага санкции, включително и при установяване наличие на език на омразата: по техния кодекс, нарушението се квалифицира като *сериозно, умишлено, повторително или безразсъдно*. Възможните санкции са: да не се повтаря конкретната програма/реклама; да се излъчи корекция/изявление на констатациите на Офком; да се намали или преустанови лицензията; да се наложи финансова санкция; да се отнеме лиценза. Директорът на обществената политика на Фейсбук за Русия и Централна и Източна Европа г-жа Габриела Чек също представи как социалната мрежа се бори с езика на омразата, като има автоматични механизми за отстраняване на такива случаи, както и възможност за сигнализиране от потребители. Бяха разгледани конкретни примери. Служител на шведската полиция г-н Томас Аберг представи проект, който установява наличието на език на омразата онлайн и го отстранява, като за това се подават директни сигнали в полицията, особено в случай, че има опасения за престъпления от омраза. Това се случва също и чрез подаване на сигнали към съдебната система; укрепване на експертния опит и методологията в системата на наказателното правораздаване; намаляване на броя на недекларираните онлайн престъпления от омраза; лобиране за нови закони, но главно като се използва системата на наказателното правосъдие, използвайки съществуващите закони. Последният панел беше посветен на медийната грамотност като основно средство за борба с езика на омразата и не само.

На 13.12.2018 г. СЕМ взе участие в шестото по ред редовно заседание на Националния координационен механизъм по правата на човека (НКМПЧ), който бе създаден с Решение № 796/19.12.2013 г. на Министерския съвет, като резултат от необходимостта за предприемане на конкретни стъпки към подобряване на координацията между държавните органи и независимите институции, занимаващи се с различни аспекти на правата на човека.

По време на срещата бяха открити резултатите от председателството на Съвета на ЕС; приемането за пръв път на България за член на Съвета на ООН по правата на човека; избирането на страната за член на Международния алианс за възпоменание на Холокоста; изборът на Геновева Тишева за член на Комитета за премахване на дискриминацията срещу жените, както и на Антоанета Василева в Групата експерти за борба срещу трафика на хора към Съвета на Европа; като важни свидетелства на международното признание за постигнатото от страната в областта на защитата и утвърждаването на правата на човека.

Бяха взети следните решения:

- Националният план за действие по изпълнение на Резолюция 1325 да бъде финализиран в консултации с Ирландия и приет с решение на Министерския съвет в рамките на първата половина на 2019 г.;

- Бе одобрен Междинният преглед на изпълнението на задълженията по Универсалния периодичен преглед;

- Да се одобри при последващо съгласуване Осмият доклад по изпълнението на ангажиментите по Конвенцията за премахване на всички форми на дискриминация срещу жените; Да бъде издигната кандидатурата на доц. Велина Тодорова за преизбирането ѝ за член на Комитета на ООН за правата на детето за периода 2021-2024 г., като МВнР представи други потенциални кандидатури за договорните органи на ООН на вниманието на НКМПЧ за обсъждане и одобрение.

VI. Финансова стабилност на СЕМ

Най-важната цел и постоянен приоритет на отдел „Бюджет и финанси“ през отчетния период е постигането на финансова стабилност и разумно изразходване на бюджетните средства, както и осигуряването на вярна и надеждна информация за финансовото и имущественото състояние на Съвета за електронни медии. Реализирането на тази цел е свързано с изпълнение на неговите основни функции: оптимално планиране и управление на финансовите ресурси, анализ и контрол по отношение на тяхното икономично, ефикасно и ефективно разходване в съответствие с действащите правила и норми.

В областта на плановата дейност през периода е разработена тригодишната бюджетна прогноза за периода 2019-2021 г. При разработване на плановите показатели се отчитат всички външни и вътрешни фактори, даващи отражение при изпълнението на бюджета. В областта на счетоводната дейност през отчетния период усилията са насочени към осигуряване на вярна и надеждна информация за финансовото и имуществено състояние на Съвета. Така на практика се реализира основната функция на счетоводната отчетност, която се състои в осигуряване на информационна база, върху която се градят управленските решения.

Отделът традиционно изпълнява успешно своите функции. Доказателство за това е извършеният от Сметната палата през месец февруари одит на годишния финансов отчет на СЕМ за 2017 г. Връченото през юли от Сметната палата становище е, че „финансовият отчет дава вярна и честна представа за финансовото състояние и имуществото на Съвета за електронни медии към 31 декември 2017 г., в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане. Отчетът се заверява без резерви.“

6.1. Отчет за касовото изпълнение на бюджета на СЕМ

Със Закона за държавния бюджет на Република България за 2018 г. (чл. 37, ал. 1) на Съвета за електронни медии е утвърден бюджет както следва:

Приходи	1 200 000 лева
Разходи	1 542 600 лева
Трансфер	342 600 лева

Максималният размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2018 г. и максималният размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2018 г. са утвърдени в размер на 409 400 лева.

На основание чл.112, ал.2 от Закона за публичните финанси и чл.78, ал.3 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2018 г. са извършени вътрешни компенсирани промени по бюджета на СЕМ както следва:

I. Намаление на разходите с	15 000 лв.
в т.ч. по показатели както следва:	
Текущи разходи	15 000 лв.
- Персонал	15 000 лв.

II. Увеличение на разходите с	15 000 лв.
в т.ч. по показатели както следва:	
Текущи разходи	15 000 лв.
- Издръжка и други текущи разходи	15 000 лв.
III. Увеличаване на максималния размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2018 г. с	15 000 лв.
IV. Увеличаване на максималния размер на новите разходи, които могат да бъдат натрупани през 2018 г. с	15 000 лв.

6.2. Изпълнение на бюджетната сметка

Приходи

За 2018 г. по бюджета на Съвета за електронни медии са одобрени собствени приходи – държавни такси в размер на 1 200 000 лева.

За периода 01.01. – 31.12.2018 г. приходите са в размер на 1 216 941 лева. В сравнение с 2017 г. събраните приходи са със 63 047 лева по-малко или 4.93 %, което е резултат от получените по-малко приходи от държавни такси и други неданъчни приходи.

Собствените приходи включват:

такси за административни и други услуги и дейности	861 716 лева
глоби, санкции и неустойки	353 679 лева
коректив за внесени в централния бюджет от НАП приходи на министерства и ведомства	- 7 430 лева
застрахователни обезщетения за ДМА	213 лева
други неданъчни приходи	8 764 лева
реализирани курсови разлики от валутни операции	- 1 лев

Приходите от такси са отразени по §§ 25-01 такси за административни и други услуги и дейности. Те са в размер на 861 716 лева и представляват 70.81 % от общите приходи и 71.81 % от одобрените приходи по бюджет. В сравнение с 2017 г. са събрани 155 587 лв. по-малко или 15.29 %.

Приходите от такси по ТПРТД включват:

проверка на редовността на документите	4 200 лева
първоначална лицензионна такса за осъществяване на радиодейност	39 000 лева
първоначална такса за регистрация за осъществяване на телевизионна дейност	13 500 лева

годишна такса за радиодейност	244 764 лева
годишна такса за телевизионна дейност	543 085 лева
такси за извършване на промени в условията на издадената лицензия или в регистрираните обстоятелства, за удължаване на срока на лицензията	15 859 лева
принудително събрани приходи от НАП	1 308 лева

Приходите от годишни лицензионни и регистрационни такси за надзор по спазването на условията за радио- и телевизионна дейност са общо в размер на 787 849 лева, в т.ч. :

Година	радиооператори	телевизионни оператори	ОБЩО
2012-2014 години	-	2 678 лева	2 678 лева
2015 година	1 293 лева	4 858 лева	6 151 лева
2016 година		19 481 лева	19 481 лева
2017 година	88 235 лева	238 212 лева	326 447 лева
2018 година	155 236 лева	277 856 лева	433 092 лева
ОБЩО:	244 764 лева	543 085 лева	787 849 лева

Приходите от имуществени санкции са в размер на 353 679 лева и са отразени по §§ 28-02 *глоби, санкции, неустойки, наказателни лихви, обезщетения и начети.*

По §§ 36-01 *реализирани курсови разлики от валутни операции* са отнесени отрицателни курсови разлики в размер на 1 лев.

През 2018 г. е получено застрахователно обезщетение за автомобил, собственост на СЕМ, в размер на 213 лева, което е отразено по §§ 36-11 *получени застрахователни обезщетения за ДМА.*

По §§ 36-18 *коректив за приходи (-)* са отнесени принудително събраните от НАП разпределяеми приходи съгласно т.51 от ДДС № 09/15.12.2010 г във връзка с изпратени Актове за установяване на публични държавни вземания в размер на 1 308 лева, Наказателни постановления – 2 942 лева, лихви – 3 180 лева или общо 7 430 лева.

По §§ 36-19 *други неданъчни приходи* са отнесени приходи от продажба на книжа за обявените конкурси за радиодейност в размер на 7 700 лева, приходи от вторични суровини – 1 000 лева и приходи от такси по Закона за достъп до обществената информация в размер на 64 лева.

Във връзка с предприети действия, свързани с изпълнение на Вътрешните правила за установяване на публични държавни вземания през 2018 г., са изпратени 103 уведомления за дължими такси за 2017 г. на обща стойност 367 995 лева, в т.ч. на 70 телевизионни оператори и 33 радиооператори. В резултат са получени суми в размер на 166 577 лева.

От съставените АУПДВ 45 бр. на стойност 196 140 лева са заплатени такси в размер на 60 640 лева, а в резултат на изпратени 39 бр. покани за доброволно изпълнение е получена сума в размер на 19 044 лева.

От изпратените 7 преписки на частни съдебни изпълнители на стойност 21 861 лева, са получени суми в размер на 4 390 лева

6.3. Разходи

През периода 01.01.-31.12.2018 г. Съветът за електронни медии е изразходвал 1 512 715 лева, което представлява 98.06 % от уточнения план. Най-висок относителен дял в общите разходи заемат разходите за заплати и възнаграждения за персонала – 55.46 %, за издръжка – 21.79 %, за задължителни осигурителни вноски от работодатели – 13.63 %, капиталови разходи – 4.85 %, други възнаграждения за персонала – 3.60 %, членски внос в международни организации – 0.40 % и за платени данъци, такси и административни санкции – 0.27 %.

За 2018 г. уточнените разходи за персонал са в размер на 1 112 200 лева и включват: разходи за възнаграждения (845 200 лева), други възнаграждения за персонала (57 000 лв.) и осигурителни вноски (210 000 лева). Към 31.12.2018 г. са изразходвани 1 099 678 лева, което представлява 98.87 % от одобрения годишен лимит.

§ 01-00 Заплати и възнаграждения за персонала, нает по трудови и служебни правоотношения

При годишен лимит в размер на 845 200 лева, разходите за заплати и възнаграждения за персонала, нает по трудови и служебни правоотношения към 31.12.2018 г. възлизат на 839 033 лева, в т.ч. за:

членове на СЕМ (§§ 01-01)	241 563 лева
административно-технически персонал по трудови правоотношения (§§ 01-01)	118 309 лева
административно-технически персонал по служебни правоотношения (§§ 01-02)	479 161 лева

§ 02-00 Други възнаграждения и плащания за персонала

Разходите по този параграф възлизат на 54 487 лева, в т.ч. за:

за персонал по извънтрудови правоотношения	5 420 лева
изплатени суми от СБКО за облекло и други на персонала с характер на възнаграждение	12 037 лева
обезщетения за персонала с характер на възнаграждение	25 552 лева
други плащания (суми за временна неработоспособност)	11 478 лева

Разходите за възнаграждения на персонала по извънтрудови правоотношения в размер на 5 420 лева включват изплатени суми по сключени договори за анализи и преводи на международни документи, отнасящи се до медийната регулация (1 400 лв.) и длъжностно лице по защита на лични данни (4 020 лв.).

Изплатените суми от СБКО в размер на 12 037 лева са средства за представително облекло на държавните служители от администрацията на СЕМ на основание чл.27 и 28 от Наредбата за служебното положение на държавните служители и на средства за СБКО на персонала по трудово правоотношение с характер на възнаграждение.

Изплатените обезщетения в размер на 25 552 лева са на основание чл.224, ал.1 от КТ – 13 481 лева, чл.61 от Закона за държавния служител (ЗДСл) – 2 171 лева и чл.107а от ЗДСл – 9 900 лева.

За периода 01.01.-31.12.2018 г. са изплатени обезщетения за временна неработоспособност в размер на 11 481 лева за 371 дни.

§ 05-00 Задължителни осигурителни вноски от работодатели

Поетите задължителните осигурителни вноски за 2018 г. са общо в размер на 206 158 лева, в т.ч. за:

§§ 05-51 Осигурителни вноски от работодатели за ДОО

Поетите осигуровки за Държавно обществено осигуряване към 31.12.2018 г. възлизат на 132 998 лева, в т.ч. върху възнаграждения на персонал по трудови правоотношения – 32 538 лева, върху възнаграждения на държавни служители – 100 075 лева, извънтрудови правоотношения – 86 лева и за социални разходи – 299 лева.

§§ 05-60 Здравно-осигурителни вноски от работодатели

Здравно-осигурителните вноски от работодателя към 31.12.2018 г. са в размер на 52 042 лева, в т.ч.:

за щатен персонал по служебни правоотношения	36 637 лева
за щатен персонал по трудови правоотношения	13 028 лева
за временна неработоспособност	2 136 лева
извънтрудови правоотношения	50 лева
за социални разходи	123 лева
за неплатен отпуск	68 лева

§§ 05-80 Вноски за допълнително задължително осигуряване

Съгласно чл.157, ал.1, т.1, б."в" от Кодекса за социално осигуряване размерът на осигурителните вноски за допълнително задължително пенсионно осигуряване за лицата, родени след 31 декември 1959 г. е 5 на сто. Към 31.12.2018 г. разходът по този параграф е в размер на 21 118 лева и включва:

- за трудови правоотношения – 6 601 лева
- за служебни правоотношения – 14 419 лева
- за извънтрудови правоотношения – 29 лева
- за социални разходи – 69 лева.

§ 10-00 Издръжка

Утвърдените разходи за издръжка за 2018 г. са в размер на 333 400 лева.

През 2018 г. Съветът за електронни медии е изразходвал за издръжка 329 596 лева, което представлява 21.79 % от общия размер разходи и 98.86 % от определения лимит за този параграф. С най-висок относителен дял са разходите за други външни услуги, за вода, горива и енергия, материали, командировки в чужбина, текущ ремонт, застраховки, командировки в страната, представителни разходи и разходи за съдебни обезщетения.

§§ 10-12 Медикаменти

Към 31.12.2018 г. по този подпараграф са изразходвани 33 лева за осигуряване на лекарства съгласно Закона за безопасни условия на труд.

§§ 10-15 Материали

За периода 01.01.- 31.12.2018 г. разходът е в размер на 44 379 лева, в т.ч. за:

канцеларски материали	8 142 лева
консумативи и резервни части за хардуер	5 909 лева
хигиенни материали	2 585 лева
други материали	576 лева
резервни части за автомобили	2 739 лева
материали за регионалните центрове	322 лева
минерална вода	2 890 лева
материали за поддръжка	2 442 лева
други резервни части	2 725 лева
ДМА под 1000 лв.	14 709 лева
очила за компютър	200 лева
автомобилни гуми	1 140 лева

§§ 10-16 Вода, горива и енергия

Общият разход по този подпараграф към 31.12.2018 г. е 61 268 лева и включва следните разходи:

Гориво	21 920 лева
Вода	738 лева
ел.енергия	17 020 лева
ел.енергия регионални центрове	12 026 лева
топлоенергия	8 065 лева
смазочни материали	1 361 лева
вода регионални центрове	138 лева

§§ 10-20 Разходи за външни услуги

През 2018 г. СЕМ е заплатил за външни услуги 170 272 лева, в т.ч. за:

Разходи за телекомуникационни и пощенски услуги

Разходите за телекомуникационни и пощенски услуги към 31.12.2018 г. са в размер на 23 243 лева. Извършените разходи са за:

стационарни телефони	7 022 лева
мобилни телефони	5 128 лева
пощенски услуги	4 421 лева
мобилен интернет	734 лева
интернет София	765 лева
кабелна телевизия /КТВ/ София	3 584 лева
интернет и КТВ - регионални центрове	1 505 лева
куриерски услуги	84 лева

Разходи за квалификации

Разходите в размер на 628 лева са за професионално обучение на държавни служители (ЗЗБУТ, ЗОП и човешки ресурси).

Разходи за поддръжка на софтуер

Разходите в размер на 69 238 лева са за абонаментно обслужване на специализиран софтуер за радио- и телевизионен мониторинг – 62 400 лева, за деловодна система – 2 376 лева, сървърни системи – 3 120 лева и счетоводни програми КОНТО – 540 лева и Рефлекс – 802 лева.

Разходи за поддръжка и ремонт на хардуер

Разходите в размер на 15 600 лева са за абонаментно поддържане на наличните компютърни конфигурации и принтери.

Разходи за наеми

Към 31.12.2018 г. са заплатени 288 лева за наем на техника СОР – Варна и Видин.

Други разходи за външни услуги

За периода 01.01. – 31.12.2018 г. за други външни услуги са изплатени 61 275 лева, в т.ч. за:

охрана	13 892 лева
почистване	16 731 лева
дезинсекция	1 440 лева
автомивка	1 563 лева
абонамент ППО	821 лева
асансьор	501 лева
клипинг	3 240 лева
поддръжка автомобили	2 014 лева
изработка удостоверения	71 лева
поддръжка уеб страница	2 278 лева
превод	5 016 лева

поддръжка регионални центрове	3 195 лева
абонамент АПИС, СИЕЛА, ДВ	3 460 лева
профилактика климатици	1 740 лева
такси ЧСИ	307 лева
Други	1 810 лева
медицинско обслужване	2 206 лева
печат ЗРТ	990 лева

§§ 10-30 Разходи за текущ ремонт

За периода 01.01. – 31.12.2018 г. са извършени разходи за текущ ремонт на автомобили в размер на 14 030 лева, ел.захранване – 152 лева, в и к инсталация – 212 лева, климатик – 730 лева и други – 74 лева или общо 15 198 лева.

§§ 10-51 Командировки в страната

През 2018 г. са изразходвани 3 320 лева, в т.ч.: за явяване на съдебни дела – 765 лева, командировки на инспекторите от регионалните центрове до София и пр. – 2 265 лева и за командировка на членове на СЕМ – 290 лева.

§§ 10-52 Краткосрочни командировки в чужбина

Към 31.12.2018 г. разходите за командировки в чужбина са в размер на 24 461 лева. Командировките са за срещи на ЕРГА, ЕПРА и участие в международна конференция за аудио-визуални медийни услуги.

§§ 10-62 Разходи за застраховки

Разходът към 31.12.2018 г. по този параграф е в размер на 7 406 лева и включва застраховки "Каско" и „Гражданска отговорност“ на леките автомобили – 6 505 лева, застраховка „Имущество“ на сградите, собственост на Съвета – 815 лева и медицинска застраховка за пътуване в чужбина – 86 лева.

§§ 10-69 Други финансови услуги

Разходът от 40 лева представлява банкова такса за превод на суми.

§§ 10-92 Разходи за договорни санкции и неустойки, съдебни обезщетения и разноски

Разходът от 1 050 лева представлява съдебни разноски по отменено по съдебен ред наказателно постановление.

§§ 10-98 Други неклассифицирани в другите параграфи и подпараграфи

В този подпараграф са отнесени разходите за посрещане на гости и представителни разходи, които към 31.12.2018 г. са в размер на 2 169 лева.

§ 19-00 Платени данъци, такси и административни санкции

През 2018 г. са изплатени 4 014 лева данъци и такси, в т.ч.:

- по § 19-01 платени държавни такси, наказателни лихви и административни санкции – 740 лева (за обяви в Държавен вестник – 225 лв., винетки – 508 лв., такса отрегистриране на МПС – 2 лв. и изпълнителен лист – 5 лв.);

- по § 19-81 платени общински данъци, такси, наказателни лихви и административни санкции – 3 274 лева, в т.ч. такса битови отпадъци – 2 089 лева, данък МПС – 1 078 лева и данък имот – 107 лева.

§ 46-00 Разходи за членски внос и участие в нетърговски организации и дейности

Разходът в размер на 5 995 лева представлява членският внос на Съвета за електронни медии в Европейската платформа за регулаторни органи /ЕПРА/.

Капиталови разходи

За 2018 г. по бюджета на СЕМ за капиталови разходи са уточнени 85 000 лева, в т.ч. за основен ремонт на ДМА – 15 000 лв., за придобиване на дълготрайни материални активи – 63 000 лева и за придобиване на нематериални дълготрайни активи – 7 000 лв.

Към 31.12.2018 г. са изразходвани 73 432 лева за капиталови разходи или 86.39 %.

§ 51-00 Придобиване на дълготрайни материални активи

За основен ремонт към 31.12.2018 г. са изплатени 7 964 лева за окончателно плащане на просрочено задължение относно саниране на сградата в гр.София, което е отразено по § 51-00 основен ремонт на ДМА.

§ 52-00 Придобиване на дълготрайни материални активи

За придобиване на дълготрайни материални активи към 31.12.2018 г. са усвоени средства в размер на 60 638 лева за компютърни конфигурации, лаптопи, планшети, мрежови комутатори, сървър и рутер в размер на 46 657 лв., което е отразено по § 52-01 придобиване на компютри и хардуер и за абонатна станция (3 040 лв.) и климатици (10 941 лв.) на обща стойност 13 981 лв., което е отразено по § 52-03 придобиване на друго оборудване, машини и съоръжения.

§ 53-00 Придобиване на нематериални дълготрайни активи

За придобиване на програмен продукт „е-документооборот – уеб система” са изразходвани 4 830 лева, което е отразено по § 53-01 придобиване на програмни продукти и лицензии за програмни продукти.

Трансфери

Трансферите за поети осигурителни вноски и данъци през 2018 г. са в размер на 321 831 лева и са отчетени както следва:

§ 69-01	Трансфери за поети данъци върху доходите на физическите лица	77 780 лв.
§ 69-05	Трансфери за поети осигурителни вноски за ДОО	156 813 лв.
§ 69-06	Трансфери за поети осигурителни вноски за здравно осигуряване	60 856 лв.
§ 69-07	Трансфери за поети осигурителни вноски за допълнително задължително пенсионно осигуряване	26 382 лв.

Разходите за осъществяваната дейност от СЕМ през 2018 г. възлизат на 1 512 715 лева, в т.ч. поети осигурителни вноски и данъци 321 831 лева. Те са финансирани от:

собствени приходи	1 216 941 лева
трансфери за поети осигурителни вноски	321 831 лева

Във връзка с тези финансираня в края на отчетния период наличността е в размер на 26 057 лева, която е отразена по *§§ 31-10 Вноски за ЦБ за текущата година* със знак „минус“, в резултат на което получените трансфери по *§ 31-00 Получени трансфери (субсидии/вноски) от ЦБ (нето)* са в размер на 295 774 лева (321 831 лв. трансфер осигурителни вноски минус 26 057 лв. наличност в края на периода).

Начислени задължения и поети ангажименти

Съгласно Закона за държавния бюджет на Република България за 2018 г. максималният размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2018 г. и максималният размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2018 г. са утвърдени в размер на 409 400 лева. През годината са направени корекции и уточненият им план е 414 400 лева. Към 31.12.2018 г. начислените задължения и поетите ангажименти са в размер на 409 021 лева.

Отчет за сметки за чужди средства

В Отчета за сметки за чужди средства по *§ 93-10 чужди средства от други лица* е отразена получената парична гаранция по договор за охрана в размер на 6 042 лева и съответно по *§ 95-07 наличност в лева по сметки в края на периода*.

Дейности в областта на човешките ресурси

Основната цел в дейностите в областта на човешките ресурси е осигуряване на качествено и ефективно управление на служителите в администрацията чрез правилно планиране на работата, оценка на изпълнението, насърчаване на служителите към развитие и стремеж към иновативност.

В съответствие с утвърденото длъжностно разписание числеността на персонала за 2018 г. е 60 щатни бройки, в т. ч. 5 членове на Съвета за електронни медии, избрани и назначени съгласно Закона за радиото и телевизията и 55 щатни бройки административно-технически персонал. Дейността на администрацията на СЕМ се осъществява от държавни служители и от лица, работещи по трудови правоотношения, като за служителите по трудово правоотношение се прилага чл. 107а от Кодекса на труда.

Към 31.12.2018 г. заетите бройки са 52, в т.ч. 5 бройки членове на СЕМ и 47 бройки административно-технически персонал. Свободните работни места в края на годината са осем. Движението на персонала през годината се осъществяваше под въздействието на редица обективни и субективни фактори, както и под влиянието на комплексни външни и вътрешни процеси. Проблемите с кадровото осигуряване се решаваха чрез набиране на кандидати по обяви и чрез провеждане на конкурсни процедури. Проведени са 7 конкурсни процедури.

През 2018 г. 18 служители бяха включени в обучения, организирани от Института по публична администрация. Един служител е преминал обучение по ЗЗБУТ. Служителите преминаха и през 2 курса на обучение за защита на личните данни.

На базата на получените годишни оценки за 2017 г. са завишени индивидуалните основни заплати на служителите средно със 7 %. През годината, всяко тримесечие, въз основа на оценките на структурните звена, на отделните служители са изплащани допълнителни възнаграждения за постигнати резултати.

Успешно е осъществена и останалата текуща дейност в областта на човешките ресурси – обработка на болнични листове, отпуски, статистически отчет на работната заплата и движение на служителите, поддържане на служебни и трудови досиета.

VII. Дейности по административно обслужване

Регистрирането и управлението на входящата, изходящата кореспонденция и на вътрешните документи се осъществява според правилата на утвърдената инструкция. Върху изпълнението на задачите се осъществява постоянен оперативен контрол чрез Автоматизирана информационна система „Документооборот“.

През периода в деловодството са регистрирани и обработени:

общо документи	- 6392 броя
входяща кореспонденция	- 3008 броя
изходяща кореспонденция	- 3384 броя

Дейността по оформяне и поддържане на учреденския архив се извършва в съответствие с архивното законодателство и вътрешните правила. През периода е направена полистова експертиза на 74 папки с документи; приети за архивиране 79 папки с входяща и изходяща кореспонденция за 2017 г. и 50 папки с преписки по ЗДОИ (2002 – 2012 г.) Ползвани документи от архива – 123 броя; разпределени 97 писма и обратни разписки в архивните папки.

Служителите подпомагат провеждането на заседания, работни срещи и други публични прояви на Съвета за електронни медии. Изготвени са 42 протокола от заседания на СЕМ, както и от работни срещи и публични прояви на СЕМ.

През изминалия период представители на Съвета за електронни медии взеха участие в следните конференции, дискусии, кръгли маси:

- Среща с представители на Международната конфедерация на дружествата на авторите и композиторите (CISAC).
- Конференция 3P for IP – Публично-частно партньорство за защита на интелектуалната собственост” в зала „Перото”, НДК.
- Първо заседание на Съвета за защита на интелектуалната собственост в заседателната зала на Министерство на културата.
- Международна конференция „Западните Балкани и техният път на присъединяване към ЕС и НАТО на тема: Ролята на медиите и (дез-) информацията”, Фондация „Конрад Аденауер” в Председателството на Европейската комисия.
- Международен семинар „Популизъм и пропаганда: нови пресечни точки”, Нова конферентна зала на СУ.
- Среща с представители на Българската асоциация на регионалните медии на в зала 248 на Народното събрание.
- Дискусия във връзка с приетите промени, свързани с прозрачността на собствеността на медиите и нейното значение за гарантиране на свободата на словото и превенцията на фалшивите новини, зала „Изток” на Народното събрание.
- Дискусия във връзка с Приетите промени, свързани с прозрачността на собствеността на медиите и нейното значение за гарантиране на свободата на словото и превенцията на фалшивите новини, зала Изток на Народното събрание.
- Заседание на Комисията за запознаване с плановете и намеренията на поверената институция по изпълнението на чл. 9 от договора за приятелство и добросъседство между Република България и Република Македония в сградата на Народното събрание.
- Публична дискусия на тема „Към изборите за ЕП 2019: Ще успеят ли европейските политически партии да адресират приоритетите на гражданите и техните идеи за Бъдещето на ЕС?” Дома на Европа.

- Заседание на Комисия по културата и медиите относно гласуване на Законопроект за изменение и допълнение на Закона за радиото и телевизията.
- Годишна конференция на БАККО.
- Конференция, организирана от Медийна програма за Югоизточна Европа на тема "Медии и политика в България", Гранд Хотел София.
- Кръгла маса, Клъстер Свободно слово, хотел Анел.

VIII. Информационни дейности

1. Интернет страница

Правиха се постоянни промени с цел подобряване на сайта. Бяха създавани и нови категории, менюта и подменюта. Бе указана подкрепа на служителите от дирекция „Специализиране администрация“ с попълването на регистъра.

Бяха качени:

- 12 броя бюлетини
- 58 броя наказателни постановления
- 57 броя съдебни решения
- 22 броя АУПДВ
- 35 броя уведомления за откриване на административни производства за издаване на

АУПДВ

- 16 брой покани за доброволни изпълнение и доклади, отчети, писма, новини, прессъобщения, споразумения, указания, дневни информации за плащания на СЕМ и други.

2. ТЕХНИЧЕСКО И ТЕХНОЛОГИЧНО РЕСУРСНО ОСИГУРЯВАНЕ

Беше осигурен всекидневен мониторинг на сървърите и работните станции в СЕМ. Беше направен пълен одит на ИСМ в началото на годината.

Цялостната дейност по надзора от техническа и технологична гледна точка бе подчинена на приоритетите:

- Уеднаквяване на технологията на мониторинга и нейното устойчиво развитие;
- Усвояване на капацитета на новозакупените РС и новите операционни системи;
- Увеличаване на обхвата на записаните радио и телевизионни програми
- Постигане на непрекъснато безаварийно функциониране на Интегрираната система за мониторинг в централния офис и в РЦ.

Бяха сменени мрежовите комутатори и маршрутизатора на СЕМ и мрежата работи без проблеми.

Постигнати резултати:

- Експертите по мониторинг в София и в регионалните центрове работят основно чрез наблюдение на файлове, достъпни чрез Интегрираната система за мониторинг. Централизирано планиране е осигурило и ритмично постъпване на записи на цифрови носители от доставчици на медийни услуги, разпространяващи програмите си в регионите.

- Използват се максимално възможностите на съвместените цифрови приемници от провайдерите А1 и Bulsatcom като това осигурява наблюдение на програми, които не се предлагат широко в аналоговите пакети и по тази причина не се записват нон-стоп в ИСМ.

- Продължи развиването на система за запис на радиопрограми разпространявани онлайн, като тя бе обновена и усъвършенствана.

- Беше попълнен в срок годишният отчет в „Интегрираната информационна система на държавната администрация“. Беше поддържан в актуално състояние административния регистър в същия портал.

- Беше обновена деловодната система е-Документооборот, за да работи системата за обмен на файлове с другите държавните институции.

IX. Заключение

Следващите години се очертават като период на интензивни дискусии за сектора на аудиовизуалните медийни услуги на европейско ниво, базирани върху сериозните промени, които вече бяха извършени в европейското медийно законодателство. Всичко това се дължи на променящите се дефиниции за „аудиовизуални медийни услуги“, което пък от своя страна е обусловено от динамично променящата се медийна среда.

Нека само бъде маркирано като съпътстващ факт обстоятелството, че през последните години не само журналистите, но и гражданското общество, като цяло, са особено чувствителни спрямо всякакви опити за намеса в дейността на независимите медии. Тази изострена чувствителност, която е характерна за България от самото начало на прехода, в момента се наблюдава в цяла Европа, включително и в страни, които биват определяни като развити или „стари“ демокрации. Това показва, че вероятно обществата съзират определени заплахи за медийната свобода, която те приемат като основополагаща за демократично установения ред, свобода, без която демократичното общество е невъзможно. От друга страна, бурното развитие на технологиите и масовото навлизане в живота на гражданите на медийни услуги, различни от традиционните, доведе до нахлуване на информации и съобщения от всякакъв характер, за които трудно може да бъде установена редакционна отговорност. Проблемът с fake news, но и с всички други форми на манипулиране на медийните съдържания и послания, придобива глобален характер и поставя нови предизвикателства, както пред медиите, така и пред медийните регулатори.

Тези нови предизвикателства резултираха на европейско ниво в приемането на *Директива (ЕС) 2018/1808 на Европейския парламент и на Съвета от 14 ноември 2018 г. за изменение на Директива 2010/13/ЕС за координирането на някои разпоредби, установени в закони, подзаконови и административни актове на държавите членки, отнасящи се до предоставянето на аудиовизуални медийни услуги (Директива за аудиовизуалните медийни услуги), предвид променящите се пазарни условия.*

Очевидно е, че непосредствена задача на отговорните институции, на първо място Министерство на културата, но и на Съвета за електронни медии, ще бъде прецизното транспониране на нормите на тази Директива във вътрешното законодателство. Тази задача СЕМ възприема с цялата ѝ сериозност и възнамерява да посвети на нея голямата част от своя експертен ресурс и институционален капацитет. Тук е мястото да обърнем вниманието на народните представители върху някои принципни положения, които следва да се имат предвид при процеса на подготовка за транспониране:

1. Директива (ЕС) 2018/1808 въвежда нови дефиниции, чрез които в обхвата на аудиовизуалните медийни услуги се включват и нови форми на съобщения, предавани в интернет-среда. Смятаме, че е наложително да се организират поредица от срещи и дискусии с всички заинтересовани субекти – институции и електронни медии, за да се изясни публично и да се постигне единно разбиране за обхвата на новата Директива, тълкуването на нейните разпоредби и ефектите от нейното практическо прилагане;

2. Доколкото ефектите от транспонирането на Директивата ще се разпрострат и върху новите медии, би било необходимо представители на този сектор също да бъдат ангажирани в обсъжданията, за да се избегнат недоразумения в бъдеще;

3. Наложително е дискусиите около транспонирането на Директива (ЕС) 2018/1808 да се водят публично, с привличането на широк кръг експерти.

4. Всяко прибързано, механично имплантиране в актуалната законова уредба на нормите на Директивата, без предварителен консенсус на основните участници в процеса на регулация, би могло да има сериозни импликации, включително политически;

5. Чрез участието си в ERGA Съветът за електронни медии поема ангажимента да осигури предварителни, достоверни становища на европейско ниво, включително по въпроси свързани с тълкуването и практическото прилагане на новите разпоредби.

В заключение, Съветът за електронни медии е наясно с мащаба на задачата по транспониране на Директива (ЕС) 2018/1808 в националното ни законодателство и нейните въздействия чрез Закона за радиото и телевизията върху целия аудиовизуален медиен сектор. Като орган, натоварен по силата на закона и на европейските общностни разпоредби, с прилагането на нормите в тази сфера на територията на Република България, СЕМ ще положи всички усилия, в условия на споделена отговорност с водещия орган – Министерство на културата, за това въвеждането на нормите в българското законодателство да стане при максимално разбиране от страна на медийната общност и обществото, като цяло. СЕМ ще съдейства новите правила в сектора да бъдат въведени при съхраняване на достиженията на българския медиен ред и недопускане на институционално разклащане или неоправдани интервенции от страна на административни органи върху пазара и опериращите на него субекти. В крайна сметка, става дума за извеждане на едно ново ниво на класическите постулати за свободата на информацията и медиите и за балансите между тях и защитата на правата на третите лица във всичките им измерения. Доколкото Съветът за електронни медии досега е показал, че може да се справи и се справя с тези задачи, то смятаме, че и при транспонирането и последващото прилагане на нормите на Директива (ЕС) 2018/1808 ще имаме положителен резултат.

Разбира се, Съветът за електронни медии през 2019 година ще продължи да работи върху текущите си задачи, които ще бъдат изпълнявани с прилагането и на натрупания опит и добри практики.

СОФИЯ ВЛАДИМИРОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СЕМ